Edwige Martin
LUXOMANIA

BAROQUE BOOKS & ARTS

Ce ar fi să îndrăzniți să deschideți porțile unui imperiu al luxului? Și să vă afundați în *Luxomania?*

Charlotte? Nu e o vânzătoare ca oricare alta. Ea lucrează la Montezzo, pe rue du Faubourg Saint-Honoré. Clienții săi sunt miliardari ruși, staruri, personalități politice, prințese arabe sau moștenitori ai unor imperii financiare. Charlotte vinde poșete de 22 000 de euro, pantofi de 11 000 de euro și tricouri de 895, mereu cu zâmbetul pe buze.

Bine ați venit în universul tuturor exceselor! În împărăția „puținilor fericiți", unde culoarea banilor maschează extrema solitudine.

„– E primul dumneavoastră voiaj la Paris?

– Da, da, first time! Paris, ador, Paris is beautiful, I love Paris!

– Și ce doriți să vizitați?

– Dior, Chanel, Vuitton, Hermès..."

EDWIGE MARTIN, *Luxomania*

rfi romania

JAVOIR-VIVRE

Edwige Martin, grafician de profesie, după ce a lucrat în domeniul publicității și a rămas fără slujbă, ca un tribut adus crizei, a fost nevoită să accepte un post de vânzătoare în cel mai luxos magazin parizian. Și, după patru ani de fină observație a distinsei clientele, ne invită în culisele unui univers extravagant, într-o adevărată și amară comedie umană: *Luxomania*. O cochetă confesiune, pe un ton degajat și înecat în sarcasm.

Edwige Martin

LUXOMANIA

traducere din limba franceză
ION DORU BRANA

JAVOIR-VIVRE

Colecție coordonată de Dana MOROIU

Edwige Martin, LUXOMANIA
© Plon, 2012

© Baroque Books & Arts, 2012

Coperta © Baroque Books & Arts
Imaginea copertei: Ana WAGNER
Concepție grafică: Dana MOROIU, Corneliu ALEXANDRESCU
Redactor: Irina POPESCU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MARTIN, EDWIGE
Luxomania / Edwige Martin;
trad.: Ion Doru Brana. – București: Baroque Books & Arts, 2012
ISBN 978-606-93227-0-3
I. Brana, Ion Doru (trad.)
821.133.1-31=135.1
177.4

Niciun fragment din această lucrare și nicio componentă grafică nu pot fi reproduse fără acordul scris al deținătorului de copyright, conform Legii Dreptului de Autor.

Tiparul executat de Monitorul Oficial R.A.

„Astăzi, *shopping*-ul și moda
sunt activități culturale."
KARL LAGERFELD

IANUARIE

– Bună ziua. Aveți vreo experiență în vânzări? sunt întrebată la agenția de plasare a forței de muncă.

– Da, am lucrat câtva timp la un tânăr designer de modă, pe rue de Grenelle din Paris.

– În domeniul luxului?

– Nu, nu chiar.

– Profilul dumneavoastră este interesant, dar din nefericire nu vă putem propune nimic pentru moment... Stați puțin... Poate că ar fi un loc la Galeriile Lafayette, dar trebuie să vedem... Vă place lumea parfumurilor?

– Da... Mult!

– Se lansează noul Dior săptămâna viitoare, în prezența lui John Galliano. E un eveniment prestigios și căutăm pe cineva pentru inaugurare.

Nici nu îndrăznisem să sper la așa ceva, era exact ceea ce îmi doream. Simțeam că explodez de bucurie.

– Oh, ar fi perfect! accept eu, cu un zâmbet larg.

– Ne-ar trebui o persoană care să poată parfuma clienții toată seara, instalată în centru, sub o cupolă, ca un pulverizator viu.

– ...

– Vă interesează?

– ...

– Vă interesează?

După o concediere din motive economice, după doi ani de șomaj și de colaborări ocazionale, am pornit, în cele din urmă, de nevoie, să bat la ușile agențiilor pentru plasarea forței de muncă. Facturile nu încetau să se adune și nu mai aveam de ales. Și când, după două zile, am primit un telefon pentru un post de vânzătoare pe rue du Faubourg Saint-Honoré, am întrevăzut o luminiță la capătul tunelului. În definitiv, o slujbă de vânzătoare în domeniul luxului... Există și lucruri mai rele, nu?

În dimineața asta, în timp ce temperatura se apropie de zero grade, mă îndrept cu pași repezi spre rue du Faubourg-Saint-Honoré. Rivalizând cu avenue Montaigne, toată strada amintește de un decor de cinema, cu trotuarele ei imaculate și buticurile de lux care se înșiră la nesfârșit. Un mit. Ies din metrou în place de la Madeleine și mă îndrept spre magazin, cu un vag sentiment de teamă. Inima îmi bate ca pentru un interviu de angajare. Înfofolită în paltonul meu lung și negru, mă îndrept, cu umerii țepeni, către adresa indicată. E încă devreme și Parisul abia începe să se trezească. În depărtare, place de

la Concorde e pustie. Mă simt ca într-o machetă în mărime naturală sau într-o frumoasă ilustrată, în care timpul s-a oprit. Arunc o privire rapidă vitrinelor de pe Faubourg înainte de-a înălța capul spre cele opt litere aurii: MONTEZZO. O firmă cu nume magic, la care freamătă milioane de adepți. Înțepenită de frig și cu degetele de la picioare înghețate în pantofii ușori, pășesc în panteonul luxului în stil italian.

Holul magazinului, imens și cu tavanul înalt, e complet gol. Am impresia că mă aflu într-un mare hotel, că am fost parașutată într-un loc excepțional, rezervat câtorva privilegiați. Totul este supradimensionat, spațiul, scările, vazele și uriașele lor buchete de hortensii. Doar femeile de serviciu, cărora abia li se-aude murmurul, forfotesc. Îmbrăcate în halate albastre, se deplasează pe mocheta groasă de culoare gri-închis, ca niște furnicuțe lustruind grijulii mobilierul cu cârpele lor albe. Liniște. Fiecare raft e în ordine, fiecare stativ își etalează șirul de haine dispuse la distanță egală. E un univers intimidant și rece, ritmat de oglinzi mari, vitrine de sticlă, tejghele din lemn cu margini cromate și imense covoare imprimate cu inițialele casei: faimoasa monogramă MM. În magazin domnește o tihnă monahală. Totul e la locul său și de o curățenie desăvârșită. Templul își va deschide curând porțile ca să-i primească pe credincioși. Ceremonia va începe. Pentru mine e o premieră și am trac.

O doamnă în vârstă vine să mă caute ca să mă conducă la vestiare, în subsolul magazinului. Gârbovită, cu

o pereche de ochelari pe vârful nasului și o bonetă ca o bezea pe cap, mormăie în timp ce coboară treptele. E Carmen, cerbera uniformelor la Montezzo. Mai mârâie câteva vorbe, apoi îmi cere să-mi leg părul și să îmbrac o ținută în culorile firmei: un taior-pantalon de nuanța castanei glasate, o pereche de escarpeni, o cămașă și o eșarfă de mătase cu sigla MM. Nu-mi mai lipsesc decât mănușile ca să arăt ca o servitoare-model, gata să întrebe: *Coffee or tea?*[1]

– Dumneavostra, cea noua?

– Da.

– Ce masura la pantof?

– 39.

– Poftiți, incercați un 41, nu mai e decut asta.

– Dar o să înot în ei...

– Eh, o se puneți branțuri!

Îmi înmânează apoi restul uniformei: un tricou care a mai fost folosit și miroase a transpirație și o încă o cămașă, ce pare să fi intrat la apă după mai multe spălări. În sfârșit pregătită, cu părul periat și machiată, încep prima mea zi, cu povața binevoitoare a lui Carmen:

– Mai ales se aveți grija se va puneți esarfa in fiecare zi, ca de nu pe mine or se sare cu gura!

Urcând scara principală, trec pe lângă ceilalți angajați, cu toții îmbrăcați ca mine. Clone. Nu mai pot da înapoi. Am absolută nevoie de slujba asta. Ajutorul de șomaj ar fi cealaltă variantă.

---

[1] „Ceai sau cafea?" (n.a.).

Montezzo: marcă fondată la Milano în 1910, ce poartă numele fondatorului său, Paolo Montezzo. Simbol al luxului și al eleganței. Renume internațional. Aură și farmec excepțional. Un secol de succes.

Domenii de activitate

Marochinărie, încălțăminte, confecții, mătase, bijuterii, accesorii pentru animale de companie, cosmetice. Unul dintre liderii mondiali la nivelul său. Aparține grupului WLG, Worldwide Luxury Goods.

Cifre

6 000 de colaboratori.

220 de magazine în întreaga lume.

2 miliarde de euro cifră de afaceri.

Filosofie

Vehiculăm visuri prin intermediul unor produse de excepție. Oferim clientelei un moment unic și de neuitat. Și un serviciu de calitate excepțională. Exclusivitatea și iscusința italiană sunt cuvintele-cheie ale acestei mărci fără egal.

Am lucrat în publicitate mai bine de zece ani și am fost extrem de decepționată. M-am săturat până peste cap de ședințele cu clienții, unde toată lumea se ascultă vorbind, de căutarea necontenită a unor idei noi, de a face, a reface și apoi a desface machete nopți la rând, exasperată de directorul de creație care, îmbrăcat în Dolce & Gabanna din cap până-n picioare și prăjit la ultraviolete, repeta neîntrerupt cât era ziua de lungă: *Do you know what I mean?*[1] O lume care îmi repugnă, și tot ce-i legat de ea îmi repugnă. Am trudit la campanii publicitare pentru tot soiul de parfumuri, pentru creme antirid miraculoase, pentru rujuri sclipitoare sau șampoane energizante. Am trecut în revistă toată enciclopedia cosmeticii.

Directorul de creație, care locuia la New York, călătorea numai cu Concorde, iar personalul de la Air France îi sărbătorea întotdeauna ziua de naștere în avion. Devenise reședința lui secundară. La Paris, descindea la hotelul Costes. Deseori am participat la consfătuiri de lucru în apartamentul lui, profitând de *room service* sau de piscină când ieșea de la o ședință de masaj, înfofolit în halat, cu unghiile de la picioare lăcuite în bleu-metalizat. Banii au curs în valuri și agenția i-a cheltuit fără să-i numere. Dar a venit criza și clienții au început să se răărească. Deplasările în Concorde au fost repede înlocuite cu zborurile de cursă lungă. Gata cu Festivalul de Publicitate de la Cannes, gata cu interminabilele

[1] „Înțelegi ce vreau să spun?" (n.a.).

deconturi, cu primele și bonusurile... Gata cu *room service*-ul, gata cu tot. Taraba s-a închis.

Ora zece. Melany, responsabila diviziei *prêt-à-porter femme*, mă întâmpină de la înălțimea ei de un metru optzeci. Are exact treizeci de ani, dar pare de patruzeci. Folosește fond de ten și creme anticearcăn ca un războinic pregătit de luptă. Înaltă, subțire, brunetă cu ochi căprui, își poartă cu mândrie uniforma de șef de divizie. Charisma și carura îi dau aerul unui ofițer – nu-i lipsesc decât decorațiile. A sosit nu de mult de la Londra, de unde-i originară. Având studii superioare, a obținut un masterat de franceză, apoi a lucrat la Selfridges[1] unde a fost rapid avansată *manager*. Vorbește perfect limba franceză, cu o fărâmă de accent englezesc. Mă prezintă echipei succint, după ce a avut grijă să îmi atragă atenția, cu un umor îndoielnic:

– Aici gânditul înseamnă insubordonare! Nu ne punem întrebări, executăm.

După ce a dat tonul, s-a retras să bea o cafea. Abandonată printre ceilalți vânzători, fac cunoștință cu Florent, un tânăr gras ca o omidă, al cărui singur accesoriu – un *piercing* pe limbă – contravine ideii pe care ți-ai face-o despre un vânzător de lux, cu Suzanne, decana de vârstă a magazinului, care va împlini cincizeci și opt de ani, și cu Tatiana, o rusoaică tânără venită de la Moscova. Suzanne îmi explică primii pași și îmi indică drumul către depozit.

---

[1] Lanț de mari magazine din Marea Britanie (n. tr.).

– O să vezi, e ușor. Îți place vânătoarea de comori?

Apoi îmi întinde un card magnetic și codul de acces. Cu care trebuie să mă descurc singură.

Depozitul se află cu două etaje mai sus și, ca să intri, trebuie să parcurgi mai multe etape. E ca un seif plasat sub strictă supraveghere. Mai întâi trebuie să urci o primă scară, apoi mergi până la capătul unui culoar și activezi un cod care deschide o ușă spre un palier. Pe urmă urci o a doua scară, care te duce la etajul superior, unde deschizi din nou o ușă, cu cardul. În spatele ei se află iar un culoar care străbate atelierul de retușuri. La capăt, trebuie să folosești pentru a doua oară cardul, care îți deschide depozitul. După vreo treizeci de trepte și ușor dezorientată, ajung în sfârșit în pragul peșterii lui Ali Baba. „Sesam, deschide-te!"

Depozitul e plin de stative pentru îmbrăcăminte, aliniate cât vezi cu ochii. Simt că amețesc. E un fel de dulap fantastic, demn de un covor roșu. Înaintez ușor printre ele, descoperind la fiecare pas mantouri de astrahan, haine evazate din vizon și linx, rochii de tafta, jachete din piele de piton și de crocodil, rochii cu corsaje brodate cu cristale Swarovski și ținute de seară din muselină, ornate cu pietre semiprețioase. Extaz! Iată-mă în fața minunăților pe care le-am admirat ani de-a rândul în revistele de modă. Ard de nerăbdare să le probez pe toate, să mă strecor ca o prințesă în lumea lor de vis, sub lumina orbitoare a flash-urilor. După ce am contemplat rând pe rând fiecare comoară, plimbându-mă în lung și-n lat, simt nevoia să mă așez câteva minute pe un taburet

uitat într-un colț, visătoare și îngândurată. Și mi-a trebuit ceva timp ca să-mi vin în fire.

Rue du Faubourg Saint-Honoré e acum în clocot. Atrasă de fluierăturile agentului de circulație și de claxoanele mașinilor, mă apropii de fereastră. Descopăr, printre lucarne, acoperișurile Parisului. Colosala biserică Madeleine, înconjurată de o puzderie de automobile, stăpânește întreaga piață. Rue Royale, care o intersectează pe celebra rue du Faubourg, își etalează interminabilul șir de vehicule oprite la semafor în față la Ladurée și, în depărtare, împungând cerul, se ivește obeliscul din place de la Concorde, cu nasul său pudrat cu foiță de aur. La adăpostul acoperișurilor și înconjurată de cele mai râvnite veșminte ale momentului, aud brusc soneria telefonului:

– Alo, Charlotte? Te-ai rătăcit?

– Ăă, nu, cine e?

– Tatiana, trebuie să vii, Melany o să-nceapă *briefing*-ul.

Cobor înapoi pe Pământ. Melany, postată în fața echipei, se plimbă de colo-colo cu mâinile la spate. Ca un general pregătit să le vorbească trupelor sale. Își începe *briefing*-ul la unsprezece fix, ca în fiecare dimineață, în departamentul *prêt-à-porter femme*.

– Mai întâi îi urez bun venit Charlottei, care tocmai ni s-a alăturat. Aș vrea să stabilesc cu voi obiectivele zilei. Astăzi avem de realizat 13 000 de euro la *prêt-à-porter*. Săptămâna a fost destul de bună, dați-vă silința să continuați așa. Aveți grijă să faceți reaprovizionarea

pentru *display*[1] ca să nu lipsească nimic și nu pierdeți vremea stând la șuetă: *Money talks*[2]. Gata, o zi bună.

Vorbește cu aceeași blândețe ca Margaret Thatcher. Micul său regiment se pune numaidecât pe lucru. Rămân pe loc, puțin descumpănită, neștiind prea bine cu ce să încep. Vânzătorii se agită în toate părțile. Florent îmi trece valvârtej prin față, ca să facă reaprovizionarea de la depozit. Dar se oprește brusc, se apropie și-mi spune:

– Pute a transpirație, nu?

Mai întâi de toate mă frapează mărimea magazinului și configurația sa. E un adevărat labirint pe trei niveluri, un fel de univers comercial în miniatură. La parter se află divizia dedicată bărbaților, cu costume la comandă, articole de voiaj și încălțăminte. În centru, se înalță o scară de sticlă ce pare să teleporteze clienții până la primul etaj, unde e teritoriul marochinăriei, accesoriul emblematic al mărcii, care i-a adus celebritatea și momentele ei de glorie. În firidele arcuite străjuite de acacia, se răsfață poșetele scăldate în lumină, ca operele de artă. Câteva modele din piele de piton servesc drept momeală și costă doar 13 000 de euro, pe când altele, din piele de crocodil, bat spre 25 000. Sudori reci. Vânzători în uniformă stau de gardă. O adevărată Legiune Străină, vreo cincizeci de angajați de douăzeci de naționalități – olandezi, iranieni, germani, italieni, ruși, brazilieni, chinezi, francezi, japonezi,

---

[1] Vitrină (n. tr.).

[2] „Banii fac legea" (n.a.).

marocani, suedezi sau englezi – la dispoziția unei clientele internaționale exigente.

Zoom, înapoi. Colecția de încălțăminte de damă e amplasată frumos pe socluri din plexiglas, luminate ca un ring de dans. Pe un cub mare, format din oglinzi, sunt etalate modelele de serie limitată de la ultima prezentare de modă. Cizme înalte de piele cu toc de cincisprezece centimetri, 1 900 de euro, sau cizme din piele de crocodil, 11 000 de euro, tronând asemenea unor relicve și venerate ca niște obiecte de cult. Sunt cele din gama „Beverly Hills", un nume ce face să vibreze orice client.

Muzică. Phoenix[1] leagănă clientela aflată în căutarea Sfântului Graal. Ceva mai departe se distinge departamentul de bijuterii: o casetă învăluită în liniște, cu lumină cernută, discretă ca un confesional și decorată cu vitrine presărate cu pietre prețioase, fără nicio indicație de preț. Mister. În sfârșit, etajul al doilea găzduiește divizia *prêt-à-porter femme*, al cărui salon VIP de la etajul al treilea ocupă tot vârful celebrei piramide. Un ostrov de tihnă, înzestrat cu ascensor propriu, care aduce clientela direct din rue du Faubourg Saint-Honoré. O voce aeriană anunță etajul, apoi ușile culisează într-o clipă. Colecția plutește ca în imponderabilitate. Efect halucinogen. O concepție menită să creeze o atmosferă unică, rezervată unei minorități de *fashionistas*. Pur și impresionant,

[1] Grup indie-pop francez cu influențe de soft-rock, hip-hop, muzică clasică și electronică (n. tr.).

the floor răsare ca o oază de veşminte scăldate într-o lumină lăptoasă şi diafană, un miraj la capătul imensului labirint piramidal.

Sunt blocată pe culoarul care duce la depozit de vreo zece minute bune. Cu braţele încărcate de haine, imobilizată în întuneric între cele două etaje, nu izbutesc să-mi fac cardul să funcţioneze. La un moment dat uşa culoarului se deschide şi apare un agent de securitate, ca să mă elibereze.

– Nu vă merge cardul?

– Ăă, ba da, dar nu-nţeleg ce nu reuşesc...

– A, sigur, nici n-o să reuşiţi vreodată dacă îl folosiţi pe cel pentru automatul de cafea!

În întuneric, am confundat cele două cartele magnetice. Apoi îmi deschide, iar eu ies în sfârşit la lumină. Cum de-a ghicit că mă blocasem acolo? Ridicând privirea, observ o cameră în colţul de sus al culoarului. Şi aveam să descopăr că fiecare ungher al magazinului e bine echipat cu aşa ceva. La urma urmei, au de păzit o adevărată comoară. Fiecare mişcare e atent urmărită din sala de control, de la subsol. O încăpere tapetată cu treizeci de monitoare care pâlpâie simultan şi supraveghează toate etajele. Acolo este cartierul general al serviciului de securitate, condus de Patrick, salvatorul meu. Patrick seamănă cu monstrul lui Frankenstein, masiv şi cu urechi clăpăuge, care îi dau un aer tâmp. Când se enervează, saliva i se strânge în colţurile gurii. O spumă albicioasă care se întăreşte ca laptele prins. Întreaga echipă a agenţilor de

securitate e în subordinea lui: Momo, cel scund și gras, care se pârțâie pe șest și lasă în urmă efluvii de te ia cu leșin, Régis, campionul de karate care se scobește în nas toată ziua, Djamel, al cărui vis este să devină comisar de poliție, și Mamadou, care stă ca gorila la intrarea magazinului, ca la cluburile private. Toți cinci alcătuiesc o echipă pe cinste. În permanență cu aparatele de emisie-recepție în mână și îmbrăcați în echipament negru, se iau bine în serios, crezându-se eroii magazinului. Dar ei, așa cum le spune și numele, nu trebuie decât să păzească marfa expusă. Sala de repaus, unde personalul poate să și mănânce, este întru câtva extensia cartierului general al securității. În mijlocul ei, înconjurat de cele două cuptoare cu microunde, de marea butelie cu apă și de dozatorul de băuturi se află un soi de uriaș cadavru delicios[1] cu portretele-robot ale mai multor hoți, alături de prim-planuri cu fața altora, capturi din filmările camerelor video la „vizitele" lor prin magazin, toate prinse cu bolduri pe perete. O ambianță de comisariat, minuțios reconstituită de Djamel după un model original.

– CG securitate, Djamel, ascult.

---

[1] „Cadavrul delicios" (*cadavre exquis*) este un joc suprarealist, inventat prin 1925, în care fiecare participant scrie pe o foaie de hârtie începutul unei fraze (sau al unui text mai amplu ce poate fi alcătuit din câteva fraze), apoi îndoaie hârtia pentru a ascunde ce a scris și, pe partea rămasă la vedere a foii, scrie unul sau mai multe cuvinte plecând de la care următorul participant va completa cele scrise de predecesorul său. Același joc se poate juca și cu desene (n. tr.).

– Djamel, avem o clientă suspectă la etajul doi. Recepție.

– OK, descrieți suspecta. Recepție.

– La vreo cincizeci de ani, blondă, cu un pulover alb.

– OK, o văd pe monitorul 3. Recepție.

– Djamel, a venit comanda de la Pizza Hut, zic eu întrerupându-l.

– Sst! Nu acum, nu acum.

– Suspecta a părăsit etajul, alarmă falsă, Djamel. Recepție.

– OK, spuneți-le băieților să ia pauza de masă, *napoletanele* sunt calde! hotărăște Djamel.

La douăsprezece fix, un prim val de vânzători coboară să mănânce în sala de repaus. Fiecare e liber să iasă sau să ia masa la fața locului, dar prețurile exorbitante din cartier nu lasă prea mult de ales. Prin urmare, prefer să rămân aici cu iaurtul meu, clementina și caserola Tupperware. Așezată la masa mare, printre ceilalți vânzători, ascult bârfele din magazin și poveștile din viața fiecăruia, când Florent deschide zgomotos ușa.

– Ah! Mor de cald, sunt lac de transpirație, de-mi picură în pantaloni!

Vânzătorii comentează rând pe rând presa de scandal, cu nasul vârât în revistele așezate pe colțul mesei. Ditamai compilația – ultimele cancanuri, poze făcute pe șest și grămezi de mizerii –, ca un morman de rufe murdare. Fiecare e însetat să critice cohortele de staruri ce defilează sub ochii săi. Trebuie spus că însuși președintele grupului apare cu regularitate în acest album

de familie, după ce s-a căsătorit cu o celebritate care i-a făcut un copil.

– L-ai văzut ieri pe cântărețul ăsta, când a venit să-și cumpere ultimul model de ceas? Ia te uită... Umblă cu un tip?!

– Uite-o și pe-asta! Se fâțâie cu geanta Amalfi de 3 000 de euro pe plaja de la Saint-Tropez, vaca...

Ora dejunului este așadar un moment de destindere, iar viața celebrităților devine atracția principală. Tăcută, ascult și observ. Carmen nu vorbește, concentrată asupra paginilor din *Télé 7 Jours*. E imperturbabilă. Bifează cu meticulozitate programul TV al săptămânii, mai cu seamă seara Miss Monde, și încheie cu integrame. Cât despre Mamadou, e vârât în grilele lui de sudoku. Patrick se joacă Pinguini pe iPhone, râde de unul singur, cu gura larg deschisă, plină de resturi de pizza. Jalnic dejun. Mănânc la lumină de neon, retrasă în subsol cu gamela mea din plastic și păhărușul de cafea. Nimeni nu mă întreabă nimic, nimeni nu e surprins să mă vadă aici. Moment de singurătate. Aș vrea ca timpul să se scurgă mai repede și să depășesc perioada de probă. Dar mai întâi de toate trebuie să-mi dovedesc priceperea. Vânzătorii de la Montezzo au reputația unor experți. Ei îmbracă toată înalta societate mondenă, de la showbiz la politicieni. Mă aflu pe un teritoriu necunoscut și nu e ușor să-mi găsesc locul. Dar, pentru moment, rămân pur și simplu invizibilă și categoric mult mai puțin atractivă decât revistele de celebrități.

– E primul dumneavoastră voiaj la Paris, doamnă?

– Da, da, *first time!* Paris, ador, *Paris is beautiful, I love Paris!*

– Și ce doriți să vizitați?

– Dior, Chanel, Vuitton, Hermès...

Vânzătorii discută vrute și nevrute între ei, dar se opresc imediat ce eu mă apropii. O reacție de reținere care mă face să mă simt prost.

– Ia zi, domnișoară nouă, știi să păstrezi un secret? mă întreabă Florent, punându-mi în mâini două clasoare, fără nicio explicație.

Sunt gata să răspund orice ca să mă fac acceptată.

– Ai băgat de seamă că trebuie să pontezi ori de câte ori intri sau ieși din magazin și că mașina îți înregistrează aproape la secundă orice mișcare?

– Da, sigur.

– Ei bine, de fapt, nimeni nu pontează la ora indicată de mașină...

– Cum adică?

– De pildă, dacă vreau să petrec mai mult de-o oră în pauza de prânz, pontez și pe urmă urc din nou tiptil și-i las ecusonul meu Tatianei, înainte de a ieși. După care îmi văd liniștit de treabă fiindcă știu că ea îl va folosi ca să ponteze exact la o oră după plecarea mea,

deşi eu o să mă întorc mult mai târziu. *Ni vu ni connu*, te-ai prins?

– ... Şi şefa?...

– N-ai de ce să te temi de Melany. E de-ajuns s-o faci să creadă că eşti la stocurile din subsol şi nu va avea niciodată timp să te găsească pe camere... Pe o mie cinci sute de metri pătraţi e uşor să te joci de-a ascunselea...

Să accepţi „condiţiile de intrare" înseamnă să aderi încetul cu încetul la club. Acest secret îngăduie admiterea mea în divizia *prêt-à-porter femme* şi intenţionez categoric să-mi obţin legitimaţia de membru. Aşez pe tejghea cele două clasoare pe care mi le-a înmânat Florent şi încep să le frunzăresc. Sunt cataloage de la Croisière[1] şi de la Fashion Show. Manechine după manechine, de la pagina 1 până la 42. Trebuie să mă familiarizez cu colecţia. Studiez cu atenţie fiecare siluetă, apoi caut din priviri piesele de referinţă pe stative. Zăbovesc şi asupra materialelor şi le citesc fişele tehnice. Descrierea este precisă, redactată integral în limba engleză, şi menţionează toate detaliile: ţesături, broderii, imprimeuri. Creaţiile celebrei stiliste Isabella Canalli sunt amănunţit explicate şi fiecare piesă vestimentară este expusă plan, pentru a permite înţelegerea întregului proces de fabricare, dezvăluind astfel şi calitatea desăvârşită a materialelor.

---

[1] Prezentare de modă a firmei Chanel (n. tr.).

„This season the collection is built around a luxurious interpretation of a Spanish authenticity that makes reference to traditionnal flamenco icones..."[1]

Hotărâtă să semnez un CDN[2], mă cufund cu sârguință în acest mic dicționar al luxului. Dar cum n-am prea mult timp pentru a digera toate informațiile, învăț cât pot în fiecare zi și aprofundez lecțiile seara, în metrou.

În cursul perioadei mele de ucenicie, studiez cu atenție modul de lucru al fiecărui vânzător, dornică să îi ajung din urmă. Cum să încep? Există un protocol? Există cuvinte ce se cuvin a fi spuse sau evitate? Există instrucțiuni ce se cer respectate întocmai? Abordarea clienților nu mi se pare o etapă foarte complicată, iar reacția lor e lesne de anticipat. Firește, politețea rămâne la loc de cinste, la care se adaugă ca un bonus numele și serviciile unei mari firme de lux. Uneori mă mai prefac că aș avea nevoie de un umeraș dintr-o cabină de probă ca să îmi pot studia colegii aflați în plină acțiune. Pe zi ce trece încep să mă tem tot mai puțin, dar cum nu am reușit încă să mă familiarizez cu colecția mai fac tot felul de greșeli. Când mi se cere pentru probă un *flarepant*, aduc un *bootcut*[3]. Sau uit gama de culori ori numele materialelor din care sunt lucrate anumite piese vestimentare. Și nici cu numele animalelor de la care provine blana nu stau prea bine. Așa că, uneori, născocesc...

---

[1] „Colecția din acest sezon se axează pe o interpretare somptuoasă a unei autenticități spaniole care face trimitere la universul tradițional al flamencoului" (n.a.).

[2] Contract de muncă pe durată nedeterminată (n. tr.).

[3] Modele diferite de pantaloni strâmți și evazați (n. tr.).

Trebuie să pari întotdeauna foarte bine pregătit. Munca în departamentul de vânzări e cam ca evoluția în arenă. O luptă permanentă, în care doar cel mai bun câștigă. Starea de nervozitate, pe care încerc s-o ascund sub un calm aparent, mi-a dat dureri de cap încă din primele zile și cutiuța cu Doliprane face parte din trusa mea de supraviețuire. În ciuda modestului meu progres în cadrul echipei, deocamdată nimeni nu-mi acordă cine știe ce atenție. Dar mă consolez golind automatul de Bounty. Nu e prea grav. Mă aflu aici în primul rând ca să-mi ajut colegii, nu ca să le iau locul, iar ei încep ușor-ușor să renunțe la vechile rețineri, pricepând că nu au de ce să se teamă.

– Bună ziua, domnișoară, sunt foarte grăbită, caut o rochie de cocktail pentru un vernisaj pe care îl organizez astă-seară, puteți să-mi propuneți ceva?

– Da, desigur, aveți vreo preferință în ce privește culoarea?

– Păi, nu prea știu... Arătați-mi tot ce aveți, îmi răspunde clienta, cu un aer obosit.

– Doriți o rochie lungă sau la nivelul genunchiului?

– Știți ceva, chiar nu am timp, așa că faceți-mi o selecție. Pregătiți-mi o „garderobă", aștept propunerile dumneavoastră. Mă duc să iau prânzul vizavi, la Ladurée, și mă întorc peste o oră, e bine? Măsura 38–40..., adaugă ea, îndepărtându-se.

Clienta a dispărut și nu s-a mai întors niciodată.

La prima vedere, sunt un soi de roată de rezervă sau, mai exact, suplinitorul de serviciu în perioadă de rodaj. Pendulând între departamente, dimineața etichetez articole la stocurile din subsol, mai târziu, după-amiaza, șterg praful de pe vitrinele de la marochinărie, apoi revin la divizia *prêt-à-porter femme*, pentru a-mi termina ziua făcând ordine în depozit. N-am vreo îndatorire fixă și totul arată puțin ca o aventură. Iau pauză de masă când le convine tuturor și rareori mi se cere părerea. Încă mai au rețineri în ceea ce mă privește. Dar asta nu mă descurajează. Melany continuă să-și organizeze câmpul de bătălie dimineața și uneori ne *briefează* de două ori pe zi. Plictisitor. Deși mă aflu aici, mintea mea e departe.

În acest epicentru al luxului domnește o atmosferă lejeră, ritmată de cancanurile și evenimentele din lumea vânzărilor. Încetul cu încetul, încep să leg și numele clienților de figura lor și, mai ales, să îmi deosebesc colegii.

– Lucrezi de mult aici, Suzanne?

– Oho! Ba bine că nu! Am trei'ș'cinci de ani la firmă. Eram aici când s-a deschis primul magazin din Paris. Acum fac parte din mobilier... Sunt un fel de fosilă!

– Treizeci și cinci de ani?...

– Am acceptat slujba asta, când am venit la Paris, în lipsă de altceva. Sunt de origine egipteană. Montezzo căuta vânzători care să vorbească fluent araba, pentru

clientela din Orientul Mijlociu. Iar pe urmă... știi cum e... Doar provizoratul durează! Ai grijă...

Fiecare zi e un nou act în piesa de teatru a Casei Montezzo. Trebuie să aștepți doar cea de-a treia bătaie a gongului. Câteodată mă întreb cum de pot avea loc, una după alta, atâtea situații comice într-un univers care se vrea atât de serios și de protocolar. Montezzo și-a instruit fiecare vânzător așa cum se instruiește o armată a luxului. Sunt soldățeii săi realizați după imaginea sa. Profesioniști până în vârful degetelor, trilingvi și cât de cât cultivați, care își recită zi de zi lecția, pe de rost. Au urmat un antrenament special și sunt oricând gata să slujească. Oare și eu mă voi transforma într-un robot multifuncțional? Nu prea am de ales. Trebuie să mă conformez regulii, ca toată lumea. Dar, în ciuda disciplinei de fier, întotdeauna intervine neprevăzutul, care întrerupe buna funcționare a precisei mașinării de război. Iar mie îmi place să mă instalez comod în prima lojă și să savurez acest spectacol tragicomic.

Sună telefonul. Tatiana, care visează cu ochii deschiși, se repede să răspundă.

– Montezzo Faubourg, Tatiana, bună ziua, cu ce vă pot fi de folos?

– Sunt Melany. Poți să-mi spui ce faci prăvălită peste tejghea?

Tatiana înțepenește. E năucită. Speriată, își rotește privirea de la dreapta la stânga, cu viteză maximă. Creierul ei încearcă să stabilească o legătură.

– Mă auzi? reia Melany. Stai dreaptă, nu ești chelneriță de bar!

Surprinsă de camera conectată direct în biroul directorului, Tatiana a fost readusă la ordine.

FEBRUARIE

Agenții de securitate stau postați în fața magazinului și își fumează ultima țigară, înainte de-a se deschide ușile. Cu toții în uniformă, își exersează vocea încruntându-se, cu mâna dreaptă în buzunar și cu cealaltă încleștată pe aparatul de emisie-recepție. La ora zece fix, magazinul se deschide și Mamadou se postează numaidecât la intrare, ca un câine de pază împăiat, unde rămâne proțăpit opt ore în șir, fără să se miște.

– Comportați-vă profesionist și fiți vigilenți când vindeți un produs, ne previne Melany la *briefing*-ul său. Chiar dacă eu nu sunt de față, nu uitați că sunteți permanent supravegheați. Suntem vizitați cu regularitate de *mystery shoppers*[1] care vin să vă testeze nivelul de engleză sau italiană, buna cunoaștere a colecției sau a produsului,

[1] Cumpărători sub acoperire (n.a.).

precum și calitatea serviciului pe care-l prestați. Trebuie să fiți în măsură să explicați pentru ce o jachetă din cașmir nu are același preț ca o jachetă din alpaca, bunăoară. În sfârșit, trebuie să fiți atenți și să vedeți în fiecare client un potențial inamic, care nu dorește decât să vă pună la încercare.

– Dar, pe onoarea mea dacă asta nu seamănă a Big Brother! murmură Tatiana.

Clientul misterios este un fel de Pantera roz. Un detectiv particular care lucrează pentru Montezzo, în căutarea celei mai mărunte greșeli care îl va pierde pe vânzător. Nu dă nimic de bănuit și intră în magazin incognito. Bărbat sau femeie, misiunea sa este să ne prindă în laț. Ceea ce are menirea să ne mențină într-o permanentă stare de alertă.

– Aș vrea, de asemenea, să insist asupra importanței programului CRM, Customer Relationship Management[1], care, la fiecare vizită a unui nou client, permite înregistrarea sa în fișierul nostru. Țineți minte că programul CRM servește la creșterea numărului clienților noștri, la stabilirea ultimelor lor cheltuieli și la fidelizarea lor. Fidelizându-i, vom câștiga mai mulți bani. Poftim, citiți asta și învățați-o pe dinafară începând chiar de astăzi, continuă Melany întinzându-ne biblia Montezzo.

Descopăr o broșură de două sute de pagini, cu coperte de culoarea bronzului și sigla MM tipărită cu litere aurii. În cuprinsul ei sunt tratate amănunțit următoarele capitole: cultivarea mărcii, datele de importanță majoră,

[1] Managementul Relațiilor cu Clienții – evidența fișelor-client (n.a.).

însemnătatea lui *made in Italy*, secretele fabricației, comerțul electronic, regulamentul de ordine interioară, timpul de lucru și contractul colectiv. Este totodată și un adevărat *Bottin mondain*[1] plin de facsimile din presă despre starurile care, îmbrăcate în ținută de gală Montezzo, fac reclamă și sporesc renumele mărcii.

– *Things hardly attained are long retained!*[2] adaugă Melany.

Încă o lecție de învățat pe de rost, care vizează direct noii recruți, și bănuiesc că Melany ne va interoga asupra subiectului cât de curând.

– Prin urmare, doamna Bouchain, cum vi se par pantofii?

– Păi, nu prea știu ce să zic... Mă simt bine în ei.

– Așa, înseamnă că e bun numărul 38, sau nu?

– Ăă, da, dar tot mai rămâne puțin loc în vârf... Credeți că or să se mai micșoreze?

O clientă intră liniștită și se îndreaptă spre mine. Poartă o vestă de smoching din catifea neagră și piton argintiu la o pereche de jeanși *slim* din denim gri,

---

[1] Cel mai cunoscut anuar monden francez, creat în anul 1903 de societatea Didot-Bottin (n. tr.).

[2] „Ceea ce se învață cu greutate se reține vreme mai îndelungată" (n.a.).

prespălat. Siluetă zveltă, supraînălțată pe pantofi cu toc, cu faimoasa talpă roșie, pe braț cu inevitabila Birkin[1]. Are un corp perfect, iar șiragul de perle care i se leagănă la gât îi luminează chipul. Alege o rochie de pe un stativ și mi-o întinde, fără să rostească o vorbă. Înțeleg că trebuie să i-o duc în cabina de probă. În domeniul luxului, clientele nu își iau singure din raft, ci îți arată cu vârful unghiilor lăcuite ce anume ar vrea să vadă. În slujba prestigiului, firește. Și folosesc în general un vocabular destul de restrâns pentru a-și comunica dorințele, iar dorințele lor sunt ordine pe care tu trebuie să le execuți.

– *This dress, size fourty, black*[2], îmi spune ea, indicând cu unghia lăcuită în roșu diferite articole, etalându-și totodată, bine studiat, ceasul Cartier cu brățară hexagonală din aur alb, de optsprezece carate, bătută în diamante.

Cel mai mult se vorbește în engleză, rusă, chineză sau arabă. Franceza este o limbă moartă pe rue du Faubourg Saint-Honoré. În tăcere, o ajut să probeze rochia, pe care o cumpără imediat. Pregătind fișa CRM, desprind eticheta cu prețul: 3 300 de euro. Marfă cumpărată într-o clipă, ca o franzelă. Până la prânz continui în aceeași notă, cu un tricou brodat din bumbac, de 995 de euro. Cât chiria mea... Apoi, o vestă din piele, de 4 000 de euro. O bagatelă! Clientele cumpără fără să stea pe gânduri și, până la urmă, pretind destul de puține eforturi. Lucrez

---

[1] Model de poșetă foarte scumpă, marca Hermès, denumit după actrița și cântăreața Jane Birkin (n. tr.).

[2] „Rochia aceasta, măsura 40, neagră" (n.a.).

într-un magazin de lux, care până la urmă tot un soi de supermarket rămâne, doar că în loc de alimente vând vulpi, vizoni sau șinșile, de parc-ar fi pești.

Tatiana îmi propune să cobor cu ea în sala de repaus să mâncăm împreună. Din toată echipa departamentului *prêt-à-porter femme*, ea este singura care îmi acordă atenție. Studentă strălucită la Sorbona, lucrează la Montezzo de un an și locuiește în Paris cu fratele său. Personalitatea și francheța ei nu trec neobservate și Tatiana vorbește adesea ca un adevărat șef de stat în fața unui auditoriu atent. Astfel prânzul nostru începe să semene tot mai mult cu o dezbatere televizată în *prime time*.

– Rusia e cea mai mare țară din lume! Și avem o sută treizeci și șase de mii de milionari!

– Bine, dar... Toată lumea știe că sunt niște bandiți! Pot să-i fie recunoscători lui Elțîn, care era matol douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru!... Ce paiață...

– În orice caz, dacă am ajuns la Paris, e datorită lui Putin. El chiar ne-a scos din rahat!

De fiecare dată se poartă ca la o conferință de presă. Și toată lumea uită de preocupările ei minore, pentru a se concentra asupra discursului Tatianei, plin de ardoare și vehemență. Rusia este subiectul preferat și îndeosebi Vladimir Putin, pe care îl apără cu dinții și cu ghearele în fața unei asistențe puțin îngăduitoare. E imposibil să-l critici sau să te atingi de un singur fir de păr de-al lui, din câte i-au mai rămas. Scumpul Vladimir. Din păcate, ora noastră de pauză, furtunoasă și explozivă, se termină

repede și trebuie să ne întoarcem pe *floor*. Automatul de băuturi îmi livrează cafeaua mea fără zahăr și astfel sună sfârșitul acestui „Drept la replică"[1].

După-amiaza se scurge lent, asemenea primei jumătăți a zilei. Clientele vin una după alta și eu continui să le alimentez cu crocodili, oposumi sau marmote. Bufet la discreție. Și în sfârșit se face și ora nouăsprezece. Ziua se încheie și pornesc spre vestiar să mă schimb. O văd pe Tatiana gata de plecare, așteptând în tăcere pe-un taburet la capătul șirului de dulăpioare. Mă dezbrac și-mi pun jeanșii, puloverul și cizmele. Ea tot nu se mișcă. După câteva clipe, o întreb:

– Da' ce faci, nu te duci acasă?

– Nu, te-aștept. Luăm împreună metroul, de-acord?

Mergem amândouă cu linia 8. Fire prietenoasă, Tatiana începe să se destăinuiască. Îmi povestește periplul ei spre Franța, Crăciunurile din Rusia, decesul tatălui, îmi vorbește despre fratele său Aleksandr, pe care-l adoră, și despre mama care înseamnă pentru ea totul. Descopăr o ființă plină de viață și de căldură.

– O să vezi, când o să vii la Moscova, maică-mea o să-ți pregătească mâncarea noastră preferată, borș! Și o să mergem și pe la Gum, care-i un pic de Faubourg Saint-Honoré al nostru! Se află chiar în Piața Roșie, e o minune, să știi!

---

[1] Emisiune de dezbateri polemice în direct, difuzată pe postul TF1 între anii 1981–1987 (n. tr.).

Timpul trece cu repeziciune, stând una lângă alta și comentând întâmplările de peste zi, punând lumea la cale ca două liceene.

De atunci, în fiecare seară Tatiana mă va aștepta la vestiar.

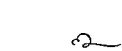

– Alo? Buna ziua, doamna Ponsur, începe Carmen.

– Bună ziua, răspunde clienta.

– Va sun legat de valiza dumnevostra care ați lasat-o la reparație. Italia a facut expertiza, dar o se va coste cel puțin 2 000 de euro poveste asta.

– Dar, cum se poate?...

– Ei, da, doamna Ponsur, știți, valiza este ciudat de paradita... Cu siguranța ca la cala de la avion trebuie ca s-a deteriorat așa.

– Dar nu înțeleg...

– Ah, știți, in ziua de azi arunca valizele in cala...

– Dar valiza aceea nu a mers la cală...

– Ah, bon, atunci trebuie ca s-a intimplat pe banda rulanta de la aeroport, știți, atunci cand așteptați ca sa...

– Da, da, știu, merg des cu avionul, dar valiza mea nu a călătorit în felul acesta...

– Ah, bon, nu vad alta ceva, doamna Ponsur! Valiza dumnevostra este ciudat de paradita..., repetă Carmen.

– Uitați ce e, vă întrerup imediat fiindcă eu călătoresc ex-clu-siv cu avion privat! Așa că demonstrația dumneavoastră cu banda rulantă, călătoria în cală și „tutti quanti", nu merge cu mine, mă auziți?! Dacă Montezzo nu e în stare să facă nici măcar valize solide, nu e problema mea! Să le spuneți că mă voi duce mâine să-mi cumpăr una nouă, de la Goyard!

Florent navighează pe site-urile lui de întâlniri gay și nu doarme acasă cu regularitate. Își împarte viața cu cineva, dar mai are și aventuri extraconjugale despre care ne povestește sub forma unei „rubrici roz" săptămânale. De la înălțimea sa de un metru nouăzeci, cu ochi albaștri pătrunzători și șevalieră cu cap de mort, își omoară timpul jucându-se cu *piercing*-ul de pe limbă.

– Aaah, e grețos, încetează! se enervează Tatiana.

– Ssssss...

Florent e maniac și își păstrează întotdeauna în buzunar copii după facturi, pentru a face decontul vânzărilor pe care le realizează. De când a venit, ocupă locul întâi printre vânzătorii din departamentul *prêt-à-porter femme*. Cum vede o clientă, cum intră într-o stare febrilă. Îi tremură mâinile, iar glasul începe să-i șovăie. Ceea ce mă surprinde și în același timp mă descumpănește. Mereu la patru ace, cu uniforma impecabilă, Florent se exprimă prețios, ca un tânăr chelner care recită meniul zilei.

– Stimată doamnă, colecția face trimitere la un pronunțat stil rock 'n' roll . Avem de-a face categoric cu un produs de lux fără ostentație, înzestrat cu eleganță pentru seară și cu aer șic pentru zi. După cum puteți constata, tușele fluorescente de pe jachetele din piele urmează un curent estetic și muzical, care își află inspirația în mediul *underground* din Londra. Iar vestele cu imprimeuri aplicate sunt lucrate manual. Excelența iscusinței mărcii noastre este vizibilă la toate aceste articole de excepție ce poartă monograma MM... fabricate integral în Italia, evident.

Iar monologul lui poate continua oricât, cu un aer curtenitor, în fața clientelor căzute în admirație. Extrem de mândru să servească această firmă cu un renume excepțional, este convins că face parte dintr-o elită și că se numără printre cei câțiva aleși cu adevărat vrednici să pătrundă în universul inaccesibil al luxului. O onoare.

– Știi, sunt multe persoane în magazin care ne invidiază, îmi strecoară el.

– A, da?... De ce?

– În departamentul *prêt-à-porter femme* vânzătorii sunt aleși pe sprânceană. Nu-i e dat oricui să lucreze aici. Celorlalți le-ar plăcea să ne ia locul...

– Aha...

Îi pun sinceritatea și naivitatea pe seama celor douăzeci și șapte de ani ai săi, combinați însă cu multă vanitate. Florent trăiește cu convingerea ascunsă că întreaga lume îl invidiază, când, de fapt, toți se cam tem de el. Și am înțeles asta chiar de la început, de cum am remarcat ce simț ascuțit are pentru competiție și mai ales ce

limbă otrăvită are. Prin urmare, sunt foarte precaută în ceea ce îl privește, dar umorul lui caustic mă atrage întotdeauna. Comentariile lui pline de sarcasm sunt pentru mine un deliciu în acest palat de gheață cutreierat de mutante dopate cu Botox.

– Alo, Montezzo Faubourg, Florent. Bună ziua, cu ce pot să vă fiu de folos?

– Bună ziua, domnule, aș vrea să știu dacă ați primit rochia de pe coperta revistei *Vogue*.

– Vă referiți la *Vogue*, ediția franceză?

– Păi, da, suntem în Franța, nu?

– Da, aveți întru totul dreptate, doamnă, dar *Vogue* este editată în mai multe țări și primim apeluri din întreaga lume...

– Mă refer la *Vogue* Franța, bineînțeles.

– Rochia despre care vorbiți, doamnă, nu este încă în magazin, dar trebuie să sosească luna viitoare.

– Și ce preț are?

– Este în jur de 21 000...

– Franci?

– Euro, doamnă. Franța a schimbat moneda în ianuarie 2002.

– ...

Astăzi s-a întors în sfârșit vânzătoarea care era plecată în vacanță. Tatiana mi-a vorbit despre ea ca despre un fenomen și m-a făcut extrem de curioasă. Freamăt de nerăbdare.

– O să vezi, e un amestec de masculin cu feminin, un soi de „creatură" exotică..., îmi explică Florent, cu obișnuita sa ironie.

Îmi îmbrac uniforma în vestiar, ca în fiecare dimineață, apoi urc treptele până la etajul al doilea. Ajunsă pe *floor*, îmi trag liniștită sufletul înainte să iau ziua cu asalt, când, brusc, rămân cu gura căscată. Un colos de aproape un metru optzeci înaintează spre mine. Uluită, rămân fără glas... O fi bărbat, o fi femeie? Remarcându-i coama blondă, pielea neagră, unghiile false și parfumul care înmiresmează aerul, deduc îndată că mă aflu în fața numitei „creaturi". El sau ea îmi adresează un surâs larg care lasă să i se întrevadă strungăreața. Îndoiala persistă.

– *Hola, todo bem?*[1] zice el/ea cu o voce suavă.

Așa este, descrierea lui Florent e corectă, însă realitatea pare să întreacă orice imaginație.

– Ma chiama Paloma, da' toata lumea imi spune Palou. Tu ești cea noua?

– Da, bună ziua. Sunt Charlotte.

– *Mas* spune... Nu cumva ești și tu un pic brazilianca?

– Am origini braziliene destul de îndepărtate, cred...

– Aaaaah, *vose também e brasileira!*[2] Atunci trebui' sa ne pupam! Eh?!

---

[1] „Salut, ești bine?" (n.a.).

[2] „Ah, deci și tu ești braziliancă!" (n.a.).

Paloma se aruncă asupra mea și buzele ei rujate într-un roșu-aprins îmi aspiră ca o ventuză fiecare obraz, lăsându-mi două enorme dâre de melc. Energia și manifestările ei de ospitalitate sunt pe măsura originilor sale solare. Ceea ce mă șochează în primul rând, în afară de înălțimea ei, este fața pătrată, încadrată de niște șuvițe stranii, care par a fi artificiale. Cum oare o fi aterizat la Montezzo? Picioarele ei puternice și umerii lați mă duc cu gândul la atletismul de performanță. Dinții săi albi și buzele cărnoase îmi monopolizează privirea. Stupefiată și mută, o urmăresc cum se agită și vorbește în fața mea cu accent melodios, întrebându-mă dacă nu cumva am de-a face cu un transsexual. Adevărată creatură, pare ireală și total exotică într-un magazin de lux ca Montezzo. Fără îndoială, ar fi fost perfectă pentru Versace. Oricum, cu personalitatea ei pe cât de stranie, pe atât de volubilă, mă cucerește din primul minut, ca un spiriduș menit să condimenteze atmosfera solemnă din departamentul *prêt-à-porter femme*.

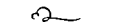

– Florent, îți place noua mea coafura? întreabă Paloma.

– S-ar zice că tocmai ai ieșit de la o ședință de înfrumusețare, scumpa mea...

– Ah, in sfirșit un compliment!

– Ba nu, glumesc... Vreau să spun că semeni cu un caniș abricot!

– *Mas* ce e un caniș *abricó?*

– Un câine cu o coafură afro portocalie.

Seara, vestiarul arată de parcă tocmai s-a terminat meciul. Un miros greu plutește pe holuri și invadează ușor toată încăperea.

Trupurile ferecate timp de opt ore în uniformele fabricate în Turcia, căptușite cu poliester, sunt în sfârșit eliberate, emanând miasme de picioare și de transpirație. Cocktail exploziv. Șervețelele parfumate și deodorantele ies la iveală din toate părțile. Suntem foarte departe de universul luxului. Cu toate astea, în magazin părem impecabili, cu mici excepții – pete de transpirație la subraț, respirație urât mirositoare, păr gras sau manichiură neîngrijită. Dar, grație uniformei care ne conferă o alură solemnă, estompându-ne toate imperfecțiunile, onoarea Casei Montezzo rămâne nevătămată.

Ora nouăsprezece treizeci. În sfârșit, liberă. Mă năpustesc în metroul aglomerat, la oră de vârf. Mă dor picioarele și am o migrenă înfiorătoare. „Nu atinge ușile, riști să-ți prinzi rău degetele", avertizează iepurașul lipit pe geamul ușii care se închide în urma mea. În vagon, pândesc cu nerăbdare un loc să stau jos. Și când, în sfârșit, se eliberează unul, mă prăvălesc pe scaun și pleoapele mi se închid de cum vagonul se pune în mișcare. Îmi ard tălpile și mă simt epuizată. Opt ore de

stat în picioare, cu doar cincisprezece minute de pauză, asta e soarta unei vânzătoare. Mă lupt să nu adorm și încerc să citesc afișele ce-mi defilează prin fața ochilor: „Un aperitiv, unul adevărat", „Trăiți mai intens", „Nimic nu vă mai reține..." Baletul necontenit al călătorilor care urcă și coboară îmi mai alungă somnul din când în când, dar pleoapele îmi coboară sub povara oboselii. Lupt. Cu neputință să țin ochii deschiși. Capul îmi pică dintr-odată în față, și tresar brusc. Ce spectacol jalnic.

Ies pe avenue Beaumarchais și mă opresc la Picard[1]. Cumpăr o caserolă cu mâncare gata preparată și nu mă pot abține în fața unei cutii cu înghețată Macadamia Nut Brittle, ideală pentru serialul *Mad Men*, marea mea pasiune. Ajunsă acasă, dau drumul la cuptorul cu microunde și mă trântesc pe pat. O sun pe Chris, prietena mea din copilărie. Ne-am cunoscut la grădiniță, acum treizeci de ani, și Chris mi-e ca o soră. Astăzi, e o tânără avocată care n-a pierdut niciodată vreun proces. Lumea vrednică de dispreț în care mă învârt o fascinează. Îmi urmărește poveștile de peste zi, așa cum își urmăresc unii horoscopul, comentând cu umor fiecare întâmplare. E ascultătoarea mea preferată.

– ...Și când te gândești că eu am avut parte de-un judecător stupid!

– Păi, dacă vrei, facem schimb... Îmi dai mie roba și îmbraci tu uniforma mea!

---

[1] Producător de alimente congelate, semipreparate și preparate (n. tr.).

MARTIE

Lui Lorenzo, directorul magazinului și remarcabil „animator" când are chef, îi place să se plimbe de la un etaj la altul pentru a mai înviora atmosfera. Uneori apare pe neașteptate în departamentul *prêt-à-porter femme,* ca să ne ia prin surprindere.

Într-o după-amiază, se arată și zice:

– Pulverizați parfum în aer, fetelor! Trebuie să miroasă puțin a cocote pe-aici...

Antonia e spaima vânzătorilor, în ciuda chipului său angelic care îi înșală pe toți. E asistenta directorului, dar preferă să fie considerată mâna lui dreaptă. Și face să domnească ordinea peste cei o mie cinci sute de metri

pătrați ai magazinului, mereu țeapănă, cu aerul ei de maică superioară. Prin urmare, Lorenzo nici nu mai trebuie să depună vreun efort să-și terorizeze echipele. E suficient doar să facă pe *entertainer*-ul și să epateze în costumele sale cu vestă. Are patruzeci de ani, e chipeș, gay și elegant. Obârșia lui argentiniană, tenul bronzat și părul ca abanosul îi dau un aer de dandy, capabil să excite destule cliente.

Din când în când, o urmăresc discret pe Antonia și mă întreb cum poate să adopte în permanență acest mod de funcționare, distant și rigid. Veșnic la pândă și gata să surprindă cea mai mică greșeală, fără să o lase niciodată mai moale. Fără să cunoască niciodată un moment de destindere. Din clipa în care deschide ușa sălii de repaus în care personalul ia masa, nu se mai aude nici musca-n zbor.

– Ei, dar nu vă întrerupeți discuțiile fiindcă sunt eu aici, nici așa! exclamă ea de fiecare dată.

Bineînțeles că asta nu schimbă nimic. Și trece ca un viscol ușor parfumat, ce lasă în urmă un miros de Angel. Cea mai mare parte a timpului și-o petrece pe teren, inspectând zonele de vânzare. Ar vrea să conducă totul, să se multiplice, să fie pe trei etaje deodată. O vezi plecând, venind și revenind, agitându-se, strigând, apoi înroșindu-se. Și nu vine decât să ne facă observații dezagreabile. Biblia ei este regulamentul, pe care îl predică în tot magazinul. Ah, regulamentul! Antonia îl admiră orbește. E cartea sa de căpătâi, calul său de bătaie! Iar când se adresează unui vânzător, e întotdeauna pentru a-i recita o poruncă din el sau pentru a-i reaminti o clauză. Îl cunoaște pe de rost și nu ne îngăduie nicio fantezie. Trebuie să-l respectăm

întocmai și, asemenea ochiului dumnezeiesc care îl urmărea pe Cain, ea veghează asupra lui. Nimic nu îi scapă când ne scrutează din cap până-n picioare.

– Paloma, ce-i cu smocul ăla pe frunte? Prinde-ți părul, te rog.

– *Mas* am facut ieri breton la coafor!

– O fi, dar arăți ca un *bobtail*[1].

– Da' ce este un bobteil?

– ...Vreau doar să spun că nu ți se vede fața. Așa că prinde-ți părul, cum cere regulamentul.

Antonia își încheie adesea frazele cu aceste trei cuvinte, care nu admit replică. Știe prea bine că am avut cu toții biblia în mână încă din prima zi de Montezzo și că ne-am aplicat pe ea inițialele. Regulamentul e expus acolo, punct cu punct, iar paragraful referitor la ținuta în magazin ocupă, el singur, trei pagini. Cu coafura inclusă.

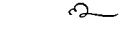

– M-am saturat ca toata lumea sa ma ia drept un caine in magazinul asta! exclamă într-o zi Paloma, într-o răbufnire furioasă.

În fiecare dimineață e coadă la masa de călcat, care stă în permanență depliată în sala de repaus și le servește

[1] Rasă de câini cu blană flocoasă care le acoperă ochii (n. tr.).

numeroșilor întârziați care vor să-și retușeze ținuta în ultimul minut. Suzanne e singura angajată a magazinului care vine gata îmbrăcată în uniformă. Nu-și mai bate capul să alerge la vestiar pentru a se schimba. E o cochetărie la care a renunțat de mai mulți ani. Carmen inspectează vânzătorii cu o privire piezișă și examinează starea uniformelor. Ședință accelerată de machiaj, zumzăit de foehn și fâsâit de deodorant. Apoi, scurtă privire în oglindă pentru verificarea aspectului general. Cei care termină primii mai sporovăiesc puțin lângă automatul de cafea despre *reality-show*-ul din ajun. Alături se agită florăresele în halat alb care vin să redecoreze magazinul cu cele cincizeci de buchete noi, prevăzute. Cât despre Lorenzo și Antonia, ei se află deja în turnul lor de control. Albinele dau zor la subsol și stupul se organizează. Parfumul trandafirilor proaspăt tăiați se combină cu mirosul rafinat al cafelei și cu cel al cremei pentru pantofi. Un deliciu. Toată forfoteala și preparativele mă duc cu gândul la culisele unui hotel de lux.

– Ce-o să faceți cu buchetele de săptămâna trecută? o întreb pe o florăreasă.

– Aruncăm tot.

– Serios? Aș vrea să recuperez eu câte ceva...

– Nicio problemă, vă pun unul deoparte.

Salvându-le de pubelă, reciclez la fiecare sfârșit de săptămână orhideele, hortensiile sau trandafirii, spre marea încântare a apartamentului meu de patruzeci de metri pătrați.

Paloma, care nu se grăbește, se leagănă fredonând un refren al Madonnei, cu căștile iPod-ului pe urechi, mimând o coregrafie stângace, dar întotdeauna dinamică.

– *Yu've gat tu dicyde, stand in ze dark or bi e staaar!*[1]

– Hei, grăbește-te, întârziem, trebuie să pontăm!

Guralivă și veselă, Paloma le trimite bezele vânzătorilor și cutreieră toate departamentele înainte de a urca la etajul al doilea. Sosirea sa în departamentul *prêt-à-porter femme* se produce în mod sistematic cu cincisprezece minute întârziere, ceea ce are darul de a o scoate din sărite pe Melany. Ostrovul pe care lucrăm ne izolează toată ziua de restul magazinului și, în cea mai mare parte a timpului, nu văd celelalte echipe decât la ora prânzului, în sala de repaus. Presiunea cifrei de afaceri se află în mod constant în centrul discuțiilor dintre vânzători. Ca o busolă, ea este singurul reper.

– Cat trebui' sa scoți astazi? îl întreabă Paloma pe unul dintre ei.

– Sunt în urmă... Nu mi-am făcut cifra săptămâna asta.

– Știi ce cifră a realizat ieri magazinul?

– Stăm bine, vom atinge nouăzeci la sută din obiectiv luna asta... O să avem în sfârșit o plată cât de cât corectă.

Cifra, mereu cifra.

Vânzătorii nu vorbesc decât despre asta și în fiecare zi o iau de la cap. Fiecare *manager* de departament ne pisează în fiecare dimineață pe tema asta, înarmat cu tabelul său Excel. Ca niște dansatori pe sârmă, alunecăm în

---

[1] „Tu trebuie să hotărăști, ori să rămâi în umbră, ori să devii star!" (n.a.).

permanență pe curba obiectivelor zilei, ale săptămânii, ale lunii, ale trimestrului, ale semestrului, apoi ale anului, pentru a ajunge la buchetul de artificii final, evaluarea performanțelor. O etapă decisivă și determinantă dacă dorești să evoluezi în grupul WLG, dar mai ales dacă urmărești o simplă mărire de salariu. Prin urmare, cifra este obsesia noastră zilnică, elementul ce ne determină nivelul de trai, căci la Montezzo nu există nici al treisprezecelea salariu, nici primă personală. Doar o leafă amărâtă, garnisită cu un mic comision de magazin pe care vânzătorii îl împart între ei la fiecare sfârșit de lună. Trebuie să așteptăm încheierea anului ca să știm dacă vom gusta o parte din tort și ni se va acorda faimoasa primă anuală pentru îndeplinirea obiectivelor. M-am angajat într-un moment de plin avânt, când ștacheta a fost ridicată în mod considerabil: cu patruzeci la sută mai mult decât în anul precedent! Un procent pe care vânzătorii se chinuiesc să-l atingă, sub presiunea direcțiunii. Un morcov plasat tot mai sus, la care iepurașii de noi se opintesc tot mai mult să ajungă.

O observ pe Palou agitându-se peste tot, de parcă întoarcerea din vacanță i-ar fi dat aripi. Trebuie să recupereze întârzierea, căci Lorenzo nu prea ține seama de perioadele de concediu. El nu judecă decât performanța. Paloma agață fiecare clientă care intră în departament și vinde colecția în gura mare, ca la licitație. Iar când i se cere o piesă pentru cabina de probă, ea năvălește cu brațele pline, într-o engleză chinuită.

– *I show dis dress for yu see.*

– ...

– *Perfect bodi yu do?*

Și astfel îngroapă clientele sub un munte de haine, într-o atmosferă de adevărat talcioc. Paloma își marchează teritoriul. Simpatia sa debordantă e în osmoză cu dezordinea pe care o lasă în urmă. Zgomotoasă, impunătoare și înzestrată cu o energie de netăgăduit, râsul său răsună de pe *floor* până la subsol. Numai ea se vede, numai ea se aude. Florent își dă ochii peste cap, exasperat și plin de invidie, dar surprins de ușurința dezarmantă cu care ea reușește să vândă.

– Cam când ai avea de gând să te oprești? Mai lasă un pic de desert și pentru alții...

– Ei, asta-i buna, finca tu te omori să imparți prajitura, cumva?

Cu fizicul său neobișnuit și cu un asemenea temperament, Paloma strălucește. E mascota magazinului. Urmând sfaturile binevoitoare ale Tatianei, hotărăsc să nu mă amestec în „bătălia" sa cu Florent și rămân pe poziții retrase, departe de ostilități. Cei doi își dispută de mult primul loc și, cum nimeni nu s-a mai aventurat în competiție, sunt într-un război declarat.

– Florent, ce ai în gură, chewing-gum?

– Nu, Antonia, o bomboană.

– Știi că nu e permis să mesteci în magazin, contravine cu totul imaginii firmei noastre.

– Dar nu mestec, sug.

Melany sosește adesea cu ochii încercănați dimineața. Are fața obosită și rareori pare senină. E o *business woman* care vrea să reușească cu orice preț. Iubește banii și se mândrește cu asta. Conștiincioasă și cu un temperament de *winner*, detestă să piardă. Astăzi, ne adună, după cum îi stă în obicei, pentru o miniședință, la unsprezece fix. Migrenă.

– *Hi, everyone*, ieri am lucrat bine, cu o zi de 16 000 de euro la *prêt-à-porter femme* și 90 000 de euro pe ansamblul magazinului. Suntem puțin în avans față de obiectivul nostru de luna viitoare, așa că să continuăm. Am întocmit o listă de sarcini, deoarece am constatat că acestea nu ar fi duse la bun sfârșit niciodată dacă nu vi le-aș repeta toată ziua... Fiecare va trebui să le îndeplinească rând pe rând, conform numelor indicate în *planning*. Prin urmare, uitați-vă bine... Florent, dumneata te vei ocupa în fiecare dimineață de aranjarea ceștilor de cafea, a paharelor și a platourilor. Vei avea de asemenea grijă ca frigiderul să fie întotdeauna plin cu băuturi răcoritoare reci pentru clientele noastre și să existe în permanență un asortiment de Coca-Cola Light, Perrier și apă minerală. Tatiana, dumneata te vei ocupa de reaprovizionare. Nu trebuie să lipsească absolut nimic pe suprafața de vânzare. Fiecare

articol trebuie să existe în mod sistematic în dublu exemplar pentru măsurile 38 și 40. Să fii cu ochi în patru și să te îngrijești să aduci din depozit piese noi, imediat ce s-a vândut ceva. Am angajat o persoană care se va ocupa în exclusivitate de aranjarea hainelor în departamente. Numele său este Olga. Asta vă va permite să vă concentrați pe vânzare. Olga vă va pregăti cabinele și va replia, pe toată durata zilei, articolele rămase pe *display*, după probă. În sfârșit, Suzanne și Charlotte, voi vă veți ocupa de transferuri. Primim în fiecare zi o mulțime de cereri din toată Europa, prin urmare veți avea grijă să nu existe nicio scăpare. *Assiduity makes all things easy!*[1]

Și, în timp ce ea dispare să-și bea cafeaua, noi toți ridicăm privirea spre cer. Așadar vom avea un paj în slujba noastră. O biată femeie docilă și tăcută care va face curat după noi. Nemaipomenit.

– Uau! O menajeră numai a noastră! Ăsta da lux! conchide Tatiana zâmbind și bătând din palme.

– Da' ce mai e și lista asta cu planificarea sarcinilor, am trecut de vârsta..., se vaită Suzanne.

– ...Cât timp o să ne mai țină Melany ședințe de-astea?! bombăne Florent. În ce hal poate să bată câmpii!

Cu timpul, între Florent și mine începe să se instaleze o complicitate, așa cum începe să se înalțe șarpele fermecat de sunetul fluierului. Avem același simț al umorului și alte două puncte comune: George Michael și cinema-ul.

---

[1] „Stăruința ușurează totul" (n.a.).

– Am două invitații la premiera *Sex and the City*, te tentează?

– Nooosepoaaate???!

– Ba daaaaa!!!!

În ciuda snobismului și a limbii sale otrăvite, în fiecare zi mă face să râd cu lacrimi. Fixează fiecare nouă clientă care intră în departament, aplecând capul în față și studiind-o pe deasupra ochelarilor, cu o privire condescendentă. Doar el își selecționează clientela cu meticulozitate și nu servește decât femeile ale căror măsuri perfecte onorează marca Montezzo. Categoria *nec plus ultra*.

– Ooo, ia uitați-vă, un stroboscop! exclamă el.

O doamnă îmbrăcată într-o rochie aurie vaporoasă, înstelată cu imprimeuri microscopice din lurex, se îndreaptă greoi către Suzanne.

– Rahat!... Încă o epavă!... De fiecare dată pe mine pică..., mârâie ea.

Clienta pune cap-compas drept spre ea și o întreabă dacă poate să probeze un model expus în vitrină. Cu o coafură solemnă, dar răvășită, face o haltă, își trage sufletul, apoi se târăște spre cabinele de probă.

– Pfff... N-avem măsura ei în stoc! mormăie Florent, cu un aer complet dezamăgit.

În câteva momente, Suzanne coboară de la depozit cu un braț de haine. Izbutise totuși să găsească diferite ținute pentru clienta sa, iar acum reușește să rămână sobră, în ciuda bancurilor lui Florent. E aproape ora nouăsprezece. O dată în plus, ziua a fost lungă și așteptăm cu nerăbdare

închiderea. Mai sunt doar douăzeci de minute. Deodată, Suzanne dă buzna în birou și ne roagă s-o ajutăm să facă un ceai pentru clienta sa.

– Ei, cum stă treaba cu balonul? În ce ai reușit s-o faci să intre? întreabă Florent.

– A îmbrăcat rochia mantou albastră cu imprimeuri cu scoici, de la Croisière, răspunde Suzanne.

– Vorbești serios?!! Oh, fă-o să iasă din cabină, să ne stricăm de râs cinci minute.

– Ce-mi pică dacă reușesc?

– O cutie de pricomigdale, scumpo!

– S-a făcut! Dar să fiți discreți...

– Bineînțeles, poți să contezi pe noi, zâna mea!

Suzanne se întoarce la cabină, abținându-se să nu izbucnească într-un râs nervos. Ceașca din porțelan tremură pe tavă, iar lingurița vibrează. Simțim cum oboseala zilei se amestecă în tensiunea momentului. Ședința de probă se prelungește în tăcere și Suzanne tot nu reușește să scoată dihania din vizuină. Abia mai putem sta pe loc, luptându-ne cu dorința de a pleca spre casă, dar și cu cea de a asista la spectacol. Aștept în birou, alături de Tatiana, în timp ce Florent supraveghează cabinele. Brusc, auzim o răsuflare surdă, ca de sufocare. E Florent care a dat cu ochii de clienta îmbrăcată de sus până jos în imprimeul cu scoici. E pe *floor*, în fața oglinzilor, cu mâinile în șolduri și torsul bombat, cocoțată pe pantofi cu toc de zece centimetri. Suzanne a câștigat! Amuțitor. Izbucnesc în râs și nici Tatiana nu se mai poate abține. Florent cotcodăcește ca o găină și se refugiază în spatele biroului.

Nu ne putem opri, trebuie să ne refugiem și noi! Suzanne și-a jucat bine cartea și a reușit să își împopoțoneze clienta fără să clipească și, pe deasupra, să-i vâre pe gât și o pălărie, pentru a-i desăvârși ținuta aleasă pentru o nuntă. *The final touch*[1]. Clienta este fermecată de propria sa imagine, iar Suzanne și-a câștigat cu prisosință cutia de „Napoléon III" de la Ladurée!

– Montezzo Fobur, Paloma, buna ziua, cu ce pot sa va fiu de folos?

– Bună ziua, doamnă, am încercat o rochie în magazinul dumneavoastră săptămâna trecută și aș vrea să știu dacă puteți să mi-o transferați într-un magazin mai aproape de mine, fiindcă locuiesc în Sud.

– Da, sigur, doamna, se poate. Ce oraș locuiți?

– Monaco.

– In cazul asta, magazinul cel mai apropiat va fi la Cannes.

– Dar... Nu aveți butic în Monaco?

– A, nu, doamna, imi pare rau.

– Dar sunt sigură că există un magazin Montezzo în Monaco, cred că vă înșelați.

– Ascultați, doamna, lucrez pentru aceasta casa de lux de suficient mult timp ca sa va spun ca nu avem magazin la Monaco.

---

[1] „Tușa finală" (n.a.).

– Totuși... Mi se pare că am și fost o dată acolo...

Clienta o ține una și bună. Paloma, care începe să-și piardă răbdarea, pune capăt conversației:

– *Mas*, doamna, se poate, cand va spun ca singurele magazine in Sud sunt la Cannes și la Monte Carlo!

Până la urmă, mă simt ușurată că am dat peste slujba asta care mă scoate din nesiguranță și sunt gata să-mi fac meseria de vânzătoare ca și cum aș fi depus jurământ. Nu-mi număr orele și nu mă interesează câtuși de puțin recuperarea lor. Perioada petrecută în publicitate m-a rodat în privința asta. Majoritatea colegilor mei își notează cu scrupulozitate orele lucrate peste program, nevrând să ofere nimic unei firme care nu le oferă nimic. Tot ce contează pentru mine este că am găsit iarăși de lucru. Personalul se plânge, șefii spionează, iar eu văd și aud totul, dar în cele din urmă nimic nu mă afectează. Totul trece pe lângă mine. E un moment în care o iau de la zero. Și mă consolez spunându-mi că nu e decât o paranteză. În definitiv, aș fi putut ateriza în subsolul BHV[1] la departamentul de bricolaj! Închisă în magazin, în tranzit către o altă destinație, nu pot decât să sper să nu mă

[1] *Bazar de l'Hôtel de Ville*, mare magazin parizian cunoscut pentru competența sa în materie de bricolaj și amenajări interioare și exterioare (n. tr.).

întâlnesc niciodată cu cineva care mă cunoaște. Mă rog ca nimeni să nu mă vadă așa, în chip de subretă în uniformă. E tot ceea ce mă frământă.

Reîntorcându-mă după pauză, observ un client care se apropie cu soția sa. Și mi se pare cunoscut. Răsuflarea mi se taie brusc când recunosc un fost coleg din publicitate: Levec. Un tip hiperactiv, care vorbea cu gura strâmbă. Îmi amintesc că se deplasa în mod regulat prin agenție cu *skateboard*-ul. Mereu *hypercool*. Îl privesc cu atenție. Nu s-a schimbat prea mult, e tot ca un adolescent întârziat, în bluzonul său de piele, cu jeanși și mocasini ascuțiți și lucioși. Părul ușor ciufulit și *look*-ul perfect neglijent îi dau o falsă alură de rockstar. La fiecare două secunde, își trece mâna prin păr, cu un aer pretențios și *cool*, iar tatuajul ce i se ivește la baza gâtului este la fel de artificial ca un abțibild scos dintr-un ambalaj de gumă de mestecat Malabar.

Flashback. Am lucrat împreună la diverse proiecte și am petrecut mai multe nopți albe la agenție, între două partide de ping-pong. Câțiva ani au trecut și am auzit vorbindu-se de ascensiunea sa fulgerătoare în lumea publicității. Astăzi este renumit în domeniu și chiar l-am văzut la televizor într-o seară. De cum l-am surprins la capătul scării principale, nu mai știu de mine, nu mai știu unde să mă ascund, cu tot cu taiorul meu de culoarea rahatului. Îmi iau un aer nonșalant când privirea lui, ascunsă în spatele unei perechi de Ray-Ban, se intersectează cu a mea. Nicio reacție. Nevastă-sa își face *shopping*-ul de

sâmbătă după-amiază. Fiind singura prezentă pe *floor*, sunt obligată să îi servesc. Supremă umilință. Le fac un tur al departamentului, ca un ghid de muzeu, apoi îi conduc spre saloanele de probă. În timp ce soția sa e în cabină, Levec se așază liniștit pe bancheta de catifea, păstrându-și ochelarii de soare. Le aduc două cafele și două pahare cu apă pe-o tavă. Tot niciun semn de recunoaștere. Mă agit, prefăcându-mă a fi în largul meu. Fără să scoată vreo vorbă, el așteaptă răbdător îndărătul lentilelor fumurii, cu ochii pironiți asupra mobilului său BlackBerry. Și atunci pricep totul. M-a recunoscut, dar nici nu-i trece prin cap să mă întrebe ceva. Jenă sau, mai degrabă, totală nepăsare... În cele din urmă, mă hotărăsc să-i vorbesc, ca să destind atmosfera.

– Salut, Alex, mă mai ții minte?

– A, da... Zalut, Sarlotte. Parcă asa, nu? Dar te fati aiti?

Și atunci îmi aduc aminte că, pe lângă fața pe care o are, mai e și peltic.

– Suplinesc pe cineva, pentru câteva săptămâni.

Simt cum începe să-mi crească nasul. Continuăm să schimbăm banalități, ca să umplem golul. După câteva minute, situația devine ceva mai prietenoasă.

– Noi ne facem mereu cumpărăturile pe Faubourg... Fiindcă în marile magazine e ceva de groază... Suntem tratați ca niște nulități! La cât cheltuim, e inadmisibil!

În scurt timp, soția lui termină să probeze totul și iese din cabină, rămânând discretă, fără să intervină în conversație. Îmi comunică doar ce a ales, iar eu pregătesc

articolele cu grijă înainte de a-i însoți până la parter. Levec profită de moment ca să mi-o prezinte, numindu-mă în glumă regina ping-pongului, care nu l-a lăsat să câștige nici măcar o partidă. Apoi traversăm împreună magazinul, până la casa principală. Întâlnirea se apropie de sfârșit. El îmi întinde mâna pentru a-și lua rămas-bun, iar eu îi predau pachetele, în timp ce continui să-i însoțesc spre ieșire. În momentul acela simt o hârtie în căușul palmei. O întredeschid și descopăr că-i vorba de un bacșiș. Derută și confuzie. Îmi privesc fix palma, ca paralizată. Rămân încremenită, fără glas. Au trecut zece ani și Levec este acum director asociat. Cele câteva amintiri comune evocate și aparenta amiciție afișată nu aveau nimic veridic. Nimic nu-i putea atenua suficiența, nimic nu-i putea vindeca nerozia. După zece ani, tânărul funcționar care se deplasa pe *skateboard* de la un capăt la altul al agenției rulează acum în Porsche Cayenne. Unicul ascendent pe care-l aveam asupra lui se mărginea la cele câteva meciuri de ping-pong, dar, cu un singur gest, m-a pus înapoi la locul meu. Zdrobită, dar nu moartă.

– Charlotte, poți să-mi definești tehnica melculuí? mă întreabă Melany.

– Păi... E atunci când urmezi un client încă de la intrarea sa în magazin...

– Imprecis. Tatiana, dumneata știi?

– Este atunci când vânzătorul însoțește clientul „în spirală", de la parter până la ultimul etaj, urmărind traseul unei cochilii de melc.

– Ei daaa, *that's it!*[1] Și dai roată, dai roată..., exclamă Melany imitând mișcarea cu degetul.

Maestrul de ceremonii stă postat în spatele pupitrului. Mesajul e clar, scurt și precis. „Întrunire pe 12 iunie, la ora 9.15", dictează nota prinsă cu bolduri în sala de repaus. Superb în costumul său *prince-de-galles* nou-nouț, Lorenzo e țeapăn și pregătit să ia cuvântul în fața unui auditoriu tăcut. Are o pereche de mocasini lucioși în picioare, părul dat cu gel și pieptănat pe spate și miroase un pic prea tare a aftershave. Antonia este plasată chiar în spatele său, solemnă și imobilă. E marea reuniune săptămânală cu personalul. Domnul director pretinde ca toți vânzătorii și responsabilii lor să fie punctuali și cu uniformele impecabile. Orice întârziere e sancționată printr-o scrisoare de „recadrare". De îndată ce ansamblul discipolilor e adunat, întrunirea poate începe.

Lorenzo ne enumeră obiectivele realizate în ultimele luni și pe cele de realizat luna viitoare. Nu e decât o înșiruire de numere și procente, o salată de tabele comparative, analize de marketing și diagrame multicolore.

[1] „Ei daaa, asta e!" (n.a.).

Trebuie să se atingă *target*-ul, să se sporească desigur *cross selling*-ul[1], să fie mărit și „coșul mediu", să se determine „indicele de vânzare" și să se realizeze misiunea lunii: aceea de a fi vânzătorul numărul unu. Suspine. Am impresia că aud același discurs în fiecare sâmbătă. La urma urmei, nimic care să merite oboseala de a ne face să ne sculăm mai devreme în această zi. Dar la un moment dat începe să ne prezinte și un proiect nou care, în mod vizibil, îl incită foarte tare.

– Nu ți se pare că seamănă din ce în ce mai mult cu George Clooney? murmură Tatiana.

– Cu ceva mai mult gel în păr..., răspunde Florent.

– Ei, ei, prieteni!! Ce-i cu voi? întreabă Lorenzo, deschizând larg brațele.

O reacție leșinată a sălii. Toți vânzătorii rămân tăcuți, încă adormiți. Trezitul în zorii zilei de sâmbătă e întotdeauna un chin.

– Dormiți sau ce?!! Vreau să vă anunț ceva care s-ar putea să vă intereseze. Deci, după cum știți cu toții, trebuie neapărat să ne realizăm obiectivele de sfârșit de an. *Difficult but possible!* este noua deviză a firmei și va trebui să fie de acum înainte deviza noastră, a tuturor. DA! Putem reuși, chiar dacă toată conjunctura e dificilă. Ca să vă ajut, m-am gândit la un mic joc care s-ar cuveni să vă

---

[1] „Vânzare adițională": tehnică de vânzare prin care un vânzător profită de vânzarea sau de interesul manifestat de un cumpărător pentru un produs dat, pentru a propune și a vinde un produs complementar sau un produs superior produsului achiziționat sau vizat de cumpărător (n.a.).

amuze. L-am pus la punct împreună cu Antonia de câteva săptămâni. Am să vă explic regula, care este foarte simplă: fiecare vânzător va avea de realizat o sumă, în funcție de departamentul său, și, în plus, va trebui să cumuleze vânzările anumitor articole într-o aceeași tranzacție. De exemplu, echipa de la *prêt-à-porter femme* va trebui să realizeze luna aceasta 70 000 de euro per vânzător. Dar, în afară de asta, va trebui, de pildă, să vândă aceleiași cliente o rochie de seară, o ramă pentru fotografii și o brichetă.

Lorenzo dă la iveală o foaie de hârtie și mâzgălește un tabel, ca un joc pentru copii.

– Priviți, aveți nouă căsuțe. Articolele de pe linia verticală sunt de la *prêt-à-porter femme*. Cele de pe linia orizontală sunt accesorii. Trebuie să realizați o linie de trei cruciulițe și ați câștigat! Ca un joc de copii!

– Dar nu credeți că o clientă care va cumpăra o rochie de seară va avea nevoie mai degrabă de o pereche de pantofi și de o poșetă asortată în loc de-o ramă pentru fotografii? întreabă Tatiana încruntându-se.

– Ei bine, adevărul e că aceste accesorii se mișcă puțin prea lent și trebuie să le ajutăm să redemareze. Este noua dumneavoastră provocare luna aceasta! Iată de ce le-am ales.

– Dar e imposibil! îngaimă Tatiana, total demobilizată.

– Ba nu, tocmai asta e, amintiți-vă de deviza noastră: *Difficult but possible!* reia Lorenzo cu voce puternică. Hai, repetați împreună cu mine: *Di-ffi-cult but po-ssi-ble!*

– Și ce câștigăm? se interesează Florent.

– Ah, în sfârșit! Văd că unii sunt interesați!

Asistența reacționează slab. Domnește un calm plat. În ciuda entuziasmului debordant, directorul inspiră milă în strădania sa de a-și motiva trupele. Își trage sufletul și își plimbă încet privirea asupra auditoriului, de la stânga la dreapta. Suspans. Răpăit de tobe.

– Deci... Premiul întâi va fiiii... pentru aventurieri și amatori de senzații tari, un *bungeeee jumpiiiing!*

Lorenzo aplaudă sub privirile uimite ale asistenței. Și continuă, îmbujorat și plin de elan ca în prima clipă, cu un zâmbet triumfător:

– Premiul doi va fiiii... tot pentru amatorii de senzații corporale, o oră de masaj într-un centru de înfrumusețare, iar premiul trei va fiii... un loc la restaurant pentru gurmeții rafinați!

Și din nou aplaudă, iscând aplauze timide și în sală.

– Da' de ce UN singur loc la restaurant? întreabă Paloma.

– Păi, o să vă explic. Veți câștiga o cină pe care va trebui s-o împărțiți cu una dintre persoanele următoare, pe care o veți trage la sorți. E vorba de angajați ai magazinului care participă în felul lor la progresul Casei Montezzo, dar nu acționează direct asupra cifrei de afaceri prin funcțiile lor. Mă refer la casiere, agenți de securitate sau menajere. M-am gândit, așadar, să nu-i excludem de la acest joc, oferindu-le posibilitatea de a împărți unul dintre premii cu câștigătorii. Va trebui deci să alegeți dintre acești oameni de treabă.

– Ce-i asta, o glumă? mârâie Florent. Vasăzică în cazul în care câștig risc să am parte de-o cină în doi cu una dintre femeile de serviciu?! La o adică, o cină la lumina

lumânărilor cu Mamadou și labele sale negre, sunt de acord... Dar să ciocnesc cu o găleată de apă, mai bine mă spânzur!

Tatiana tace și se uită la mine. Apoi se uită și la Paloma. Un râs dement și molipsitor pune stăpânire pe noi. Ne sufocăm în hohote, toți patru, așezați pe mochetă, ascunși în spatele asistenței. Reuniunea continuă și Lorenzo rămâne concentrat asupra ordinii de zi. Dar noi nu ne mai putem stăpâni, și izbucnim într-un râs dement. Ca niciodată.

– Respirați și inspirați cu putere, șoptește Suzanne, îngrijorată că vom fi auziți.

Ora zece. Templul luxului trebuie să se deschidă. Maestrul de ceremonii își încheie discursul și pune capăt întrunirii.

– Iată, conchide Lorenzo, v-am spus tot ce era de spus. E o provocare căreia trebuie să-i răspundem! Așadar, nu uitați, hai, repetați cu toții după mine: *Di-ffi-cult but po-ssi-ble! Di-ffi-cult but po-ssi-ble! Di-ffi-cult but po-ssi-ble!*

Sala reia în cor cu fervoare sloganul magic, însoțindu-l cu aplauze. Ca într-o sectă.

Deznodământ

Câteva săptămâni mai târziu, Lorenzo ne anunță fericiții câștigători ai concursului. Florent a ieșit pe locul întâi. Câștigă o oră de îngrijiri într-un salon la alegerea sa și bifează Suncity, rezervat în exclusivitate bărbaților.

SOLDURILE

Gata. Perioada mea de probă se încheie și Melany dorește să mă angajeze. Am trecut testul cu brio și am răspuns la așteptările firmei. Ca în cazul fiecărei angajări, Lorenzo ține să poarte o discuție cu noul recrut și mă convoacă în biroul său. E o încăpere discretă, izolată, la capătul unui culoar, pe care o împarte cu Antonia. De acolo domină întregul magazin și pe cele trei ecrane de telesupraveghere, fixate pe perete în fața lui, urmărește în cele mai mici detalii toată activitatea și fiecare gest al salariaților. Prin urmare, în această după-amiază sunt invitată la domnul director, dar mă simt mai degrabă liniștită și destinsă. Instalat confortabil în fotoliul său, Lorenzo începe să mă chestioneze în privința CV-ului. Îl parcurge succint, fără să zăbovească asupra lui. E limpede că trecutul meu în publicitate nu-l impresionează absolut deloc și nu bănuiește câtuși de puțin că această slujbă de vânzătoare este pentru mine

pur și simplu o sursă de obținere a hranei. Ca să spun drept, mă temeam că mă va întreba despre asta. Și cum aș fi putut să-i ascund că am acceptat postul doar de nevoie, fără să mi-l fi dorit vreodată? Greu de mărturisit. Dar, din fericire, discuția nu se îndreaptă într-acolo. Lorenzo vrea doar să se asigure că știu să vând, indiferent ce, indiferent cui, chiar dacă persoana în cauză nu vrea să cumpere nimic. E singurul lui crez, ideea lui fixă, obsesia lui. Și hotărăște să mă supună unui test neașteptat: concursul „Cine știe câștigă" pentru vânzător.

– O să vă pun câteva întrebări, la care va trebui să răspundeți instantaneu, fără să stați pe gânduri.

Dau din cap, nesigură.

– Sunteți gata?

– ...Da.

– Întrebarea 1: O clientă intră în magazin și vrea să cumpere un taior alb, dar o tentează și un taior negru. Pe care i-l vindeți?

– ...Pe cel alb?

– Și cel negru?

– Ăăă... I-l propun și pe cel negru?

– Întrebarea 2: O clientă intră în magazin și vrea să cumpere un taior alb, dar dumneavoastră nu aveți decât negru. Ce faceți?

– Fac o cerere de transfer și aranjez să i se aducă taiorul alb.

– Și altceva?

– ...?

– Întrebarea 3: O clientă intră în magazin și ezită între un taior-pantalon și o rochie de cocktail pentru o serată. Ce îi sugerați?

– Depinde de stilul ei...

Am pur și simplu impresia că mă aflu la un concurs televizat unde premiul cel mare e un contract cu durată nedeterminată, chiar CDN-ul meu. După multe întrebări și tot atâtea răspunsuri greșite, Lorenzo pune capăt jocului. Se vede de la o poștă că îl exasperez. Nu-mi comunică rezultatul, dar simt că și el e puțin dezorientat. N-a reușit să mă încadreze nicăieri și nu-mi poate înțelege motivațiile. Concluzie: îi scap printre degete.

– Nu-mi dau seama dacă puțin vă pasă de slujba aceasta sau dacă sunteți intimidată, îmi spune în cele din urmă.

Nu răspund și mă mulțumesc să-i adresez un surâs vag. A face pe prostul e, fără îndoială, cea mai bună opțiune. Însă, văzând că nu reacționez, Lorenzo consideră că sunt stingheră, cu personalitate rezervată, poate chiar inexistentă. Pentru a încheia întrevederea, îmi enumeră defectele constatate și îmi explică ce anume caută el, înainte de toate:

– Am nevoie de oameni cu personalitate, nu de figuranți. Sunteți o frumoasă plantă exotică, dar eu caut mai ales vânzători care să acroșeze clientela, nu personal de fațadă, înțelegeți?

Cum rămân în continuare tăcută, se lansează într-un lung monolog.

– Din punctul meu de vedere, nu vă potriviți imaginii firmei noastre, nu aveți personalitatea necesară. Nu

sunteți suficient de ofensivă, suficient de „agresivă", nu aveți îndeajuns de dezvoltat simțul contactului. Eu vreau vânzători care să stea în spatele fiecărei cliente, lipiți ca o căpușă. Nu trebuie să vă fie frică să le acroșați, să le vorbiți și să creați o legătură. Lăsându-se în grija dumneavoastră, clienta trebuie să se simtă cea mai importantă din lume. Dumneavoastră sunteți oglinda lor și prin ochii dumneavoastră se privesc ele. Dumneavoastră sunteți expertul în lux și trebuie să le luați în primire și să nu le dezamăgiți. E necesar să aveți capacitatea și dinamismul de a face sugestii. Și de a vă întreba în mod sistematic: „Am mers până la capăt cu vânzarea mea?"

Discursul continuă în crescendo, însă eu nu mai am puterea să îl ascult. Rămân impasibilă, dar tulburată de întorsătura pe care a luat-o întrevederea, căci nu mi-am închipuit nicio clipă că voi ajunge în fața unui pluton de execuție. Lorenzo continuă să-mi debiteze poncifuri și chipul său devine din ce în ce mai crispat. Antonia, care tronează, arată ca o statuie de marmură. Mă decuplez cu totul și mă refugiez cu gândul cât mai departe. Mă întreb doar dacă CDN-ul meu va fi luat pauză. Și dacă voi fi picat examenul. E singura mea preocupare. Vorbele lui Lorenzo continuă să plutească dincolo de birou, dincolo de nori. Neștiind cum să provoace o reacție din partea mea și dându-și seama că nu-l mai ascult, se hotărăște să termine întrevederea și mă anunță că pot să plec. Mă ridic imediat, îl salut și ies. După o oră sunt în sfârșit liberă. Largată în magazin, mă întorc la departamentul

meu. Ușor năucă și dezorientată. Un Doliprane și un pahar mare cu apă mă ajută să sfârșesc ziua.

Și, în săptămâna ce a urmat, ca și cum discuția nu ar fi avut loc, am semnat, în sfârșit, CDN-ul.

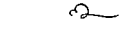

– Dacă am să cumpăr o primă pereche de pantofi, a doua e gratuită?

– Nu, doamnă, ați greșit firma. Aici, nu sunteți la Pizza Hut.

„Trebuie să dispară tot!" Sâmbăta asta marchează prima zi a soldurilor. Magazinul își va deschide în mod excepțional ușile la ora nouă. Două șiruri de vânzători vor forma o gardă de onoare de-o parte și de alta a scării, ca pe treptele festivalului de la Cannes. Cimpoaie, surle și trâmbițe... Atențiune! Orgia va începe în câteva clipe. Încă cinci minute și credincioasele se vor călca în picioare pentru a ajunge primele în vârful piramidei. Un puhoi de femei electrizate de extaz, grăbite și înfricoșate să nu rateze ocazia, va invada magazinul, trecând de la divizia de încălțăminte la cea de *prêt-à-porter*, pentru a năvăli apoi, ca un roi de insecte, la bijuterii. Ore în șir se vor agita în căutarea unui chilipir: o poșetă din crocodil, de 22 500 de euro, cu reducere de 30%, o rochie de 12 990 soldată cu 50%,

pantaloni de 1 800 de euro la jumătate de preț. Avertizare de furtună.

„Rapacele", cum li se spune, nu sunt clientele noastre obișnuite. Ele sunt persoane care nu pot să cumpere de la Montezzo în restul anului, dar, prin economia de zi cu zi, reușesc să își ofere la jumătate de preț o frântură de vis sau un semn de recunoaștere. Luxul este discriminatoriu, iar ele sunt gata de orice pentru a face parte din elită. Sunt aici, cu ochii țintă la poșete și la pantofi, cu mâinile tremurând și cu pupilele dilatate, scormonind adânc prin containerele uriașe, uneori chiar cu riscul vieții. Încearcă să dea peste perla rară și se aruncă asupra a tot ce le iese în cale. Sunt conștiente că, oferindu-și poșeta pe care o vor arbora ca pe un scut, și pantofii cu platformă ce le vor propulsa pe piedestal și rochia ce le va transforma în prințese, vor pătrunde în cercul exclusivist al *happy few*[1]. Ele nu vin să cumpere un articol de modă, ci o emblemă, grație căreia speră să suscite considerația anturajului. Își afișează superioritatea, iau ochii cu artificiile, pecetluindu-și astfel apartenența la clasa supremă.

Prima zi de solduri e cea mai crudă. Este o afluență monstruoasă și nu avem dreptul decât la treizeci de minute pentru masă, parcate în subsolul magazinului. În meniu: un sendviș mixt, un suc și un iaurt Leader Price, toate din partea casei, cu amabilitate. Zarva ce pune stăpânire pe magazin transformă totul într-un talcioc. Clientele, strânse ciorchine pe banchetele din divizia de

[1] „Minoritatea fericită" (n. tr.).

încălțăminte, încearcă în disperare să-și îndese cu încălțătorul numere mult prea mici pentru ele.

– Domnișoară, 39, aveți?
– ...Nu.
– Dar 40?
– ...Nu.
– Dar 41?

Ora treisprezece. Mă duc să mă închid în toaleta de la etajul al patrulea, lângă atelierul de retușuri. Croitoresele au plecat la masă și astfel pot avea parte de un colțișor numai pentru mine. Calea e liberă. După ce am încuiat ușa de două ori, cobor capacul scaunului și mă așez să mă odihnesc. Îmi întind picioarele și-mi destind tălpile scoțându-mi pantofii, apoi îmi sprijin capul și umerii de perete, înainte de a închide ochii. Vreau să dorm doar o clipă, ca să-mi reîncarc bateriile. În câteva secunde, cad toropită, ca sub hipnoză... Apoi izbutesc, fără să îmi dau seama cum, să revin la realitate și să ies din nou la suprafață. Cu siguranță conștiința mea socotește timpul și mă trezește *in extremis* după câteva minute. Sunt atât de istovită, încât aș putea să dorm douăzeci și patru de ore, dar nu depășesc niciodată cele cincisprezece minute dincolo de care aș fi detectată de

restul echipei. Mă ridic un pic amorțită și mă încalț la loc... *Ni vu ni connu*. Doar Tatiana îmi cunoaște ascunzătoarea și m-ar avertiza în caz de pericol. Stau cu urechile ciulite la telefon. Dar nu m-a căutat nimeni. NDS[1]. Această microsiestă zilnică devine din ce în ce mai necesară, ca să îmi păstrez echilibrul. Altfel, aș fi la limita epuizării. În timp ce cobor, simt cum mă învăluie larma mulțimii în delir. Și de cum reintru pe *floor*, sunt luată cu asalt de o turmă dezlănțuită.

– Domnișoară, sunteți liberă?

– Lucrați în magazin, domnișoară?

Probează de toate, precipitat, chiar în mijlocul intervalelor. Cabinele sunt pline-ochi și uneori se înghesuie și câte două sau trei înăuntru. Spirit de coalizare. Cele mai disciplinate stau la rând, cu brațele încărcate de haine, pândind ușa cabinei ca pe intrarea într-un club de noapte. Tropăie pe loc și se uită la ceas, presate de cronometrul sever al maratonului lor. Grămezile de veșminte care acoperă podeaua, castelele din cutii de pantofi și bulgării de pulovere de pe rafturi nu lasă loc de-ndoială: ne aflăm pe un câmp de bătălie. Servesc mai multe cliente deodată și mă înec în comenzi, pierdută în elanul meu și-n îmbulzeala generală. Unele tot nu se pot hotărî și circulă prin magazin cu șiruri de poșete agățate de braț. Cramponate de prada lor ca de-un trofeu de război,

---

[1] „Nimic de semnalat", în franceză: RAS (de la *rien à signaler*) – abreviere uzuală în rapoartele militare sau administrative, în absența unor evenimente deosebite (n. tr.).

făcându-și loc cu coatele. Dau târcoale și se spionează reciproc, cu discreție. Apoi lasă o poșetă pe-un raft și aleg alta. Momente de reflecție și de ezitare. Și negocieri între rivale, și schimburi de piese. O economie a trocului. O practică obișnuită în vreme de război.

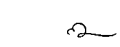

– V-ați hotărât, domnule?

– Da, o să iau cureaua din piele bej.

– Foarte bine, domnule, v-o ambalez.

– Puteți să mi-o livrați la hotelul Crillon, camera 202?

– Îmi pare rău, domnule, dar nu efectuăm livrări în perioada soldurilor.

– Of! Chiar dacă vă invit la un pahar?

Doamna Schmitt, o obișnuită a firmei Montezzo, apare pe *floor* la sfârșitul după-amiezii. Complet reconstituită, cu privire de pește mort și gură plastifiată, comună tuturor lacomelor de colagen. Buze de crap umflate ca doi caltaboși, acoperite cu *gloss* de culoarea cireșei. De parcă tocmai ar fi devorat o înghețată pe băț. Restul feței liftat până la refuz, năclăit de cremă. *French manucure*, jeanși, cizme mexicane din piton, mobil incrustat manual cu briliante... și o alură de *rodeo girl*. Originară din Dallas, doamna Schmitt caută rochii de cocktail pentru nenumăratele

serate pe care le organizează împreună cu soțul său, chirurg estetician renumit în acest univers necruțător.

Îi prezint colecția ca unei cliente VIP, înainte de a-i face o selecție la cerere. Nu e prea amabilă și ia un aer exasperat când îndrăznesc să-i propun un model care nu-i convine. Îl mătură cu dosul mâinii și își dă ochii peste cap, pufnind zgomotos. Rămân calmă și politicoasă. După ce a făcut turul stativelor, o escortez în sfârșit până la cabinele de probă. Acela e momentul în care începe baletul interminabil, al cărui singur spectator sunt eu. Rândul întâi, balconul de deasupra orchestrei. Încearcă rochiile una după alta, având grijă să lase ușa cabinei larg deschisă, ca să pot admira culisele. Am astfel posibilitatea să-i văd lenjeria fină și, mai cu seamă, sânii splendizi: două flotoare nou-nouțe, ultima creație a soțului său. Începe cu o rochie de mătase roz cu spatele decoltat, apoi aceeași pe negru, apoi din nou cea roz și încă o dată cea neagră, pentru a sfârși cu cea roz. Cea roz sau cea neagră, iată-ntrebarea. Din nou cea roz, din nou pe cea neagră, din nou și din nou, într-o coregrafie monotonă și repetitivă. Ca o boală. Dar principala problemă rămâne măsura, fiindcă ține morțiș să intre în 38. Incapabilă să se hotărască la un număr mai mare, așteaptă aprobarea mea unduindu-și corpul în fața oglinzii, punându-mi răbdarea la grea încercare.

– Cum vi se pare, domnișoară?

– E foarte bine, doamna Schmitt.

– ...

Se răsucește din nou în fața oglinzii și își trece mâinile peste șolduri, de parcă s-ar masa cu gel de slăbit. Simt că

trebuie să-mi continui argumentația și s-o flatez, asigurând-o că ținuta se potrivește perfect vârstei sale, în ciuda numărului de contorsionism. Vanitatea-i pare satisfăcută, dar tot nu e în regulă, pentru că, totuși, rochia o strânge. Un supliciu. Și începe din nou să probeze. Olga, noul nostru paj, se strecoară pe tăcute în spatele meu, ca un șoricel, ca să aranjeze rochiile, rând pe rând. Antract. A trecut o oră. Urc prima scară către depozit, merg până la capătul culoarului și introduc codul. Trec de ușă, urc din nou, ocolesc populația de la ultimul etaj și folosesc cardul pentru a deschide a doua ușă. În sfârșit traversez culoarul care mărginește atelierul de retușuri și folosesc din nou cardul ca să pătrund în depozit. Afurisitul de depozit. Situat la cealaltă extremitate a departamentului, până la care trebuie să mă târăsc frântă de oboseală la fiecare vânzare. După câteva drumuri dus-întors, doamna Schmitt îmi cere să îi caut un alt 38, ca să verifice dacă mărimile sunt identice de la o piesă la alta. Îi execut ordinul și urc pentru a nu știu câta oară la depozit. Și îmi vine o idee strălucită, dar riscantă. Dorindu-mi cu orice preț să se termine odată cu toată tevatura, mă hotărăsc să descos eticheta unei rochii numărul 38 și să o cos pe una numărul 40. Un ac, puțină ață și totul e gata. Perfect. În timp ce cobor scările, îmi pregătesc o poveste pentru cazul în care își va da seama de ceva. Desigur, un eventual defect de fabricație. Nervoasă, avansez încet, cu oarece teamă. Cu brațele întinse, îi prezint rochia ca pe-o relicvă. Doamna Schmitt o ia din mâinile mele, apoi închide ușa cabinei. În scurt timp ușa se dă de perete și îi văd

strălucindu-i privirea de obicei lipsită de viață. Miracolul atât de mult așteptat s-a produs.

– Ei, vedeți, 38-ul acesta cade mai bine decât celălalt... Îmi vine per-fect!

Îmi aruncă un zâmbet imens și carnivor. În picioare, în fața oglinzii, tot cu mâinile în șolduri, se admiră pe îndelete, rotindu-se la stânga, apoi la dreapta, fără a mai adăuga vreo vorbă. Se privește din profil, întorcând ochii ca un curcan. Apoi, cu gura întredeschisă, își linge cu lăcomie buza superioară, cu pofta trezită de contemplație. Și închide ușa la loc. Ușurare! Sfârșitul reprezentației.

Grație fizicului și șarmului său devastator, Lorenzo e capabil să frângă inimi. Multe cliente care nu au reușit să îi descopere „fața ascunsă" vin cu regularitate la magazin, nădăjduind să-l cucerească într-o bună zi. Un dandy înzestrat și cu simțul umorului poate fi irezistibil, iar doamna Lebrin, care se numără printre admiratoarele sale, nu se abține niciodată să nu întrebe de el.

– Ah, era să uit... Ce mai face dragul de Lorenzo?

– Foarte bine, doamna Lebrin. E în plină formă.

– Ah, ce mă bucur! Aveți într-adevăr un director simpatic, știți, nemaivorbind de cât de bine arată!

– Da, așa-i, e simpatic...

– Și foarte seducător, ceea ce nu strică deloc...

– Da, în armonie cu imaginea firmei!

Mă păstrez rezervată la auzul aluziilor sale stângace, dar ea insistă să mă tragă de limbă, de-acum fără niciun menajament:

– Dar, spuneți-mi, așa, între noi... E celibatar?

– Ăă, da, cred...

– AAAH, BĂNUIAM EU!!! exclamă ea. Credeți-mă, încă nu s-a născut cea care va reuși să pună mâna pe el!

Perioada soldurilor atrage tot soiul de specimene, care de care mai straniu. Puțini bărbați se aventurează singuri în departament și, când se încumetă totuși, cel mai adesea doresc să cumpere un cadou pentru soție sau pentru amantă sau pentru *escort girl*. Dar avem și vreo doi travestiți, care ne vizitează în mod constant. Iar Camille este unul dintre ei.

– Bună ziua, sunteți liberă? mă întreabă o voce cu timbru cald.

Când mă întorc, dau nas în nas cu această „somitate" a modei pariziene. Șoc. Cu o tunsoare dreaptă gen Playmobil[1], Camille folosește un ruj discret, pus în valoare de niște escarpeni de lac roșii, cu cataramă argintie, marca Roger Vivier. Strâns într-un minijup negru care îi pune în valoare silueta zveltă, poartă un T-shirt care îi dezvelește

[1] Tunsoare făcută celebră de Mireille Mathieu, preluată și de păpușile din seria de jucării Playmobil fabricate de firma germană Brandstätter Group (n. tr.).

un umăr, lăsând să se vadă mesajul „Karl who?", cu majuscule. Însă, în ciuda picioarelor lui longiline și a fiziculului de primă doamnă, vocea gravă și pilozitatea agresivă îl trădează. Ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, îi spun în cel mai firesc mod bună ziua, cu un zâmbet ca pentru orice altă clientă. Evit doar să adaug mențiunea „doamnă". Apoi îl servesc, din curtoazie, cu toată naturalețea. A trecut de mai multe ori pe la magazin, dar n-a cumpărat niciodată nimic de la *prêt-à-porter femme*. Foarte meticulos și manierat, se laudă că e *blogger* de modă și întotdeauna găsește câte un mic cusur fiecărei colecții. Camille are un ochi critic și e greu de satisfăcut. Personaj original și excentric, atrage atenția de fiecare dată când apare pe *floor*.

Încerc să păstrez o atitudine zen în ciuda chicotelilor pe care le aud în spate. Și toți vânzătorii șușotesc când trece pe lângă ei. Desigur, este o sursă de distracție, dar prezența lui provoacă discuții. Considerându-l „o clientă" oarecare, cu un eventual potențial de cumpărare, nu putem refuza să-l servim, ceea ce o îmbolnăvește pe Melany, căreia i-e frică mereu ca nu cumva vreuna dintre obișnuitele casei să nu dea nas în nas cu el la cabină și să țipe, oripilată. Problema e și mai complicată, deoarece nu putem nici să-l conducem la divizia *prêt-à-porter homme*, ca să probeze rochii. Șocul ar fi același. Suntem deci într-un impas.

– *Hurry up!* ne zorește Melany. Nu vreau ca făptura asta să ne pună pe goană clientele!

Dar e greu de accelerat ritmul, deoarece Camille se dă în vânt după rochii de seară și-i place să probeze tot înainte de-a se hotărî. Rochia cu decolteu la spate, rochia cu decolteu

în *cache-cœur*, rochia mulată, rochia fără bretele... E învăluit în mister, la graniţa dintre ridicol şi compasiune. Şi, după mai multe vizite, încep să mă întreb totuşi dacă treaba e cu adevărat serioasă şi dacă numitul Camille chiar poate să facă *shopping* la Montezzo. Maniac şi din ce în ce mai dificil, mă face tot mai mult să-mi pierd răbdarea. Bat drumurile dus-întors la depozit de o jumătate de oră, fără să fi progresat cu nimic în alegerea ţinutelor sale. Şi o las tot mai moale, pretextând epuizarea stocului pentru anumite produse. Apoi încerc să-l presez un pic ca să-l oblig să se hotărască şi sfârşesc prin a mă preface că ies din salonul de probă ca să-i aduc altă rochie, de astă dată fără a mai urca la depozit. Aşteptând câteva clipe ascunsă pe un culoar, deodată, văd scăpărând fulgere pe sub uşa cabinei. Neînţelegând imediat ce se întâmplă, mă îndrept discret spre Paloma.

– Palou, ai văzut flash-urile alea care ies din cabină?

– Nu se poate, visez!!! strigă ea, aferată. Cocota face fotografii!

– Fotografii?

– Da, cocota îşi bate joc de tine!

Nici nu am apucat să văd când Paloma a pornit-o în viteză, cu paşi de uriaş, isterizată şi verde de furie. Temându-mă de tot ce-ar putea fi mai rău, o iau la fugă după ea. Cu o smucitură, deschide uşa cabinei. Curentul de aer îi răvăşeşte lui Camille impecabila sa frizură, în timp ce tresare violent şi ne aruncă o privire neliniştită. Vinovat?

– Pai, da, nu va jenaţi! se zboreşte Paloma. Da' unde va credeţi? Ştiţi ca-i interzis sa faceţi poze...? Vreţi sa ma duc sa-l chem pe directoru' magazinului?!!

Cu un semn discret îi sugerez Palomei să coboare tonul, dar ea continuă să-l facă albie de porci pe Camille. Cu strungăreața tot mai amenințătoare. Mut, nefericitul rămâne împietrit, sugrumat în rochia mulată aurie, cu paiete. Speriat de carura Palomei, nici nu se clintește din loc, în timp ce ea continuă să țipe din răsputeri. Se știe prins asupra faptului: cu arma crimei în mână. Cât eu făceam interminabilele drumuri la depozit, el a avut tot timpul din lume, profitând de naivitatea mea, să-și strângă materialul pentru micul său album-suvenir, imortalizând momente de neuitat în rochii de seară Montezzo.

Până la urmă l-am evacuat discret cu ascensorul care duce direct în stradă, considerând că nu are rost să-l umilim în public, purtându-l prin tot magazinul. De atunci nu l-am mai văzut niciodată la Montezzo, dar numele încă i se mai pomenește pe culoare. Regret doar că nu-mi mai amintesc adresa blogului său.

– Pot să vă recomand, doamnă, poșeta Amalfi, care are o reducere de cincizeci la sută?

– A, nu, mersi! Văd destui negri în metrou purtând accesorii Montezzo!

Țelul meu este să-mi alcătuiesc o clientelă fidelă și să-mi dezvolt cifra de afaceri pe care se bazează legitimitatea

CDN-ului meu. Trebuie să arăt de ce sunt în stare și să mă ocup de toate clientele, fără niciun moft. *Clientes-fleuves,* adică cele care petrec mai mult timp ca să-ți povestească viața lor decât ca să cumpere, sunt considerate „poverile" Faubourgului. Nimeni nu vrea să se ocupe de ele. Se fâțâie prin departament, în căutarea unui vânzător retras, cu care să înceapă o conversație. Dar eu mă arunc în luptă. Inspir adânc, afișez un surâs curtenitor și mă îndrept cu pas hotărât să le întâmpin. Înarmându-mă cu o răbdare nemărginită, le abordez ca la jocul „Nu te supăra, frate", trecând din căsuță în căsuță. Uneori mă blochez și nu reușesc să găsesc nicio ținută potrivită. Răscolesc depozitul în zadar și clienta pleacă tot cu mâinile goale. Înapoi la căsuța de pornire. Dar se întâmplă și ca partida să se termine cu cumpărătură, nu mare, pe care-o adaug totuși pe lista zilei, străduindu-mă din greu să-mi realizez cifra, față cu o echipă întotdeauna mai performantă. Rezultatele mele sunt ridicole în comparație cu vânzările pe care le fac Florent, Palou sau Tatiana. Clientele rusoaice, de care se ocupă aceasta din urmă, cumpără în câteva minute haine în valoare de 20 000 de euro, și intră în măsura 36 ca-n unt. Sunt mereu însoțite de domni decrepiți, cu tunsoare demodată. Ca niște gangsteri bătrâni, buni numai să achite nota de plată cu bani lichizi. Iar eu, cu simțul umorului dezvoltat, afundându-mă în poveștile trepidante spuse de celebrele mele *clientes-fleuves,* reușesc, lună de lună, să plutesc și să cumulez vânzările.

– N-o să ghiciți ni-ci-o-da-tă cu cine am dat nas în nas ieri la Suncity..., zice Florent.

– Cu cine???

– Cu domnul Miller în persoană, scumpul nostru director pentru Europa!

– Ce?!!... Soțul doamnei Miller?

– Ei da... Exact!

– Dar... l-ai dat bună ziua?

– Păi, nu prea am avut timp... Când m-am apropiat de el să-l salut, și-a schimbat literalmente culoarea. Închipuiți-vă că era gol-pușcă... doar cu o virgulă între picioare! Săracu'...

Sâmbătă seara. Chris și cu mine suntem adesea invitate la cină. Fiecare dintre prietenii noștri gătește pe rând și invită o droaie de amici, astfel încât uneori ne adunăm și douăzeci de persoane în jurul mesei. Sunt seri foarte animate care se prelungesc până târziu în noapte. Atmosfera e întotdeauna destinsă, dar eu tot mă tem de întrebarea care mi se va pune până la urmă:

– Și tu, cu ce te ocupi în viață?

Înainte de orice răspuns, explic îndelung perioada petrecută în publicitate, tipicurile domeniului, nopțile albe și sastiseala mea generală, pentru a-mi justifica noua „orientare" profesională. Care însă nu stârnește cine știe

ce interes, ținând seama de privirea absentă a interlocutorului, indiferent cine ar fi el.

Dar, în ciuda aparențelor de moment, parcursul meu profesional a început mai degrabă bine. Mi-am luat bacul de profil umanist, apoi am intrat la o școală de comunicare vizuală din Paris, unde am obținut o diplomă cu mențiune. Până aici, totul a mers bine. Voiam să devin grafician. Cu diploma în buzunar și studiile terminate, mi-am luat zborul spre New York, unde m-am angajat imediat la o agenție de publicitate, Amirrati & Puris, situată pe 5th Avenue, la doi pași de Washington Square. Nici n-aș fi visat ceva mai bun. Am făcut un stagiu de șase luni, apoi, grație *listing*-ului agențiilor newyorkeze, am găsit un studio de arte grafice, situat în Union Square, care făcea angajări. După ce mi-a acordat o întâlnire și a survolat portofoliul meu de la înălțimea etajului al treizeci și nouălea, directorul mi-a propus un post în agenția sa și, cu același prilej, obținerea actelor pentru o viză de lucru în Statele Unite. Bingo. Am trăit trei ani la New York.

Trei ani de absolută fericire. Mai vorbesc și-acum despre ei, de parc-ar fi fost ieri. Citind *Village Voice,* în căutarea unui apartament de împărțit cu cineva, îmi beam în liniște caffé frappé-ul la Dean & Deluca. Și am reușit să găsesc, în cele din urmă, un *sublet uptown*[1] între 79-th Street și York Avenue, la o aruncătură de băț de Metropolitan Museum și de Central Park, balonul meu de oxigen.

---

[1] Subînchiriere în zonă centrală (n. tr.).

Central Park și festivalurile sale *SummerStage* pe toată durata verii, cu programele lor de concerte în aer liber și picnicurile improvizate. Central Park și imensa lui pistă pentru biciclete. Central Park și dansatorii săi pe role. O sărbătoare sub cerul liber, unde îmi petreceam toate weekendurile. Câteva boxe plasate ici și colo, un sunet năucitor, o ambianță electrizantă, aproape treizeci și cinci de grade Celsius și toată fauna newyorkeză ametită de decibeli, dornică să se relaxeze, să se amestece și să danseze, să danseze pe *rollers* până la căderea nopții! Adevărate coregrafii în ținute fluorescente, negri, albi, bătrâni, tineri, toți „manhattanienii" se reuneau acolo. Tot ce visasem despre acel oraș în anii adolescenței era acolo, înaintea ochilor mei. Cu adevărat. Și magazinul de articole *vintage*, Screaming's Mimi, pe care îl adoram, și piața de produse bio din Union Square, și Lucky Strike Café, unde mă întâlneam cu prietenii, și River Café, unde împărțeam câte-un *brunch*, și concertul lui Jeff Buckley la Fez Under Time Café, și *diner*-ul din colțul străzii deschis douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru, unde savuram *pancakes* și *scrambled eggs*, și sirenele obsedante ale mașinilor de poliție, și Domino's Pizza ca să te ghiftuiești la preț redus, și retrospectiva Richard Avedon la Whithney Museum, și The City Bakery pentru tartele sale cu fructe, și Orpheum Theater cu reprezentația *Stomp*[1], și extraordinarul Flatiron Building și sublimul Chrysler Building,

[1] Faimos spectacol newyorkez de dans și muzică interpretată cu instrumente improvizate (n. tr.).

și talciocul, și încântătorul Soho, și The Earth Room... Atâtea și-atâtea lucruri despre care aș putea să vorbesc ore în șir.

Au fost trei ani magici, dar depărtarea de casă a început să mă apese și am hotărât să-mi fac bagajele. M-am întors la Paris. Aterizare lină. Adio, grafică, bonjour, publicitate! Voiam să încep ceva nou și am intrat la o agenție de publicitate care tocmai se deschisese. Era locul cel mai potrivit în care trebuia să te afli la momentul acela, NOUA agenție super*branșată* și *hypercool*, concepută în întregime ca *open space*, cu directori artistici gen Levec, care se deplasa pe *skateboard* și juca ping-pong. Am rezistat opt luni. Pe urmă am găsit o mică agenție internațională care căuta persoane cu experiența mea, venite din Montreal, Atena sau New York, și am rămas acolo șapte ani.

Mama m-a întrebat ieri la telefon dacă nu duc dorul publicității și i-am răspuns că nu. Cu toate astea, mi se întâmplă adesea să mă gândesc la ea ca la o epocă în care eram mândră de mine, ca la o vreme în care meseria îmi oglindea personalitatea, fără să am rețineri să spun cu ce mă ocup. Nu aveam nevoie de nicio justificare. Astăzi, însă, mi-e frică pur și simplu să nu rămân înțepenită acolo, la etajul al doilea de la Montezzo, și să nu mai pot pleca. De aceea, la fiecare cină, evit subiectul. Mă consider o nulitate. Dar, câteodată, am parte și de momente de grație. Când reușesc să ocolesc subiectul și să captez atenția invitaților, care amuțesc cu toții și mă ascultă numai ochi și urechi. E de-ajuns o anecdotă, o situație

ieșită din comun, e de-ajuns ca unul singur să aplece urechea. Iar apoi, ușor-ușor, se aliniază toți și îmi sorb cuvintele. Concentrați, în liniște deplină. Iar mie mi se usucă gura și îmi amorțește mintea. Trebuie să-i surprind, trebuie să le dezvălui ce se ascunde în spatele decorului. Să-i fac să priceapă că nu sunt o „rudă prin alianță", o eroare de distribuție la această adunare de *winners*. Și astfel dau o reprezentație, un fel de *„happening* la ora cinei". Observ uimirea și nerăbdarea pe chipul lor, în timp ce îmi sorb cuvintele. Victoria e aproape. Tacâmurile au fost abandonate, în timp ce mâncarea începe să se răcească. Toți sunt concentrați asupra mea. Să nu piardă nicio fărâmă.

– Și cum s-a terminat? mă întreabă un amic.

– N-am mai revăzut-o pe secretara de stat. I-am depus în depozit hainele pe care le alesese: se ridicau la vreo 35 000 de euro... Cum făcea parte din guvern, își imagina că poate alege tot ce-i place din magazin, fără să mai treacă și pe la casă. Dar Montezzo nu a cedat și asistenta ei personală a telefonat după două zile pentru a anula comanda.

– Bună ziua, domnișoară, Charlotte e aici? mă întreabă două cliente.

– Da, doamnelor, eu sunt.

– Aaaah, dumneavoastră?! În sfârșit, vă cunoaștem! Nu ne-am întâlnit până acum, dar permiteți-ne să

ne prezentăm. Venim din partea doamnei Schmitt. Dânsa ne-a dat cartea dumneavoastră de vizită. Am făcut călătoria asta special pentru a vă cunoaște! Ne-a spus că sunteți ab-so-lut genială! Se pare că faceți minuni...

CEREMONIA

Instalată pe canapeaua din catifea grej, doamna Rivière mă așteaptă sirotând o Cola rece, adusă pe un platou, de Florent. Printre clientele care se perindă prin magazin, fiecare dintre noi are obișnuitele sale. La experiența mea, mă aleg întotdeauna cu celebrele *clientes-fleuves*, cărora însă mă dedic trup și suflet. Doamna Rivière este proprietara unui salon de coafură la Cannes. Mică de statură și brunetă, la vreo patruzeci de ani, e întruchiparea perfectă a burghezei provinciale. Vine în general ca să cumpere câteva fleacuri, dar mai ales ca să mă sufoce cu tot soiul de povești din viața ei. Săptămâna asta e în trecere prin Paris, înainte de a pleca să-și petreacă vacanța în Dubai. Poartă mica sa Kelly[1] din crocodil și vesta din blană de vulpe albă. Foarte midinetă și snoabă, deschide conversația pe tema viitoarei sale destinații fără ca eu s-o fi întrebat ceva.

[1] Poșetă marca Hermès (n. tr.).

– Am rezervat cu soțul meu un apartament la un hotel magnific, de șapte stele, în Dubai.

– Șapte stele... Nu știam că există așa ceva...

– Da, da, șapte stele. Hotelurile de-acolo sunt inimaginabile, iar serviciile sunt ex-cep-ți-o-na-le!

– Și... e frumos Dubaiul?

– Nooooo cine știe ce, dar, vedeți, eu și soțul am făcut totul – Seychelles, Maldive, Saint-Barth[1]... De cel puțin zece ori!... Și, sincer vorbind, în Dubai sunt cele mai bune servicii care se pot găsi! Vă dați seama, la 17 000 de euro pe săptămână, e oarecum normal!

– ...

O ascult în tăcere. Ea își continuă monologul.

– ...Apropo, fiindcă tot a venit vorba de servicii, știți ceva? Tocmai vin de la Hermès unde am comandat o poșetă, acum un an. A sosit astăzi și închipuiți-vă că o să mă coste 22 000 de euro! Cu 1 000 de euro mai mult decât la momentul comenzii! E de necrezut, nu-i așa?

O privesc făcând ochii mari, mimând interesul și uimirea.

– Le-am spus că mi se pare inadmisibil! Păi, vă dați seama, 22 000 de euro pentru o poșetă! Vă dați seama?

Într-adevăr, îmi dau seama că suma asta reprezintă salariul meu pe un an. Și ea își ia avânt mai departe.

– Ei bine, cei de la Hermès nici n-au vrut să audă! De altfel, mi-au dat clar de înțeles că, dacă nu vreau s-o

---

[1] Denumire familiară a insulei Saint-Barthélemy din arhipelagul Antilelor franceze (n. tr.).

cumpăr, au o listă de așteptare! Acum, 22 000 de euro pentru o poșetă, vă dați seama!

Mă străduiesc să păstrez un aer preocupat de deziluziile doamnei Rivière, în timp ce ea îmi repetă, cam de cinci-șase ori, prețul poșetei și pe cel al unei săptămâni de vacanță în Dubai. Pare sinceră și realmente necăjită de prețul noii sale jucării, scumpă ca ochii din cap. După care pică pe gânduri. E drept, pentru a adăposti un mobil, o cremă antirid și câteva chei, merită să pici puțin pe gânduri...

A doua zi, o zăresc pe doamna Rivière la capătul culoarului, cu un aer mândru. Cu un zâmbet cât toate zilele, se îndreaptă spre mine și-mi vâră sub nas obiectul atât de râvnit: o Birkin albă, obligatorie pentru o săptămână de 17 000 de euro în palatele din Dubai.

Magazinul de pe rue du Faubourg-Saint-Honoré trebuie să se bată în permanență pentru a-și păstra locul întâi. Cel mai mare rival al său – prin urmare și al lui Melany – este al doilea magazin din Paris, cel de pe avenue Montaigne. Când Melany își ia o zi liberă, simțul disciplinei și responsabilitatea muncii nu o slăbesc deloc, după cum dovedesc și scurtele note pe care are grijă să ni le strecoare în agenda de lucru. Mesajele sale precise și fără ocolișuri trebuie executate întocmai:

Lucrători, lucrătoare,

1. De făcut ordine în sala de ambalare, arată ca o cocină!
2. Urgent! De dus în depozit marfa nouă!
3. De făcut reasortimentul de la etajul trei.
4. Cifra de afaceri = bani! Așa că, mișcați-vă!

Never put off till tomorrow what can be done today![1]

Pe mâine,

Melany

În dimineața asta, Antonia ne aduce la fiecare, plină de avânt, planificările pentru luna următoare și convocările la cursurile de perfecționare. Uf! În sfârșit voi scăpa de magazin trei zile. Trei zile fără pontaj. Trei zile fără uniformă. Trei zile departe de vârtejul vânzărilor!

Mă prezint a doua zi la sediul social, aflat la doi pași de avenue Montaigne. În sala de ședințe domnește o atmosferă de examen: ecran mare, retroproiector, scaune perfect aliniate și mici blocnotesuri cu coperte aurii, cu sigla MM, așezate pe mese. Vânzătorii și responsabilii de divizie, din cele patru zări ale Parisului, au fost cu toții convocați pentru a urma acest curs de perfecționare numit *The Montezzo Selling Guide*. Iar acum își ocupă locul în tăcere și unii își scot discret din geantă batoane de cereale și băuturi energizante, pentru o minte ageră și

[1] „Nu lăsa pe mâine ce poți face azi" (n.a.).

o concentrare optimă. Urmează să ni se povestească în curând fabuloasa istorie a mărcii Montezzo. Un domn elegant își face apariția, însoțit de o asistentă.

– *Hi, everybody, my name is John and this is Liza. We are proud to present...*[1]

După *speech*-ul său introductiv, ne cere să ne prezentăm, rând pe rând. Am impresia că sunt la o reuniune a asociației Vânzătorilor Anonimi, unde fiecare a venit pentru a se destăinui.

– *Hi, my name is Charlotte. I'm working rue du Faubourg Saint-Honoré...*[2]

– *Welcome, Charlotte!* răspund în cor John și Liza.

John și Liza sunt doi americani cu dantura *ultra light* care vorbesc cu un accent de mestecat chewing-gum. Scopul cursului este de a ne transforma în experți în vânzări și ambasadori ai mărcii. John ne enunță planul și capitolele pe care le va dezvolta, apoi se lansează rapid în miezul subiectului. *Play*. DVD-ul intră în funcțiune. Filmul începe cu originea mărcii Montezzo, fondatorul acesteia, povestea succesului ei, organizarea ei, locul ei în sânul grupului WLG și cifrele anului trecut.

– Așadar, cum spunea Paolo Montezzo în 1912: „Noi oferim magie acolo unde ea nu există", conchide John.

---

[1] „Salutare la toată lumea, eu sunt John și ea este Liza. Avem plăcerea de a vă prezenta..." (n.a.).

[2] „Bună, numele meu este Charlotte. Lucrez pe rue Faubourg-Saint-Honoré..." (n.a.).

Trebuie, prin urmare, să le insuflăm visuri clienților când vizitează magazinul și să le stârnim dorințele. Apoi se deschide o secțiune referitoare la accesorii. Proiecție. Modelele sunt examinate cu de-amănuntul și decorticate. Un anuar de cunoștințe ce trebuie memorate. Hard diskul meu e deja saturat.

– *This season will start with the launch of the new Montezzo bag. Created in 1950, this bag is the iconic piece of the house. Liz Taylor and many Hollywood stars had one!*[1]

Suntem cufundați în beznă și pleoapele încep să mi se îngreuneze, în ritmul diaporamei. Pe măsură ce șuvoiul de informații se acumulează, puterea mea de concentrare scade tot mai mult. Pauză. Un răgaz pentru fumători și cafegii. Îmi examinez mail-urile și fac un schimb de mesaje cu Chris.

– Am două invitații la vernisajul expoziției Robert Montgomery de la galeria Nuke, sâmbătă seară, ce zici?

– *Cool!* Pe urmă o să putem da o raită pe la Baron[2]. Bun, o șterg, începe ședința.

Revenire în sala de curs. Trec patru ore în care ne sunt dezvăluite sursele de inspirație ale colecțiilor, prețurile și celelalte detalii. Nouă familii de produse sunt trecute în revistă. Memoria mea ascuțită începe să dea semne de oboseală. Și când, în sfârșit, sună de ora dejunului, simt

---

[1] „Sezonul acesta va începe cu lansarea noii poșete Montezzo. Creată în 1950, această poșetă este una dintre piesele emblematice ale casei. Liz Taylor și multe staruri hollywoodiene au avut una!" (n.a.).

[2] Discotecă pariziană (n. tr.).

că nu mai îmi încape nimic în minte. Optez pentru zaharuri lente. Meniul zilei: paste *penne* cu sparanghel verde, tiramisu și cafea.

După-amiaza se anunță mai degrabă ludică deoarece are ca temă *the body language*[1], sau cum să te comporți în fața unui client. Gesturi de făcut și gesturi de nefăcut. Fiecare postură *right* se opune posturii *wrong*[2], barată pe ecran cu un mare X roșu. Astfel, notez că pentru a prezenta o pereche de pantofi, trebuie să pui un genunchi în pământ și să ții celălalt picior îndoit, ca pentru a o încălța pe Cenușăreasa. Fotografiile care defilează sunt precise și arată cum trebuie procedat, astfel încât clienta să se simtă ca o regină și să trăiască o experiență in-com-pa-ra-bi-lă. Articolele se cuvin prezentate ca niște obiecte de excepție, conform unui ansamblu de gesturi rafinat și studiat. Un domn desfășoară un rulou din piele de căprioară, pentru a depune pe el o poșetă. Un servitor care execută o coregrafie lentă – brațele sale, mâinile sale, tot corpul său se mișcă în chip armonios. Actul I, scena 2. Îmi imaginez un valet deplasându-se pe acordurile unui menuet, venite parcă din altă lume. Persoana care interpretează scena nu este doar învestmântată în magnifica sa uniformă de culoarea castanei glasate, dar arborează și o pereche de mănuși albe – un accesoriu inedit, cu care vor fi împopoțonate foarte curând toate echipele de vânzare. Pălesc. Ca niște lachei, mai exact? Îmbrăcați ca pe vremuri. Sala începe să reacționeze.

---

[1] „Limbajul trupului" (n.a.).

[2] „Corect", respectiv „incorect" (n.a.).

– Dar de ce vreți să ne puneți să purtăm mănuși? Nu suntem cameriste!

Concentrat asupra prezentării sale, John ignoră intervenția. Cursul își reia... cursul și Liza apasă din nou pe tasta *Play*. Dar atmosfera din sală e tot mai încărcată și când se trece la capitolul următor, consacrat pălăriilor, începem să ne imaginăm cum ar putea apărea porumbeii și iepurașii. Atunci, John oprește DVD-ul. Sala continuă să ricaneze în surdină și tensiunea crește cu fiecare moment care trece.

– *Come on, guys! Do not interrupt me... OK?*[1] Mănușile reprezintă o sugestie care nu a fost încă votată, reia el în franceză. Dar pare-se că, având în vedere reacția dumneavoastră, va putea fi reconsiderată. Vă propun să încheiem această zi, pentru că s-a făcut târziu.

Liza reaprinde lumina și John mă întreabă, în chip de concluzie:

– *So, Charlotte, how would you describe „The Montezzo Selling Guide"?*[2]

Cobor din norul meu și înghit în sec:

– *Well... Buying at Montezzo should be like a ceremony... A fine, upscale and luxury experience.*[3]

– *Exaaactly! It should be a selling ceremony!*[4]

---

[1] „Haideți, oameni buni! Nu mă întrerupeți... Bine?" (n.a.).

[2] „Deci, Charlotte, cum ai descrie «Ghidul Vânzării Montezzo»?" (n.a.).

[3] „Păi... A cumpăra de la Montezzo ar trebui să fie ca o ceremonie... O experiență rafinată, de înaltă clasă, de lux" (n.a.).

[4] „Exact! Ar trebui să fie o ceremonie a vânzării!" (n.a.).

Cu o formulă de-a gata, din sertarul publicității, m-am scos din încurcătură. Toată lumea își strânge lucrurile și ieșim la aer. Sfârșitul cursurilor. Afară e noapte.

Ultimele două zile s-au încheiat cu examene. Am avut de susținut mai multe probe orale despre icoanele mărcii, numele fiecărui model de poșetă și de pantofi și datele esențiale de reținut. Un test TOEIC[1] de patru ore a fost încercarea finală. Un calvar pentru cei ce suferă de migrene. Am obținut diploma. Sunt aptă. Aceste trei zile de *Selling Guide* au făcut din noi campioni și micul robot care eram a devenit o Super Jaimie[2] a vânzării.

– Chiar trebuie să mă las de fumat. Am ajuns la peste un pachet pe zi! Cu cât fumez mai mult, cu atât sunt mai stresată..., zice Tatiana.

– *Essaye la pipe*[3], se pare că destinde! o sfătuiește Florent.

[1] *Test of English for International Communication* – test destinat să evalueze capacitatea persoanelor neanglofone care lucrează într-un mediu internațional de a folosi limba engleză în activitatea lor zilnică (n. tr.).

[2] Eroina serialului SF de televiziune *Super Jaimie* (sau *Femeia bionică*) (n. tr.).

[3] Joc de cuvinte intraductibil, *pipe* însemnând în argou sex oral (n. tr.).

E grevă și în Paris nu funcționează niciun mijloc de transport public. Tatiana și cu mine am traversat orașul pe jos ca să ajungem la Montezzo. Magazinul e cu efectivul incomplet, mulți vânzători lipsesc la apel.

Ca de obicei, urc la atelierul de retușuri ca să fac conversație cu croitoresele și să scotocesc prin sertare sau bolurile de sticlă. Dezgrop broșe ori nasturi gravați cu sigla Montezzo, panglici sau șnururi și ciucuri de toate culorile. E întotdeauna o plăcere să cotrobăi prin mercheria lor de lux, fără să am cu adevărat idee la ce îmi pot servi toate aceste nimicuri. Am o pasiune pentru nasturi, care mi se par unii mai minunați ca alții. Cu ei îmi înnobilez vestele și trișez în privința provenienței lor. Dina, șefa de atelier, se ocupă de retușurile mele la un preț ca între prieteni și-mi schimbă silueta cu degete de zână. Cu aceste mărunte „trucuri" la costuri minime îmi păcălesc adesea anturajul.

La ora dejunului, cobor în sala de repaus. Încălzesc în cuptorul cu microunde caserola cu mâncare gătită și termin cu o cafea, fără să zăbovesc. Când mă întorc în departament, Tatiana e ocupată cu niște clienți ruși.

Nesățioși în privința mărcilor de lux și ahtiați după stilul Montezzo, clienții ruși sunt terenul ei de vânătoare privat. Adesea glacială, uneori chiar polară, o nație care pare să prefere într-adevăr asistența unei compatrioate și cumpără cu o voracitate halucinantă tot ce îi iese în cale. Iar această nouă clientelă se revarsă în Faubourg fără întrerupere, pentru a se înfrupta cu deliciile *shopping*-ului. Sălbăticia cu care se cheltuiesc banii mă impresionează

din ce în ce mai puțin și încep să mă obișnuiesc cu actele lor de prăduială mondenă.

Soția e în cabină, în timp ce soțul, instalat pe canapea, soarbe dintr-o cupă de șampanie. Cine or fi ei, de au parte de asemenea favoruri? El e de un prost-gust desăvârșit: gras și lăbărțat pe banchetă, cu o haină trei-sferturi din piele, jeanși și pantofi din piele de crocodil. Cu siguranță, totul la comandă. Ca un proxenet dintr-un film de doi bani. Tatiana, care pare foarte prinsă, nu mă aude sosind. Îmbujorată, se agită în toate părțile. Judecând după movila de haine, îmi dau seama că își bate capul cu ei de peste o oră. Mă apropii discret și o întreb despre ce-i vorba. Mă trage deoparte și-mi spune repede:

– Habar n-am... Au venit cu un avion privat. Nevastă-sa cumpără tot ce vezi pe banchetă... A ajuns la vreo 30 000 de euro... Urmează să plece peste câteva ore... Dă-mi o mână de ajutor, trebuie să răzbim!

Tatiana are un adevărat calculator în loc de creier și e capabilă să estimeze valoarea lucrurilor pe care le vinde aproape la centimă. Cum nu sunt foarte ocupată și ținând seama de situația specială, trec imediat la treabă. Îi propun să mă duc eu în depozit ca să aduc alte piese, în timp ce ea va putea rămâne să-i țină companie clientei. Ceea ce îi va permite să sporovăiască în voie și să ocupe tot terenul. Apoi îi sugerez să-i arate domnișoarei și alte ținute, pe care nu le-a solicitat.

– Dar când îți spun că are deja vreo treizeci de mantouri de blană, nu mai insista..., răspunde Tatiana.

După ce am studiat-o un timp pe clienta Tatianei, ajung la concluzia că e genul care, pur și simplu, cumpără TOT ce i se propune, fără să stea pe gânduri. O jumătate de oră mai târziu, comanda se ridica deja la aproape 50 000 de euro. De data asta o trag eu deoparte pe Tatiana, ca să-i vorbesc.

– Ascultă, cred că femeia asta o să ne cumpere tot stocul! Trebuie să-i scoatem tot, crocodilii, blănurile... Tot! Dacă nu te deranjează, aș vrea să-i prezint eu câteva ediții limitate. Oricum, vom vedea ce iese!

– Bine, bine, cum vrei... Hai!

Urcând câte patru trepte deodată, ajungem într-un minut în depozit. Cu sufletul la gură, înșfăcăm tot ce ne iese în cale mai scump: vizon, zibelină, linx, șinșila... Un râs nervos pune stăpânire pe noi. Ne năpustim asupra stativelor și ne încărcăm brațele cu mantouri, cape și haine de blană. Frenezie totală. Apoi adăugăm fiecărui articol centuri late din crocodil sau piton și etole de marmotă. Produsele din piele scumpă pe care ne hotărâm să i le prezentăm rusoaicei sunt înnobilate cu câte două sau trei accesorii, ceea ce le mărește considerabil prețul. Firește, nu e obligată să cumpere totul, dar pun pariu că va opta pentru *package*[1]. Dar chiar așa s-a întâmplat! Pentru fiecare piesă de îmbrăcăminte propusă, ea și-a dorit tot ce era pe umeraș. Dacă am adăugat o poșetă pe umăr sau un pantof în fiecare buzunar, ori am prins o broșă incrustată cu diamante, le-a

[1] Ansamblu de articole propuse la un preț dat (n. tr.).

cumpărat pe toate, fără să clipească. Un caz de „febră cumpărătoare" fără precedent în istoria Faubourgului. În final, clienta a cumpărat haine și accesorii în valoare de 120 000 de euro. O dată istorică în calendarul Montezzo. E o victorie totală. Câteva ore mai târziu, Tatiana și cu mine suntem încă în transă, de parcă am fi câștigat o medalie olimpică.

Lorenzo ne-a felicitat și ne-a oferit o sticlă de șampanie. Una pentru amândouă.

Stând drept, cum scrie în *Selling Guide*, vânzătorul salută clienta și îi zâmbește de cum intră în magazin. Pentru început atent, ascultându-i solicitările, el o va copleși apoi cu complimente și formule agreabile. Totul e un exercițiu de echilibru, și el știe bine asta. Ca mersul pe sârmă. Este perfect conștient că produsele pe care le vinde sunt sinonime cu excesul și lipsa de măsură. Așteaptă răbdător momentul prielnic în care clienta va ceda, secunda în care se va produce dezechilibrul. Clienta a venit pentru a-și potoli setea de absolut. Iar vânzătorul trebuie să-i descopere dorințele ascunse. Clienta ia loc pe canapea, vânzătorul îi flatează vanitatea și o ascultă, așa cum ascultă medicul folosind stetoscopul. Arta vânzătorului este de a-i decripta afecțiunile și de a le înțelege. După aceea, calm și sigur pe el, la cel mai mic semn de ezitare, vânzătorul o va povățui și o va orienta, făcând-o să cumpere fără să socotească. Iată în ce constă puterea subestimată a vânzătorului.

Clientela magazinului evoluează, lună de lună, într-o direcție nefericită și segmentul masculin, mare consumator de costume de comandă, ajunge să fie înlocuit de fauna adusă de trenurile interregionale. Ultimele *must have*[1] asupra cărora se precipită acești pasageri veniți din nord-estul Parisului sunt basceții asortați cu bluzonul din nailon *trendy*, din cel mai recent clip de rap. Ei frecventează magazinul în număr din ce în ce mai mare și deseori vin în bandă, sâmbătă după-amiaza, ca într-o razie. Această nișă de clienți *hype*[2], până acum nebănuită, se dezvoltă cu viteza videoclipurilor și se impune în clipa de față prin teancurile ei de bancnote și inelele de aur.

– Vă cer tuturor să nu pierdeți prea mult timp cu „acești clienți", ci să vă concentrați asupra centrului țintei noastre, costumul de comandă, ne previne Lorenzo.

– Dar, domnule director, „clienții ăștia" sunt și ei clienți, nu?...

– Da, da, știu, dar nu țin neapărat să văd în fiecare sâmbătă magazinul transformându-se în stația de metrou Châtelet-Les-Halles!...

Lorenzo e depășit și panicat de amploarea situației. „Rapperii de lux", prăvăliți pe banchetele magazinului sau uneori de-a dreptul întinși pe ele, ne comandă Cola

---

[1] Ceea ce trebuie făcut sau avut pentru a fi în pas cu moda (n. tr.).

[2] Persoane, în special tineri, care vor să atragă atenția asupra lor printr-o ținută și un comportament considerate a fi la modă, dar ieșite din comun (n. tr.).

sau sucuri de fructe cu *pack*-ul de șase. Clientela de la periferie invadează astfel departamentul *prêt-à-porter homme* și pune stăpânire pe teritoriu, într-un mod spectaculos. Băieții se distrează cu telefoanele noastre interne și răspund la fiecare apel. Hărmălaia se instalează ca în recreația din curtea unei școli.

Halău?... Deah, cine e?

Alo? Sunteți magazinul Montezzo?

Mdea, da' care ești acolo? (*Râsete.*)

Alo?... Alo?...

Păi'j zi-i, te-ascult... Să fiu al dreacu', ai fumat o buturugă sau ce? (*Hohote de râs.*)

Haosul și hohotele nebune de râs se dezlănțuie sub privirile total derutate ale Antoniei. Nimic nu le poate pune stavilă și în niciun caz vânzătorii care, în toiul vacarmului, continuă, naivi și disciplinați, să aplice *Selling Guide*. La Montezzo, clientul e rege, așa am fost învățați. Prin urmare, participăm cu o plăcere răutăcioasă la această răzmeriță, care ne scoate din rolul nostru de subordonați ai îmbuibaților. „Ce ironie a sorții!" îmi spun. Luxul în masă invadează Faubourgul. Tocmai în centrul galaxiei Montezzo.

– Sunteți amabil să-mi spuneți numele dumneavoastră, domnule, ca să-l înregistrez în fișa de client?

– Ahmed.

– Și prenumele, vă rog?

– Ahmed.

– Dar... adică... de două ori Ahmed?

– Mda, scrie Ahmed Ahmed, nu vreau să am probleme, și gata.

IULIE

O haită de paparazzi pichetează în fața magazinului încă de la șapte dimineața. Pregătire de luptă. Gwen Hill, celebra moștenitoare a unui lanț de hoteluri, vine să-și facă *shopping*-ul la Montezzo. Această domnișoară cu o morfologie de păpușă Barbie pune mereu în mișcare maselе. Adulată de fani și vânată de *press people*, atrage un cortegiu de admiratori. Undă seismică, Gwen sosește. Un convoi de mașini parchează. Fotografii se îmbulzesc. Gwen se ivește. Bodyguarzii ei fac zid. Gwen e mitraliată de flash-uri. Coboară din mașină, își croiește drum și se repliază în magazin.

Montezzo figurează printre mărcile ei preferate și acum profită de vizita la Paris pentru a practica singura sa activitate culturală, *shopping*-ul! Pentru ea, ușile se deschid de la ora nouă – e de neconceput să intre în magazin în orele obișnuite de program, deoarece Gwen Hill nu vrea să întâlnească nicio privire. Bomboniere pline

cu Chupa Chups, acadelele ei fetiș, au umplut locul, la solicitarea sa. Iar petalele de trandafir presărate pe podea, tot la solicitarea sa, îi călăuzesc pașii. Vedeta are cale liberă.

Florent, Tatiana și cu mine o întâmpinăm, țepeni ca trei figurine de ceară. Nu ne clintim niciun milimetru. Am primit instrucțiuni precise: să stăm în umbră, fiind totodată prezenți și mai ales să nu ne uităm în ochii ei... Starul se perindă încolo și-ncoace, ca și cum am fi transparenți. Nu are nevoie de serviciile noastre. Iar după o oră întreagă de cutreierat magazinul, Gwen Hill cumpără, în cele din urmă, doar o apă de toaletă și o pereche de escarpeni. Surpriză generală. Să fie un capriciu de star? Nedumerire și o imensă decepție.

Gata, curând va ieși. O nebuloasă de fotografi se agită afară. O așteaptă. O pândesc. Ce nebunie va mai fi comis? Ce sumă exorbitantă va mai fi cheltuit, din nou? Reputația de fiică de miliardar e în joc. Atentă la imaginea sa de perfectă *socialite*[1], nici nu-i trece prin cap să iasă de la Montezzo cu mâinile goale și să apară spășită în fața fotografilor. Și, fără nici cea mai mică jenă, îi comandă directorului să-i umple cât mai multe *shopping bags* cu cutii de cadouri goale. Executarea. Își rearanjează părul. Se rujează încă o dată. E pregătită. Gwen Hill iese în sfârșit, ovaționată de mulțime, cu mâinile încărcate, clătinându-se, chipurile, sub greutatea prăzii. În cascada

[1] Persoană care este sau caută să fie proeminentă în înalta societate mondenă (inclusiv prin participarea sa regulată la evenimente sociale) (n. tr.).

de flash-uri, pozează cu un zâmbet triumfător. Gwen Hill e imortalizată pentru posteritate și imaginea sa va face înconjurul Netului.

La cererea jurnaliștilor, Montezzo va anunța oficial că Gwen Hill a făcut cumpărături de 50 000 de euro.

Paloma își petrece zilele libere la coafor, în Château-d'Eau, triunghiul de aur al stiliștilor africani din Paris. Descrețiri, extensii, împletituri de toate genurile sau culorile, o bună parte din salariul ei rămâne acolo. Coafură după coafură, care mai de care mai inventivă – zulufi în cascadă, meșe suprapuse sau ciufuri din extensii – și o coamă ca o coroană, demnă de-a concura cu Lâna de Aur.

– Paloma, ce-i iarăși chestia aia din capul dumitale? o întreabă Lorenzo.

– Pai, e parul meu! Am fost ieri la coafor ca sa pun niște adaosuri...

– Ah, liniștește-mă... Sunt detașabile?

Livrarea pre-fall[1] sosește în fine. Noua colecție e descărcată la ușile magazinului. Șiruri de stative învelite în huse de plastic sunt coborâte din camioane. Uriași

[1] Avanpremieră la colecția de toamnă (n. tr.).

coconi translucizi, învăluind ultimele minuni marca Montezzo, rulează pe trotuar până la intrarea principală. Suzanne, mereu foarte matinală, a fost chemată să dea ajutor echipei de la stocuri la recepționarea mărfii. Florent, Paloma și Tatiana sunt surescitați la gândul descoperirii noilor modele. Pe care le-au văzut deja pe Internet, cu câteva săptămâni în urmă, la prezentarea din Milano. Marfa e apoi coborâtă la subsol și stochiștii fac verificarea conținutului. Totul e conform borderourilor.

Probarea noii colecții este un adevărat ritual, pe care vânzătorii îl „celebrează" la fiecare livrare. Melany autorizează această ședință de *relooking*, care permite echipei sale să dobândească o mai bună argumentație a vânzării, în completarea manualelor tehnice pe care ni le distribuie Montezzo. Cum trebuie prinsă centura? Decolteul este în spate sau în față? Bretelele se poartă pe-un singur umăr? Paloma începe imediat să smulgă husele de plastic cu unghiile ei lungi și roșii, iar Florent se închide într-o cabină, ca să probeze rochiile. Are o preferință pentru *evening gowns*[1] pe care le „accesorizează" în mod sistematic cu *stilettos*[2]. Și-a cumpărat deja trei perechi de la Montezzo. În scurt timp ușa se dă de perete și el își face intrarea în scenă. Perfect intrat în rol, fixează paravanul cu oglinzi, înclină capul într-o parte trecându-și mâna prin păr și exclamă, picat în propria sa admirație:

---

[1] Rochii de seară (n. tr.).

[2] Pantofi cu toc cui (n. tr.).

– „Cu Pantene Pro-V, părul meu e mai strălucitor, mai suplu, mai mult timp!"

Total sărit de pe fix, într-o agitație contagioasă, reproduce tot soiul de spoturi publicitare aproape *ad litteram*, sub ropote de aplauze. Palou se aruncă asupra primelor articole care îi ies în cale, dar slăbiciunea ei tot blănurile rămân: se cuibărește într-un mantou de vulpe și îi ridică gulerul până sub ochi. Privire focoasă. Cât despre Tatiana, ea are o concepție mult mai pragmatică despre colecție și nu-și pierde cumpătul. Se grăbește să-și consulte carnetul de comenzi. Numeroasele telefoane pe care vânzătorii le dau clientelor lor pe linia internațională servesc la punerea deoparte a pieselor exclusive, iar Tatiana, expertă în materie, sună Moscova dis-de-dimineață. Apoi se apucă să scrie în grabă diferite nume pe post-it-uri, pe care le lipește pe *look*-urile corespunzătoare din „caietul de rezervări". Uneori, anumite modele nu sunt disponibile decât într-o singură măsură, fiind puse în vânzare într-un singur magazin din toată Europa. Suficient pentru o mică revoluție. Caietul conține dorințele cele mai arzătoare ale clientelor, adesea fiind mărul discordiei între vânzători, deoarece întotdeauna trebuie să fii cel mai rapid, când vrei să treci un nume în el. Astfel, cramponați de telefon ca niște *dealeri* ai luxului, toți își parcurg în viteză listele și fac apeluri în lanț. Se pricep de minune să-și întărâte clientele și să le accelereze ritmul cardiac. Până la palpitații. Cu toate cele cinci simțuri în priză. Iar ele abia mai articulează, sufocate de emoție, ajunse la paroxismul plăcerii. Între supradoză și orgasm.

– Vedeți dumneavoastră, eu sunt ca un cameleon când intru la Montezzo, sunt în totală transmutație! îmi mărturisește o clientă.

Doamna redactor-șef de la revista *Diva* împinge ușa magazinului cu cinci minute înainte de închidere. Nu mai am nicio șansă.

– Bună, Charlotte, pică bine că ești aici, fiindcă în seara asta am timp berechet... Vom putea să ne distrăm, amândouă...!

Papesa modei se așază pe banchetă, își aruncă vesta alături, îmi comandă șampanie, își aprinde o Silk Cut și începe să frunzărească paginile catalogului *pre-fall*.

– Lorenzo e aici? mă întreabă.

– Da, vine imediat, doamna Peterson.

– Ooo-lalala! Adoooor colecția voastră! E di-vi-nă! spune ea răsfoind cu sete.

– Mulțumim.

– Bun, ia să vedem... Aș vrea să probez toate rochiile de seară. Asta... asta, mmm... Asta... și asta. Hai, să-i dăm drumul! strigă, închizând brusc catalogul.

Pe puțin zece *look*-uri. M-am asigurat de o oră târzie. Cina mea la restaurant s-a dus pe apa sâmbetei. Îmi vine s-o strâng de gât. Seamănă vag cu o actriță *retro*, cu părul platinat și privirea veșnic ascunsă în dosul unei șuvițe

rebele, de parcă toată omenirea s-ar înghesui să o recunoască. Nu-i prea înaltă, dar are forme pline, senzuale, iar bronzul său permanent accentuează culoarea puternică a părului și roșul acidulat al buzelor. În mod surprinzător, încă nu și-a reconstituit pieptul, care e ușor lăsat, scoțându-l în evidență cu rochiile ei decoltate, grație magiei *push up*[1]. Probabil că se simte în permanență comprimată în veșmintele sale, ca o *pin-up*[2] pe punctul de a se sufoca. Fără îndoială, e foarte preocupată de propria sa înfățișare, chiar dacă încă n-a fost tentată să recurgă la chirurgia estetică. Cu siguranță o etapă obligatorie în viitorul apropiat.

– Bună, bună, draga mea, ce mai faci? exclamă Lorenzo trimițându-i bezele. Drăguț din partea ta că ai venit iar pe la noi!

Și în priviri i se citesc numai euro. Lorenzo știe că, atunci când apare ea, e *jackpot* la sigur.

– Văd că nu-ți lipsește nimic! Șampanie, țigări...

– E perfect. Nu-mi mai trebuie decât o scrumieră!

– Ți-o aduc imediat, dragă, zice el coborând în galop scările.

Lorenzo face perfect pe slugarnicul și se execută numaidecât. Cobor din depozit cu rochiile și doamna Peterson începe să le probeze, una câte una, în salonul VIP. Ca o

---

[1] Ridicarea sânilor prin mijloace artificiale (n. tr.).

[2] Denumire generică a fotomodelelor prezentate pe pagina dublă din mijloc a revistelor de cinema sau a publicațiilor sexy. Pagina poate fi detașată și folosită ca afiș (n. tr.).

vedetă în cabina sa, în pragul premierei. Odată îmbrăcată prima rochie, urcă fără să scoată o vorbă pe soclul din fața paravanului cu oglinzi. Moment de studiu din cap până-n picioare, privire misterioasă pe sub șuvița rebelă, gură crispată, mână prin păr, alungarea șuviței, apoi mână în talie, urmată de-o legănare din șolduri. Poză. Își aprinde o a doua țigară, pășește până la perete și se întoarce. Poză. Altă probă. Coloana sonoră de ambianță a magazinului continuă să se deruleze în buclă, pentru a o acompania în timp ce probează. Are la dispoziție o mie cinci sute de metri pătrați numai pentru ea și nu pare câtuși de puțin jenată că mă reține atât de mult peste program. Toți clienții s-au retras, iar vânzătorii au plecat și ei acasă. Doar Patrick a rămas postat la parter, așteptând să închidă, și un casier care, ca și mine, e luat ostatic.

– Am avut o săptămână de groază, știi? Olalaaa! Nici nu poți să-ți imaginezi! Mai rău ca la balamuc!

– Ah, da? fac eu cu gândul la timpul care se scurge.

– Am petrecut un weekend oribil la Eden Rock[1]! Imaginează-ți că n-am putut să închid un ochi! Îți dai seama, când te trezești lângă piscină, în stânga cu Britney, urlând la mobil, și în dreapta cu Angelina, cu droaia ei de copii... cum să nu te-apuce durerea de cap!

– ...

– Spune-mi, nu găsești că arăt un pic à la Marilyn, în asta?

---

[1] Unul dintre cele 100 cele mai luxoase hoteluri din lume, aflat pe insula Saint Barthélemy (n. tr.).

E replica sa preferată. Care îi trădează dorința de-a arăta ca un star, temându-se în același timp de a nu fi ridicolă. Și o rostește în chip sistematic, la fiecare probă, apucându-și sânii cu ambele mâini ca pe două grepfruturi mari și bine coapte. Se examinează în oglindă, țuguindu-și buzele, sugrumată în rochia care o face într-adevăr să semene cu o biată dublură ivită direct din epoca de aur a Hollywoodului.

– Nu, serios, nu semăn un pic cu Marilyn, în asta? mă întreabă din nou

– Păi, ia să vedem...

– Chiar crezi că-i o rochie pentru covorul roșu?

– Avem în colecție și smochinguri albe foarte elegante.

– A, nu... Nu, mersi! N-o să mă îmbrac ca un tip! Și-apoi, nu e deloc în *dress code*[1].

Mă trimite să-i caut niște pantofi, ca să-și alcătuiască un *total look* conform catalogului. Culoarele sunt cufundate în întuneric și ambalajele goale au fost scoase afară. Găsesc întrerupătorul pe pipăite și aprind lumina în depozit, înainte de a păși peste grămezile de cartoane. Mă cațăr pe o scăriță și apuc una câte una cutiile de pantofi de pe rafturi. Fac drumul dus-întors de vreo cincisprezece ori până ce-i găsesc mărimea, culoarea exactă sau înălțimea convenabilă a tocului. Trei centimetri și jumătate? Cinci? Opt? Doisprezece sau cincisprezece? Mă agit astfel de una singură pe etajele pustii, disperată în noapte. Doamna Peterson, care între timp a

[1] Codul vestimentar (n. tr.).

ales câteva rochii, mă întreabă dacă pot începe să-i fac tivul. Mă execut și mă ghemuiesc la picioarele ei. Cabina e acum plină de fum. Înfig boldurile în tăcere, când își face apariția Lorenzo.

– Ei, cum merge, draga mea, ți-ai găsit fericirea?

– Nu crezi că arăt un pic à la Marilyn, în asta?

– Nu, nu, absolut deloc! Pe de altă parte, știi, dacă ai fi asemănată cu Marilyn, ar fi ceva mai degrabă flatant, nu?! (*Râsete.*)

La unsprezece noaptea show-ul ia sfârșit. Doamna Peterson selectează, în cele din urmă, vreo zece rochii și zece perechi de pantofi. Ecuația perfectă pentru o sumă totală care se anunță măreață.

– Poftim cardul meu, domnișoară, zice ea întinzându-mi un American Express Black.

Își aprinde o ultimă țigară cu bricheta Dupont Pink Sparkling, din aur roz. Apoi își rotunjește cu aviditate buzele cărnoase în jurul filtrului, pătat de ruj, trăgând lung pentru a aspira fumul pe care apoi îl suflă încet în aer cu un surâs mulțumit. Și-a terminat în sfârșit cumpărăturile. Cu vocea ei răgușită, îmi cere factura. Lasă jos cupa de șampanie, de asemenea cu amprenta ei senzuală de ruj, și îmi semnează chitanța cardului de parcă mi-ar da un autograf.

– Oh-lala! Ce bine m-am simțit în seara asta! Ce-i simpatic la voi e că se poate veni la orice oră din zi sau din noapte... nu te simți NI-CI-O-DA-TĂ nedorit!

Amândoi au făcut testul lunii din *Marie Claire:* „Ce star se ascunde în dumneavoastră?"

– Ei bine, eu sunt Lady Gaga! exclamă Florent.

– Uauuu, bravo! Și ție, Paloma, ce ți-a ieșit?

– Sylvie Vartan.

Iau câteva rochii de pe umerașe și le țin în față, privindu-mă în oglindă. De ce le-or fi înnebunind pe toate? Vor fi ascunzând veșmintele astea o putere magică? Pentru ce sunt atât de râvnite? Ținute de vis, care adesea ajung pe copertele revistelor de modă, stârnind apetitul clientelor. Așa că, la fiecare apariție în presă, telefonul sună fără-ncetare.

– Montezzo Faubourg, Charlotte, bună ziua, cu ce vă pot fi de folos?

– Alo, bună ziua, am văzut o rochie pe coperta revistei *Elle* de săptămâna asta și aș vrea să știu dacă ați primit-o.

– Nu, doamnă, ați văzut-o în *Elle* ediția americană, deci nu vom primi această rochie în Europa.

– Dar... Cum adică?

– Este o rochie concepută doar pentru piața americană și...

– Dar e o rochie Montezzo, nu?

– Da, desigur, dar ea nu va exista în magazinele din Franța. Este o piesă destinată exclusiv...

– Dar e de necrezut una ca asta! Am nevoie de rochia asta pentru un cocktail pe care-l organizez și o vreau ne-a-pă-rat, deci spuneți-mi ce am de făcut?

– Din nefericire, nu vă pot ajuta. Trebuie să sunați direct în Statele Unite ca s-o comandați.

– Dar eu cumpăr cu regularitate de la Chanel și de la Dior și n-am avut niciodată problema asta!

– Credeți-mă, doamnă, regret, dar din nefericire nu pot face nimic mai mult...

– Și-atunci, ce-o să port eu la Bar-Mitsvah-ul[1] fiului meu?!!!

Calmul și siguranța cu care le răspundem le buimăcesc. Nu reușesc să înțeleagă cum le putem lăsa într-o asemenea încurcătură. O dramă care se tot repetă, dar, după doar câteva luni, pentru mine ajunge să fie o rutină zilnică. După neliniștea din primele zile și teama să nu dezamăgesc pe nimeni, pe măsură ce am început să capăt experiență, am devenit tot mai greu de impresionat. Nu mai aud nicio nemulțumire, nu mai aud nicio amenințare.

Comenzile se revarsă tot mai rapid din lumea întreagă și clientele se precipită să cumpere cele câteva piese-far ale colecțiilor. După unele apariții în presă, câteodată toți pantofii și toate rochiile se vând prin corespondență, la un apel telefonic. Numerele cardurilor sunt transmise de

[1] Ceremonie religioasă iudaică de trecere spre maturitate, ce corespunde oarecum primei împărtășanii din creștinism și are loc la împlinirea vârstei de 13 ani (n. tr.).

peste mări și țări, din Dubai până la Moscova. Apoi tranzacția este înregistrată. Pe urmă rezervările sunt puse deoparte, la stocuri. Carnetul de comenzi e plin. Montezzo face parte din primele zece mărci de lux din lume, cu o colecție de ținute *glamour* și *sexy* inegalabilă. Multe cliente s-ar da de ceasul morții ca să aibă una în dressingul lor. Dar nu putem onora toate cererile. Și atunci, trebuie să le aducem mângâiere pacientelor și să le tranchilizăm. Isterie colectivă trecătoare. În ceea ce mă privește, încă n-am avut curiozitatea să îmbrac o rochie Montezzo, nici măcar pentru o clipă, ca să înțeleg de unde atâta nebunie. O boală grea, de care prefer să mă țin departe.

Sala de repaus e plină de prăjiturile pregătite de Suzanne, în weekend. E hobby-ul său favorit și își pune cu regularitate șorțul ca să ne gătească mici surprize pe care le degustăm cu aceeași plăcere ca pe deserturile bunicii.

– Vrei o cafea? îl întreb pe Patrick, în timp ce pun fisa în automat.

– Da, fără zahăr, mulțumesc.

– Unde-ai lucrat înainte de-a intra ca agent de securitate la Montezzo?

– La Disneyland, în Marne-la-Valée.

– Zău? Și tot de securitate te ocupai și-acolo?

– A, nu, nici gând, solicitasem un post de chelner, dar m-au băgat la Paradă.

Surprinsă, abia reușesc să înghit cafeaua. Florent, aflat lângă mine, se oprește brusc și rămâne cu bucata de prăjitură în gură, cu obrajii umflați de băutura caldă. E la un pas de-a se sufoca.

– Ce? Tu vorbești serios? întreb, ștergându-mă la gură.

– Mda, mda, aveam nevoie de-o slujbă și m-am înscris împreună cu un amic de-al meu, numai că el n-a fost ales fiindcă avea un metru nouă'j'doi. Trebuia să ai între un metru cincizeci și-un metru nouăzeci ca să încapi în costume.

– Și cât timp ai rămas acolo?

– Vinul s-a acrit repede. Aveam un traseu de două ore dus-întors și în fiecare seară eram mort de oboseală. Trebuia să țopăi tot timpul și să fac „cucu" la toată lumea! Mi-a ajuns până-n gât. În plus, trebuia să execut baletul ăsta sufocat de costumul ăla tâmpit, care cântărea o tonă. Eram lac de sudoare după primul sfert de oră. Iar costumul putea a mucegai! Până într-o zi, când n-am mai izbutit să-mi sincronizez pașii cu mișcările brațelor și m-am blocat în plină paradă, ăsta a fost sfârșitul. Mi-au făcut vânt.

Florent începe să râdă, din ce în ce mai tare. Și nici eu nu mă mai pot abține.

– Ce personaj erai? întreabă Florent, pufnind.

– Eram Chip, amicul lui Dale.

Dimineţile se organizează în mod mecanic şi ordonat, sub privirea inchizitorială a lui Melany. Şi mi-am propus să fac cunoştinţă cu Olga, noul recrut.

– Aşadar, şi tu eşti rusoaică?

– Nu! Sunt ucraineancă! răspunde ea, pe un ton sec.

Retrasă şi necomunicativă, Olga aproape că nu vorbeşte şi se mulţumeşte să-şi execute conştiincios treaba. E la fel de insipidă pe cât e de străvezie. Blondă, palidă şi cu ochi albaştri ca fundul unei piscine municipale, e slabă ca un cui. Are deja obiceiuri de fată bătrână şi mănâncă la oră fixă, în fiecare pauză de masă. Cu oftaturi. Nimeni nu îi ia ifosele în serios şi o lăsăm să stea liniştită, în colţul său. Eficientă, apare şi dispare la cabinele de probă ca un curent de aer. Olga îşi joacă la perfecţie rolul de spiriduş, reuşind să facă ordine după fiecare clientă, cât ai clipi.

O mare parte a clientelei de la Montezzo este reprezentată de prinţese din Orientul Mijlociu. Cu trena lor de asistente şi armata de bodyguarzi. Toate învesmântate la fel, în cearşafuri negre şi generoase, deplasându-se ca un ciorchine de fantome fără picioare, într-un balet de siluete diforme. Doar privirea de pisică li se mişcă printr-o fantă dreptunghiulară. Dar, odată trecut pragul cabinei de probă, se descoperă şi le poţi admira părul splendid şi chipurile graţioase, cu ochi pictaţi ca ai Cleopatrei. Având grijă ca niciun coleg vânzător să nu apară în departament în prezenţa lor, le însoţim în salonul VIP de la etajul al treilea, unde probează în linişte, ciripind între

ele sau la telefoanele mobile, care sună necontenit. Astăzi, prințesa Salwa este cea care a venit pentru câteva zile la Paris. E singura fată dintr-o descendență de paisprezece copii. În plus, e și mezina. Copilă iubită și mult dorită, adulată ca o viitoare regină, a fost crescută cu prea multă dragoste și prea multe dulciuri, ca un mic luptător de sumo, suplă ca o turtă de nisip. Îi place să-și facă *shopping*-ul în Europa și se spune că devalizează toate magazinele care-i ies în cale. Când e în capitala Franței, descinde în apartamentul său de la Ritz și începe cu marca ei preferată: Montezzo. Astăzi, a cumpărat treizeci și șapte de perechi de ochelari de soare și tot atâtea de pantofi, asortați la fiecare culoare de ramă. O formă de cumpărare bulimică, în mod cert în strânsă legătură cu soarele arzător din țara sa. Accesoriile sunt articolele favorite, deoarece confecțiile pe măsura sa sunt foarte greu de găsit. Și, ca de obicei, cum nimeni nu prea vrea să se ocupe de acest monstru de eleganță, mă consacru eu dificilei misiuni.

Așezată confortabil pe „tronul" său, prințesa nu face nicio mișcare și așteaptă să i se desfășoare covorul roșu. Obișnuită să se afle în centrul interesului general, Alteța Sa Regală își joacă în mod excesiv rolul, uneori la limita politeții.

– *Sho mi what you have niu. Anything speciol fo mi?*[1]

Începe să-mi solicite o mie de lucruri deodată, vrând să probeze simultan rochii și poșete, în timp ce soarbe o

[1] „Arătați-mi ce aveți nou. Ceva special pentru mine?" (n.a.).

băutură nealcoolizată. Iar eu sunt nevoită să mobilizez trei-patru vânzătoare suplimentare ca s-o servesc în pas alergător. Permanent nerăbdătoare, vrea să se simtă în centrul atenției și să vadă întregul magazin copleșit de emoție, tremurând la ordinele sale. Asistentele personale își adaugă și ele contribuția, stârnind confuzie cu trăncăneala lor necontenită. În câteva secunde, o panică generală vâjâie prin tot departamentul, iar în cabina de probă s-a instalat haosul. Mă simt hărțuită:

– *Mahdam, mahdam, pliz, shi wants also tu trai dis and dat, pliz bring her dis and dat, shi wants tu si evriting! Evriting OK? Bring bring quick quick, yallah yallah!*[1]

Cât ai clipi se ridică munți de haine și de cutii de pantofi, poșetele din piele de crocodil și de struț zac unele peste altele, iar eu sunt lac de transpirație. Tot ce sclipește le electrizează. Abia apuc să îmi trag sufletul pe scară, după nici nu mai știu câte drumuri la depozit. Apoi, dintr-odată, în toiul întregii agitații, timpul încremenește. E ora rugăciunii. Festivitățile încetează. Toate femeile îngenunchează în fața cabinelor de probă, prosternate pe mocheta groasă cu inițialele MM, într-un murmur continuu, cu mâinile înălțate spre cer. O asistentă mă întreabă dacă se poate întrerupe muzica din magazin pe durata rugăciunii. Moment de reculegere.

---

[1] „Doamnă, doamnă, vă rog, vrea să probeze asta și asta, vă rog aduceți-i și asta, și asta, vrea să vadă tot! Tot, ați înțeles? Aduceți repede, repede, haideți, haideți!" (n. a.).

Răbdătoare, urmăresc lenta lor coregrafie. O alta se oprește și-mi spune:

– *You don't want to pray wiz us?*

– *No, thank you.*

– *You're not muslim?*[1]

Răspund scuturând din cap. De îndată ce se isprăvește rugăciunea, dansul din buric reîncepe. Rochii, tunici, bluze, toate sunt prea mici pentru ea. Prințesa Salwa poruncește cu un gest iritat al mâinii suspendarea căutărilor. Trebuie să cedeze în fața evidenței, nu încape în nimic. Pe chipul său se citește dezamăgirea, iar pe al asistentelor, stânjeneala. Timp mort. Olga se strecoară în mijlocul turmei și începe să adune maldărele care acoperă podeaua. Aranjează din nou pe umerașe veșmintele șifonate și călcate în picioare, adună poșetele din piele de reptile și le reorganizează cât ai zice pește. Iar asistentele încep să se sfătuiască pentru a găsi o soluție. Discuția are loc cu ușile închise. În prezența prințesei și pe un ton în crescendo. Retrasă din calea lor, asist la spectacolul furtunos, nerăbdătoare să se încheie odată. Atmosfera devine din ce în ce mai apăsătoare, într-o indispoziție generală.

– *Excuse me, but... I think I might have a solution*[2]*...*, intervin eu, după un timp.

Toate se întrerup și se întorc în tăcere spre mine.

---

[1] „Nu vreți să vă rugați cu noi?" „Nu, mulțumesc." „Nu sunteți musulmană?" (n.a.).

[2] „Scuzați-mă, dar... Cred că am o soluție..." (n.a.).

– *If we take these two dresses, we could make a new one out of two... I can ask our tailor if you want.*[1]

Prințesa face ochii mari, mă privește și exclamă cu un zâmbet radios:

– *Well, that's a greeeaaaat idea!*[2]

Ridic receptorul telefonului roșu. Atelierul de retușuri răspunde numaidecât. Dina, croitoreasa-șefă, coboară și vine să evalueze amploarea lucrărilor. O solicitare din partea Alteței Sale nu se refuză niciodată. Dina dă la iveală un metru de croitorie și ia măsurile prințesei, de-a lungul și de-a latul. Apoi înfige bolduri pentru desfacerea completă a rochiilor. Notează cifrele în carnețelul ei, pe care-l pune apoi în buzunar. Perfect. Modificările vor fi gata în patruzeci și opt de ore. Oftat de ușurare. Trecute razant pe lângă o catastrofă, asistentele sunt din nou fericite să-și vadă prințesa mulțumită, cu dorințele împlinite grație unei abilități de moment. Soluția a venit ca un miracol. Un semn de la Dumnezeu. Până la urmă, Salwa a ales dintre mai multe rochii de seară și a cumpărat șase pentru a i se confecționa trei. *Quod erat demonstrandum.*

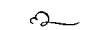

– Ați putea să-mi spuneți care sunt principalele trei imprimeuri din această colecție? o întreabă o clientă pe Olga, care se află prin preajmă.

---

[1] „Dacă descoasem aceste două rochii, am putea face din ele una nouă... Pot să-i cer părerea croitoresei noastre, dacă doriți" (n.a.).

[2] „Ei, asta-i o idee grozavă!" (n.a.).

– ...Păi, ar fi *prince-de-galles*... Ecosezul... și popitul.

– Poftim?

Olga se îmbujorează pe loc.

– Presupun că vreți să spuneți „pepitul"?

Astfel, Olga a fost prinsă în lat instantaneu de o *mystery shopper*. Torpilată, scufundată.

VARA

Mă înființez la ora zece în fiecare dimineață pentru a face deschiderea diviziei, împreună cu Florent. *Floor*-ul este în general gol și avem liniște vreo două ore bune înainte de-a apărea primele cliente. Florent coboară la bucătărie ca să pregătească serviciul de ceai și să aducă sus băuturile zilei. Pe urmă se duce să bea o cafea de la automat cu agenții de securitate, iar eu profit de răgaz și intru puțin pe Internet, pe calculatorul din birou. La un moment dat, îl văd apărând pe Lorenzo, care înaintează tiptil pe *floor*, fără să știe că eu sunt acolo. Din buzunarul drept al pantalonilor îi iese o pungă de hârtie șifonată, în care își tot strecoară mâna, scoate ceva și presară repede pe podea, îndreptându-se spre cabinele de probă. Apoi repetă gestul, murmurând o formulă misterioasă, de nedeslușit. Maestrul de ceremonii pare cufundat în meditație și nu vreau în niciun caz să-l deranjez... Mă dau îndărăt câțiva pași ca să nu fiu văzută și aștept cu răbdare sfârșitul acestui ritual, al

cărui sens nu-l cunosc. Apoi, fără să se întrerupă, începe să urce spre zona VIP. Aștept să plece și mă îndrept repede spre cabine. Pe mochetă găsesc împrăștiați un soi de grăunți albi, ca niște pietricele. Culeg unul: sare grunjoasă[1]. Pricep atunci că incantațiile lui Lorenzo sunt tot atâtea rugi pentru ca magazinul să se transforme într-un loc de pelerinaj spre care să se îndrepte toți credincioșii modei.

– Ei, fetelor! Ce miroase în același timp a picioare, a păsărică și a popou? întreabă Florent.

– ...

– O pereche de colanți făcuți ghemotoc!

Luna august se rezumă pentru mine la rue du Faubourg-Saint-Honoré. Am impresia că nu am să mai ies niciodată din magazin, ca în filmul *Ziua marmotei*, unde se repetă aceeași zi, la infinit. Lucrez în domeniul luxului, dar sunt departe de a-mi putea oferi cel mai scurt voiaj. Sunt lefteră și situația mea financiară e de așa natură, încât nu întrevăd decât Paris Plages[2] ca unică destinație *low cost* pe

[1] Ingredient folosit în practicile magiei albe (n. tr.).

[2] Programul Paris Plages, inițiat de municipalitate în anul 2002, transformă anual Parisul, timp de o lună (de la mijlocul lui iulie până la mijlocul lui august), în stațiune de vacanță, malurile Senei din zona centrală a orașului fiind amenajate ca plaje artificiale cu nisip și palmieri (n. tr.).

care mi-o pot permite. Am liber la baia de mulțime! În program: *beach-volley*, fotbal de masă sau curs de *Zumba fitness*. Ca în fiecare vară, Parisul se golește, încetul cu încetul, și locuitorii săi fac loc milioanelor de turiști și unei călduri sufocante. Capitala modei devine un cuptor. Iar Chris profită și vine să mă ia cu scuterul din Faubourg. Adio, ore de vârf. Traversăm prin place de la Concorde, o luăm pe chei și trecem în viteză prin fața Luvrului până în Marais, cartierul nostru preferat. E vremea teraselor și ora aperitivelor pe rue de Bretagne. De obicei, locul devine teatrul unei adevărate defilări pariziene, unde poți să-l zărești pe Pierre Hardy la volanul decapotabilei sale sau pe John Galliano[1] trecând strada. Instalate în tihnă sub o umbrelă pe terasa de la Bar'Bouille, Chris și cu mine discutăm în fața câte unui pahar de Pinot noir despre nenumăratele proiecte care ne stau pe inimă.

În ceea ce mă privește, în capul meu e mare învălmășeală: într-o zi aș vrea să concep vitrinele unui mare magazin, într-alta, să fiu designer de poșete, asta când nu visez să devin PR la o mare marcă de lux și să am un uriaș birou alb cu muluri, parchet și ferestre spre jardins du Palais-Royal. De fapt, mi-ar plăcea să semăn cu Sofia Coppola[2] așa cum o văd în paginile revistei de modă pe care o răsfoiesc. O imagine a bunului-gust și-a talentului.

---

[1] Designeri de modă (n. tr.).

[2] Fiica regizorului Francis Ford Coppola, scenaristă, regizoare și producătoare de film, iar din 2008 și designer la casa de modă și accesorii de lux Louis Vuitton (n. tr.).

Instalată comod în *showroom*-ul de la Louis Vuitton, cu un surâs senzual, îmbrăcată cu o nonșalanță impecabilă. Apoi în fața unei palete de culori, prezentate de unul dintre numeroșii săi asistenți. Adulmec, delectându-mă, atmosfera degajată de ambianța studioului. În fotografia următoare se văd schițe încântătoare de pantofi, realizate în acuarelă, eșantioane de țesături aruncate de-a valma și prototipuri de poșete aliniate pe-o masă – toate, așternute înaintea ei ca un sublim evantai de tendințe. Sunt premisele noii sale colecții „capsulă". Într-altă imagine, Sofia arată cu degetul spre o schiță, în timp ce în cealaltă mână are o cană în care își pregătește ceaiul – verde, presupun –, ținând-o cu o eleganță și o naturalețe pe care doar ea le poate avea. Cât mi-ar plăcea să fiu în locul ei! Genți Keepall, de diferite mărimi și din diverse materiale, îi sunt prezentate ca niște delicatese aduse pentru degustare, urmate de un platou plin cu portchei, cu lăcățele gravate LV și alte ustensile de lux, în așteptarea alegerii sale. Un vis!

După un timp mai vin și alți prieteni și seara se încheie la Fulvio, italianul din colț, sau pe rue Sainte-Anne, într-unul dintre numeroasele restaurante japoneze. În drum spre casă, arșița nopții mă duce cu gândul la tropice, o aparență de vacanță pe care o savurez. Grație escapadelor mele nocturne, dimineața nici nu mai simt că mă trezesc din nou doar ca să o iau de la capăt.

Palou se îndreaptă încet spre mine, cu o privire de câine bătut. Cu un aer îngrijorat, îmi șoptește la ureche:

– Charlotte, am facut-o de oaia..

– Ce poate fi, iarăși? zic, amuzată.

– Am ars șalurile din noua colecție.

– Ce?!! Cum adică „ars"?

– Melany mi-a spus sa le duc la atelier și sa le calc pentru prezentarea de maine seara... Le-am pus pe masa de calcat și m-am dus la toaleta uitind de fier...

– Nu se poate! Rahat, Paloma, nu pot să cred! O să ne omoare! Pe deasupra, și în ajunul prezentării!... Să nu mai spui nimănui, n-are rost să pui gaz pe foc, cu atmosfera încărcată care domnește în magazin.

– *Mas* ce-o sa facem, Charlotte?

– Nu ne mai rămâne decât să ne rugăm ca Melany să uite de nenorocitele alea de șaluri până mâine.

– Da, ai dreptate... O sa ma duc sa aprind o luminare diseara la biserica de la Madeleine.

Dumnezeu a auzit-o pe Paloma în noaptea aceea și, în harababura prezentării, Melany a uitat de șaluri. Dar, după o săptămână, când și-a amintit de ele, s-a dezlănțuit Apocalipsa în tot departamentul.

O dată pe an are loc *trunk show*-ul[1] magazinului din Faubourg. Este o prezentare la fel de prestigioasă ca acelea care se pot vedea în cursul Fashion Week de la Carrousel

[1] Un *trunk show* este un eveniment în cadrul căruia o casă de modă sau un designer face o prezentare a creațiilor sale în fața unui grup select. Denumirea vine de la faptul că, inițial, designerul sau reprezentantul său se prezenta literalmente cu un cufăr (*trunk*) de articole destinate promovării (n. tr.).

du Louvre, fiind însă rezervată doar celor mai buni clienți ai casei. Zi în care, în mod excepțional, magazinul își închide porțile foarte devreme, pentru a permite pregătirea evenimentului. Manechinele, stiliștii și machieurii sosesc primii, apoi e rândul bufetierului și al echipei sale. Sala de la parter este reamenajată în întregime cu proiectoare, un podium și gradene. Și cu un *catwalk*[1] veritabil. DJ-ul face testele de sonorizare și pune muzica de fond în magazin. Începând cu ora optsprezece, se instalează ambianța de serată privată. În tot acest timp, noi suntem lăsați de capul nostru și așteptăm ca totul să se pună în mișcare, învăluiți în atmosfera de sărbătoare. La ora nouăsprezece și jumătate, invitații sunt poftiți la un cocktail, înaintea show-ului. Rolul nostru va începe abia în a doua parte a serii, când clienții vor urca la etaje, acolo unde se vor afla colecțiile. Melany ne-a pregătit bonuri de comandă pentru fiecare dintre ei. De cum se va încheia defilarea, va trebui să-i urmărim ca pe-un vânat și să-i sensibilizăm în privința noii colecții. Și încă un instructaj despre obiectivele serii, cu focus asupra contactului ce trebuie stabilit cu clienții.

– Așa cum v-am mai spus în legătură cu sezonul acesta, *listing*-ul clienților este mult mai selectiv: i-am radiat pe toți paraziții de anul trecut care veneau doar ca să se înfrupte de la bufet căci, pentru cei ce vor fi confundat lucrurile, Montezzo nu e tarabă de supă populară! Clientele au fost triate cu multă migală, în funcție de cumpărăturile

[1] Podium-pasarelă pe care defilează manechinele (n. tr.).

lor din ultimele șase luni. Rețineți: *Where bees are, there will be honey!*[1] Vă poftesc, în concluzie, să discutați cu fiecare, la o cupă de șampanie, și să încercați să aflați ce le-a plăcut din paradă și dacă sunt piese pe care-ar dori să le comande... Pe scurt. Amestecați-vă în mulțime și trageți-le de limbă. Știți că nu aveți voie să consumați băutură și nici să mâncați fursecuri pe durata serii. Se cuvine să păstrăm o imagine de lux, deoarece astăzi va fi prezentă toată protipendada! Acum luați o pauză. Ne reîntâlnim aici peste treizeci de minute.

Melany face uz de obișnuitul său „tact" pentru a ne motiva. În seara aceasta, *staff*-ul va fi prezent în totalitate, inclusiv întreaga conducere a firmei-mamă de la Milano, pentru a asista la acest *fashion show* foarte apreciat. E un prilej de a vedea ierarhia afișându-se în ținutele sale cele mai selecte. Vânzătorii sunt, de bună seamă, singurii care trebuie să rămână în uniformă. O dată în plus, taiorul meu de animatoare la degustări de ciocolată mă deprimă. La un moment dat, cineva mă confundă chiar cu cei din echipa de la bufet:

– Domnișoară, s-ar putea încă o cupă de șampanie?

O mizerie... Apoi ne adunăm cu toții, pentru o repetiție generală cu Lorenzo. Ne trece în revistă din cap până-n picioare.

– V-ați lustruit bine pantofii? Prindeți-vă părul. Fetelor, aranjați-vă eșarfa în jurul gâtului și zâmbiți! Haideți, mă bizui pe voi!

---

[1] „Unde sunt albine, va fi și miere!" (n.a.).

Tatiana, surescitată, nu poate sta locului și savurează din plin această serată intimă. Momentul crucial se apropie și mulțimea începe să se îndrepte către gradene. Locurile sunt în mod scrupulos rezervate în funcție de afinitățile clientelor. Bunăoară, doamna Fisher nu trebuie în niciun caz plasată alături de doamna Chen, care o detestă. Cât despre rândul întâi, acesta e foarte disputat. Locurile sunt atribuite după puterea de cumpărare a fiecăreia. Este demonstrația vie a faptului că „portofoliul clienților" noștri se numără printre cele mai importante din Europa. O putem admira pe doamna Dos Santos, învești mântată în negru, ca întotdeauna, și iluminată de diamantele ancorate pe mâinile ei descărnate. Fiecare piatră e cât o bilă. Nu există deget, încheietură a mâinii sau lob al urechii care să nu scânteieze. Lângă ea, cu fața ca o foaie de hârtie boțită, se află doamna Tilonis, înfășurată în organza, înnobilată cu o pălărie din catifea cu pene de struț. Ce aduce aminte de un vultur. Cu vârful unghiilor își ține poșetuța din satin, brodată cu pietre prețioase, fără să schițeze niciun zâmbet. Ceva mai încolo se agită doamna Duphot – însoțită de amantul său care îi execută toate capriciile – ca o nimfetă, cu ochii săi albaștri și fizic de Pamela, înfierbântând atmosfera ca de obicei. Toată lumea surâde la trecerea ei, îmbrăcată în rochie fără bretele, cu imprimeuri de trandafiri și fluturi, cu escarpeni din piele metalizată cu tocuri de cincisprezece centimetri. În spate se află doamna Paccioli, care poartă un trenci negru încins în talie, direct pe piele. Nu îi remarc decât un singur accesoriu: perechea de cizme negre înalte, de lac,

marca Louboutin, mulate ca niște colanți din latex. Cam ăsta e ansamblul ținutei sale sulfuroase. Ifose.

În această agitație, sub căldura degajată de proiectoare, survolez cu privirea invitații și descopăr numai chipuri coborâte din gravurile lui Daumier, unele mai oribile decât altele. Doamnele cu pleoape liftate excesiv se măsoară între ele, din spatele unor mături de gene negre, înecate în rimel. Concurs de frumusețe! Cu buze plastifiate, îmbibate în lubrifiant, umflate precum caltaboșii, și fețe diforme. Cu ținute ostentative, în cinstea evenimentului, se dezbracă reciproc din priviri, în plină reprezentație. Vestă de mătase incrustată cu țechini, salopetă din muselină neagră sau rochie de dantelă gri-perle, pe un piept întotdeauna debordant. Bluză cu guler lavalieră, vestă din lamé auriu, centură metalică argintată, pantofi cu platformă, cizme înalte cu franjuri, *clutch*[1] sau capă de piele. Amalgam de materiale și magmă de culori. Rochii mulate din jerseu, exagerat de scurte, pe picioare perfect cizelate cu bisturiul, inele cu briliante ce scapără în mii de fulgere, bijuterii cu pietre multicolore. Spectacolul se desfășoară în magazin, nu pe podium.

După ce am văzut toată această înaltă societate ultramondenă instalată în sală, noi ne-am reunit în *backstage*[2]. Bineînțeles, pentru vânzători nu a fost prevăzut niciun

[1] Poșetă-plic (n. tr.).

[2] În culise (n. tr.).

loc, nici măcar în ultimul rând, nici măcar o strapontină, nimic. Nu ne rămâne decât să urmărim prezentarea pe Internet, peste câteva zile. În ultimul moment, însă, Melany se gândește totuși să ne plaseze undeva sus, în capătul scărilor, departe de orice priviri. Surprinsă de această pornire de bunătate, nici nu am mai sesizat capcana. Tatiana, Paloma și cu mine stăm înghesuite unele într-altele, ca să putem întrezări fiecare manechin de pe podium. Florent e postat lângă Melany. Mai bine decât deloc. Lumina se stinge și în sală se lasă liniștea. Banda sonoră pornește, flash-urile încep să fulgere și proiectoarele urmăresc manechinele cu fasciculele lor. Clipă magică. Fetele se perindă cu pași hotărâți, legănându-și șoldurile în ritmul unei piese cu Strokes, longiline, în rochii purpurii, cu privirea pătrunzătoare subliniată de evantaie de gene false și cu părul în vânt. Disco, glam, rock. O înlănțuire de blănuri în culori uimitoare defilează pe siluete de silfide, venite din spațiul extraterestru. „Vizionară, frapantă și elegantă", sunt cuvintele pe care le va folosi Suzy Menkes pentru a defini această colecție în *International Herald Tribune* de a doua zi.

Încă de la apariția primului *look*, Melany începe să ne descrie *live* ținutele și să ne indice data la care vor fi livrate în magazin. De la prima intrare până la ultima, face pe comentatoarea TV. E imposibil să te cufunzi în feeria paradei fără să ai impresia că asiști la un meci de fotbal.

– Modelul numărul unu: la dreapta, iată o rochie de mătase amestecată cu bachelită, de 7 895 de euro. Noi vom primi măsura 38 pentru această piesă excepțională,

iar Montaigne, măsura 40. E o piesă forte pe care va trebui s-o propulsăm și s-o vindem rapid.

Modelul numărul doi: uitați-vă bine, e o rochie de catifea cu guler de vulpe albă. Costă 8 450 de euro. Suntem singurii care o vor primi în Paris. Poate că putem să-i propunem doamnei Chen s-o încerce, după prezentare. Nu trebuie să pierdem nicio clipă, ai înțeles, Tatiana?

Modelul numărul trei... Atenție, aici e vorba de-un linx, cu 26 000 de euro! O piesă foarte rară care trebuie prezentată ca o bijuterie de vârf. Contez pe dumneata, Florent!

Modelul numărul patru... cinci, șase. Modelul numărul treizeci... Gata, dați fuga în departament și pregătiți-vă bonurile de comandă! *Strike while the iron is hot!*[1]

Avem capul doldora de informații și ne vâjâie urechile.

În cele din urmă, a doua jumătate a serii a fost un eșec comercial. Nu s-a făcut nicio comandă. Clientele s-au năpustit la bufet, roind ca muștele, cu paharul de șampanie în mână și zâmbetul presărat cu firimituri de fursecuri. Încântate de paradă, savurând seara în hărmălaia mondenităților. Când însă s-a făcut de ora douăzeci și trei, am fost nevoiți să împingem spre ieșire toată acea adunare selectă, care începuse să se clatine în chip periculos. Iar Melany a trebuit să se resemneze și să admită în sinea sa că, la fel ca paraziților, și „înaltei societăți" îi place să bea și să se distreze, de preferință pe gratis.

---

[1] „Bateți fierul cât e cald!" (n.a.).

Lorenzo urcă scara câte patru trepte deodată și se oprește la fiecare etaj, grăbindu-se să răspândească vestea, gâfâind spre noi:

– Fiți atenți, dacă vedeți că intră în magazin un lungan negru de vreun metru nouăzeci, cu tatuaje enorme pe brațe, un dinte de aur și înfățișare de boschetar, ocupați-vă de el cu cea mai mare grijă, e Lenny Kravitz! O să apară astăzi pe la ora cincisprezece.

Dar boschetarul s-a orientat spre magazinul Montezzo de pe avenue Montaigne, unde a cheltuit 45 000 de euro.

– Băgați de seamă, spune Melany. O să retragem din vânzare Beverly Hills-ii. Mai multe cliente i-au returnat fiindcă li s-au rupt tocurile. E clar că-i vorba de un serios defect de fabricație la acest model. N-am chef să fim târâți prin tribunale pentru vreo gleznă fracturată! Nu le mai vindeți și, mai ales, aveți grijă să completați formularele de retur prevăzute în acest scop pentru reparații după vânzare.

– Rahat! I-am vândut o pereche săptămâna trecută doamnei Bossi, mormăie Florent.

– La ora asta... probabil că-i deja moartă! șoptește Tatiana.

Briefing-ul ia sfârșit și, din senin, Tatiana se prăbușește. Materiale de prim ajutor, comprese, pensete, foarfeci, pansamente, dezinfectant, vată, descifrez în viteză informațiile

indicate pe dulăpiorul farmaceutic. Leșinată în mijlocul departamentului, cu gura larg deschisă, Tatianei îi curge sânge din nas. Încercări de reanimare. O lovesc ușor peste obraz și o strig. În zadar.

– Hei, hei, Tatiana! Cum te simți? Tatia, mă auzi?

– Ei, vezi bine ca nu! E complet dusa! spune Paloma.

– Dați-vă la o parte! Lăsați-mă pe mine! intervine Suzanne, vârându-i sub nas o batistă de hârtie îmbibată cu parfum. OK, cred că-i în regulă... Uite că deschide ochii...

– Oooh, da' ce mai pute!... mormăie Tatiana, tușind.

– Păi, da, drăguțo, e Cloud, ultima creație a casei... Cel puțin tot e bun la ceva! comentează Florent.

De trei săptămâni Tatiana urmează un regim dur și nu mai mănâncă nimic după ora unsprezece dimineața. Ceai verde, fructe și iaurt la micul dejun, apoi un sortiment de ape gazoase sau plate pe care le ingurgitează cu înghițituri mari, până seara. Și silueta ei s-a schimbat în mod considerabil. Totul a început de când s-a hotărât să facă economii pentru a-și cumpăra o rochie Montezzo înainte de sfârșitul anului și și-a dat seama că nu încape în niciun model al casei. Cum Montezzo nu merge mai departe de măsura 42, Tatiana n-a avut de ales decât să se conformeze dictatului pe care marile firme de lux îl impun clientelor lor. Destul ca să te simți obeză la cincizeci și opt de kilograme...

– Nu stați ca niște momâi, duceți-o în birou! strigă Melany, panicată la gândul că ar putea să apară vreo clientă.

– Dar nu putem s-o ridicăm, zice Suzanne.

– Ei bine, chemați agenții de securitate, ce știu eu, faceți ceva!

Tatiana zace cu ochii pe jumătate deschiși. Și-a revenit, dar pare încă slăbită.

– Mi-e sete, șoptește cu o răsuflare pierită.

– Meniul dumitale cu apă plată te-a adus în starea asta?! zbiară Melany. Te-avertizez că dacă o să continui așa, o să te mut la alt departament! *Do you hear me?*

La urletele ei, Tatiana reușește să se ridice și să coboare în sala de repaus. Eu o susțin de brațe și înaintez încet, împreună cu ea. Ajunsă jos, se așază pe-un scaun ca să-și regăsească puterile.

– Poftim, ia o gură de Cola și mănâncă un Bounty, îi spun.

Ea soarbe din pahărel în tăcere, încă puțin buimăcită. O las să-și revină și contemplu peretele acoperit de anunțurile concise ale comitetului de conducere: ofertă specială la un abonament pentru o sală de sport, weekend promoțional în Marne-la-Valée sau *discount* pentru bilete la cinema. Brusc, privirea mea se oprește sus, în dreapta, la palmaresul vânzătorilor.

– La ce folosește tabelul ăsta?

– Păi, poți să vezi unde te situezi în raport cu ceilalți.

– Și-i afișat aici în fiecare lună?

– Da, câteodată în fiecare săptămână! N-ai băgat de seamă? Uite, de pildă luna asta... tu ești... pe locul al patrulea din cincizeci?!... Dar cum se poate una ca asta?

– Ei, eu merg numai pe calitate, drăguțo!

– Se vede! S-ar zice că ne-ai ajuns repede din urmă cu zărghitele tale!

Continuând să parcurg peretele cu anunțuri, privirea mi se oprește asupra unei oferte de mobilitate internă în cadrul grupului:

VISUAL MERCHANDISER

Descrierea postului

Departamentul creație și imagine caută colaborator pentru responsabilul cu *Visual Merchandising*.

Activitate principală

- Propunerea și realizarea de elemente de decor pentru *display*.
- Elaborarea de materiale de prezentare pentru confecții (*book* de prezentare a colecției, *packaging* etc.).
- Analizarea necesităților la punctele de vânzare.
- Participarea la selectarea producătorilor, controlul termenelor de livrare etc.

Profilul căutat

Pregătire: școală de arte aplicate, bună cunoaștere a limbii engleze, sensibilitate la evoluția modei și la produs, experiență similară sau în vânzarea cu amănuntul a confecțiilor de lux.

– Te interesează? mă întreabă Tatiana.

– De ce nu?...

Își termină Cola și se ridică anevoie.

– Bun, hai, ne-ntoarcem? Sunt rău de tot în urmă cu cifra de afaceri pe luna asta. N-am chef să fiu convocată în biroul lui Lorenzo.

– Plecați în vacanță la vila dumneavoastră din Marrakech, doamna Selam?

– Ei, asta-i acum, dar nu mă duc niciodată în Maroc vara... E prima pe listă la Promovacances[1]!

Cu fiecare lună ce trece, devin tot mai indiferentă față de slujba mea. Dar execut totul foarte serios, în chip mecanic însă. Impasibilă, ca anesteziată. Când o să mă trezesc? Lucrez fără să mai îmi bat capul și am grijă să-mi umplu timpul ca să nu mă pot gândi prea mult la ceea ce fac, de fapt. Vând și dau sfaturi, dau sfaturi și vând. Fără să cunosc prea mult despre această meserie, îmi urmez instinctul. Strategia mea, dacă se poate numi așa, este foarte spontană și sinceră, fără vreo tehnică deosebită. Continui să-mi sfătuiesc clientele în funcție de ceea ce izbutesc să decodez din personalitatea lor. Le judec dintr-o privire

[1] Agenție online de voiaj, destinată publicului larg (n. tr.).

când apar pe *floor*, apoi avansez pe dibuite. E o muncă de analiză și observație. Ca să pot trata o afecțiune, trebuie mai întâi să stabilesc diagnosticul. Și, cu trecerea timpului, clientele încep să vină la mine ca la psiholog, doar că o consultație e mult mai scumpă... Le examinez, apoi începe ședința. Nu le amăgesc niciodată c-ar arăta ca un manechin când ele arată ca o mătură. Căutăm împreună soluția pentru problema lor, oricât de neînsemnată ar fi ea. Fiecare mă ascultă cu atenție și, treptat, încep să înțeleg tot mai bine câtă putere de convingere am. Sunt ca o confidentă care, așezată pe marginea căzii de baie, își asistă prietena care-și încearcă toată garderoba pentru o singură ocazie specială. Sub ochii mei, cabinele de probă devin un imens budoar, un fel de cabinet privat cu o ambianță intimă în prezența „terapeutului la comandă". Prescriu rețeta care le va vindeca nevroza: „Un mantou de vulpe, asortat cu o poșetă din piton, de trei ori pe zi cu un pahar mare de apă. Vă vor face să vă simțiți mult mai bine, doamnă." Relația pe care o am cu clientele este foarte apropiată, dar uneori mult prea delicată. Cunosc defectele anatomiei lor, complexele care le obsedează și afecțiunile de care suferă. Au devenit „pacientele" mele. Iar unele nu mai pot face nimic fără aprobarea mea, le-am devenit indispensabilă, ca de pildă doamnei Blas, care mă sună în fiecare dimineață ca să mă întrebe cum să se îmbrace. Da, în fiecare dimineață! Vremea de-afară e adecvată pentru pantofii săi *open toe*[1]? Rochia

[1] Pantofi care lasă degetele de la picioare și călcâiul libere (n. tr.).

sa *portefeuille* nu e prea decoltată pentru ședința cu acționarii? Mantoul de vulpe va fi la înălțimea întâlnirii sale galante? Printr-un apel telefonic, sfatul meu trebuie să îi rezolve problemele existențiale. Și apoi doamna Donouti, bogata soție a unui armator grec care își cumpără în mod sistematic toate ținutele în dublu exemplar, măsurile 38 și 42, ca să poată urma curba capricioasă a regimului său. Cât despre doamna Charif, ea nu poartă niciodată de două ori aceeași ținută de seară și vine să-și alimenteze dressingul ca pe un puț fără fund. Astfel, știind să mă adaptez personalității fiecăreia, reușesc să pătrund în sufletul lor, transformându-mă într-un soi de guru. Iar la sfârșitul consultației, le ofer cu grijă cartea mea de vizită, în vederea viitoarei întâlniri. E începutul gloriei.

Sună telefonul.

– Montezzo Faubourg, Charlotte, cu ce vă pot fi de folos?

– Melany la telefon. Unde sunteți cu toții? Nu văd niciun vânzător în departament!

– Dar suntem cu toții aici, Melany...

– Ah, păi nu înțeleg... Nu e nimeni pe camerele patru și cinci!

Melany își petrece zilele spionându-ne pe monitoare și mergând pe urmele noastre de parcă ar juca Pacman. O adevărată hărțuială audiovizuală. Sătui de telefoanele și de reproșurile ei, reușim să-i zădărnicim eforturile retrăgându-ne în unghiurile moarte. Invizibili, dar ireproșabili.

SEPTEMBRIE

Pauzele de prânz sunt și un bun moment de a flana pe rue du Faubourg-Saint-Honoré, căscând gura la vitrine. Hotărăsc să renunț la caserola mea Tupperware și la posomorâta sală de repaus în schimbul unui sendviș de la brutărie. Și o invit și pe Tatiana, care freamătă deja de nerăbdare. Rămân îmbrăcată în uniformă, ca să câștig timp. Cu mocasinii de culoarea castanei glasate, pe care uit mereu să-i lustruiesc, și cu cămașa care a cam intrat la apă. Iar ca să nu fiu recunoscută, am grijă să-mi pun întotdeauna ochelarii de soare cu oglindă. În ciuda atracției mele pentru modă, până acum nici nu cutezam să deschid ușa acestor edificii ale luxului și abia dacă mă apropiam de trotuarele legendarei rue du Faubourg-Saint-Honoré.

Astăzi, mă simt aici ca acasă, e al doilea cartier al meu. Mi-a trebuit ceva vreme ca să nu mă mai las intimidată de aceste sanctuare, în care pătrund acum fără pic de teamă. Merg pe stradă de parcă m-aș duce să-mi cumpăr țigări,

fără să mă mai impresioneze oamenii care îmi defilează prin față, ca niște figuranți dintr-o reclamă pentru o marcă de lux. Faubourgul e un loc de joacă pentru *fashion victims*. Intru fără nicio reținere la Yves Saint Laurent sau la Chanel, curioasă și dezinvoltă. Și fără complexe. Sigură că niciun vânzător nu va vrea să-și piardă timpul cu o clientă atât de prost îmbrăcată. Numai așa se pot studia colecțiile fără să fii deranjat vreo clipă.

Încerc o pereche de pantofi la Roger Vivier, o poșetă la Prada, o rochie la Lanvin sau un șal la Hermès. Nimic nu mă mai sperie și, timp de o oră fericită, evadez de-a binelea. Tatiana, care mă urmează ca umbra, e plină de entuziasm:

– Oh, Charlotte, ce bine îți stă! Ar trebui să-ți cumperi rochia asta pentru revelion! exclamă ea cu sinceritate.

Îi ascult complimentele și ciripesc în fața oglinzii, cocoțată pe pantofii cu toc pe care vânzătorul a binevoit să mă lase să-i probez. Tatiana îmi povestește că la Moscova fetele se bat pentru o slujbă de vânzătoare în magazinele de lux, fiindcă firma le îmbracă din cap până-n picioare. Nu există uniformă. Și astfel, transformate în păpuși fermecătoare, într-un an își găsesc un soț pentru o viață.

– Olala! Biata de tine! Dar cu acutramentul ăsta n-o să-ți găsim un Făt-Frumos! m-a asigurat Chris aseară, la telefon.

Suită pe-un soclu ca o dansatoare dintr-o cutie muzicală, simt că mă transform într-un personaj imaginar cu o viață extravagantă, plină de recepții, voiaje și mondenități. Surescitată, Tatiana țopăie în jurul meu ca un purice, fără să stea locului o clipă.

– Mulțumesc, domnule, o să ne mai gândim!... rostește ea, cu un zâmbet larg, în timp ce plecăm mai departe.

Dar basmele cu zâne sunt la ani-lumină distanță. Numai soluția Scarlett O'Hara și rochia de seară croită din draperii *vintage* mai pot fi o speranță. Și nu are niciun rost să visez. Nu se întâmplă decât în filme. Se apropie sfârșitul pauzei de prânz și trebuie să ne întoarcem degrabă la magazin, încă un pic ametite de incursiunea pe rue du Faubourg.

– Falo?

– Pardon?

– Da, bună fiua, funt doamna Boffi.

– A, bună ziua, doamna Bossi. Scuzați-mă, nu v-am recunoscut vocea... Ce mai faceți? întreabă Florent.

– Ăăă, nu prea bine. Mi-am fpart dinfii din fafă acum câteva file.

– O, Doamne! Nu se poate!!! Dar cum de s-a întâmplat una ca asta?

– Ei, perechea de Beverly pe care mi-afi vândut-o f-a rupt. Tocul n-a finut fi am căfut pe fcară.

– O, nuuu!!... Dumnezeule mare!!

Florent se arată uimit și-și flutură mâna, repetând:

– Aoleuu, doamna Bossi, trebuie să vă fi durut groaznic! Vai de mine și de mine! Nu pot să cred. Dumnezeule, sunt într-adevăr dezolat!

– Nu, nu, nu-i vina dumneavoaftră, vă rog, domnu' Florent, dumneavoaftră nu avefi nicio vină, defigur! răspunde clienta continuându-și povestea.

Florent o ascultă cu atenție, chicotind înfundat, scăpărând din priviri, cu umerii tresărindu-i sacadat. Ca în filmele mute. Sfârșește prin a se ține de nas, cu lacrimile curgându-i pe obraji. Apoi respiră adânc, continuă conversația și scoate din buzunar un Kleenex, cu care își astupă gura. E roșu ca sfecla și face gesturi ample cu mâna, fără încetare, sugerând o catastrofă. În sfârșit, se pierde în scuze din nou, o salută, lasă jos receptorul și ne anunță:

– Beverly-ii au făcut o nouă victimă... Doamna Bossi, sărmana, o să-și poată face un șirag de mătănii din dinți!

Anunțul e oficial. Cântăreața americană Alabama se va căsători. Nunta va avea loc la Paris. Toată elita modei și-a Hollywoodului va fi invitată la petrecere și va sosi cu un avion special de la Los Angeles. Probele pentru rochiile viitoarei mirese urmează să aibă loc la Ritz, iar eu am fost aleasă pentru această misiune extrem de însemnată. E consacrarea. Două BMW-uri cu geamuri fumurii mă așteaptă spre prânz în fața intrării din rue du Faubourg. Sunt gata de plecare. Odată portbagajul umplut până la refuz și bancheta din spate înțesată cu toalete atent protejate în huse, mă urc în

mașină, alături de șofer. Mobilul de la bord începe să sune și el răspunde *handsfree*:

– Plecăm chiar acum. OK.

Închide cu un zâmbet și-mi spune:

– Ați văzut această mică bijuterie?

– Ce? Telefonul?

– Da, e un model ultimul răcnet de la Vertu. Un aparat de 48 000 de euro complet incrustat cu diamante pe care clienta mea l-a uitat în mașină.

– A, sper că reducerea Cosmos e inclusă!...

Mașinile garează în față la Ritz și *groom*-ii[1] se reped să deschidă portierele. Plecăciuni. Covor roșu. Ajunsă la etajul al treilea, majordomul mă instalează pe culoar și aștept răbdătoare în fața apartamentului 411, închiriat de star. Hotelul e supraîncălzit și vesta mea de la uniformă e deja udă. Într-o asemenea zi ploioasă, cântăreața nu a catadicsit să se deplaseze la magazin, preferând să fie servită în ambianța de catifea a apartamentului său nupțial. E ora prânzului și mie începe să mi se facă foame. Am pregătit o selecție de articole de îmbrăcăminte sub consilierea lui Kosta, *personnal shopper*-ul său, care reprezintă, el singur, cea mai mare cifră de afaceri a diviziei *prêt-à-porter femme*, cu o întreagă gamă de celebrități pe care le îmbracă din cap până-n picioare. Cu o zi în urmă, am consultat îndelung revistele parcurse de Alabama și am studiat împreună piesele alese de ea. Toate sunt deja selectate într-un catalog personal, gros ca o carte de telefon.

---

[1] Angajații însărcinați cu primirea și servirea clienților (n. tr.).

În fiecare lună, Kosta e însărcinat să-i cumpere toată presa internațională. În valoare de vreo 6 000 de euro. Pe care o pune la pachet și i-o expediază prin FedEx[1]. Alabama, al cărei program este supraaglomerat de concerte, interviuri și prezențe în platourile de televiziune, se înarmează cu o foarfecă și decupează ce-i place din ultimele tendințe, după care reexpediază totul în acest catalog. Montezzo nu reprezintă decât o picătură în imensul ocean de firme de la care cumpără, iar Kosta e primit ca un pașă pe cei doi kilometri de lux de pe rue du Faubourg Saint-Honoré. O colecție de fițe, escarpeni, bijuterii cu diamante și nenumărate piese de îmbrăcăminte fac obiectul prezentării pe care am onoarea să o susțin în fața starului. Am scos din depozit cele mai scumpe modele și am mizat pe giuvaierele de lux. Iar acum, iată-mă pe teren. Concurența e deja la fața locului și Kosta mă salută în viteză, cu zâmbetul său mustăcios și o strângere sinceră de mână.

Îmbrăcate în uniformele lor, echipele adverse ale celor mai mari case de modă își etalează blazoanele și așteaptă în șir indian în anticamera apartamentului. Echipa Dior, urmată de echipa Saint Laurent, mă devansează. Ajunsă ultima, rămân pe culoarul nesfârșit al hotelului și urmăresc în liniște baletul *room service*-ului și-al cameristelor. Starul mai someiază încă. Iar noi trebuie să-i așteptăm deșteptarea. „Frumoasa din Ritzul

---

[1] Abreviere pentru Federal Expedition, întreprindere și companie aeriană americană specializată în transportul internațional de mărfuri (n. tr.).

adormit" deschide ochii pe la amiază, încă un pic *jet-lagged*[1] după L.A. Am citit informarea pe care mi-a dat-o Melany înainte de plecare și îi cunosc biografia pe de rost. E greu de luat prin surprindere. Florent, Paloma, Tatiana și Suzanne au pariat că voi fi fotografiată cu ea. Provocarea zilei. Îmi chiorăie stomacul și am gura uscată. Când ușa se întredeschide, arunc o privire spre *showroom*-ul concurenței. Echipa de la Dior și-a dispus minuțios accesoriile, cu precizie și rigoare. Cât despre echipa Saint Laurent, care s-a deplasat în forță, ea ocupă tot spațiul și ne strivește cu numărul propunerilor și al reprezentanților săi. Au campat încă din zorii zilei. Iau o înghițitură zdravănă din paharul cu apă pe care a binevoit să mi-l aducă un chelner. Brusc, ușa se deschide și, în sfârșit, echipele de vânzare Dior își iau zborul ca un stol de vrăbii. Alegerea e uluitor de rapidă. Totul se accelerează. Au mai rămas doar cei de la Saint Laurent și cu mine. Răbdare, peste câteva minute voi vedea, în sfârșit, vedeta în carne și oase. O voi atinge. Dar, deodată, Kosta iese din apartament și se îndreaptă spre mine.

– Schimbare de program. Alabama va lua dejunul cu impresarul său și va merge apoi la Carita[2]. O să continuăm probele cu un *body double*.

– ...Cu un ce?

---

[1] Perturbare indusă de adaptarea la diferența de fus orar a unei călătorii transoceanice (n. tr.).

[2] Firmă de lux pentru cosmetice (n. tr.).

– Cu Jenny, o sosie a sa. Are aceleași măsuri, aproape la centimetru, nu vă faceți griji.

Duș rece. Niagara. Un fluviu de decepție. Am pierdut pariul într-o secundă, când era cât pe ce să-l câștig. Sunt zdrobită și nu mai am chef de nimic. S-a terminat. De îndată ce ajung la magazin, în onoarea misiunii mele, le arăt totuși colegilor cele câteva instantanee făcute cu Jenny, sosia. În amintirea unei zile petrecute cu hologramа starului.

– Tatiana, scoate-ți cerceii. Știi foarte bine că n-ai voie să porți bijuterii de la concurență! spune Antonia cu un aer exasperat.

– Dar... i-am cumpărat de la Tati.

– ...Da' ce, te crezi la Barbés[1]?

Magazinul este supraîncălzit, iar noi, vânzătorii, ne sufocăm în uniforme. Numai suportul cu testere de parfumuri, de la departamentul de eșarfe, ne mai salvează. Rând pe rând trecem pe acolo și pulverizăm discret câțiva stropi. Cloud, Capri sau Rosa. Nici nu mai știi cu ce să te împrospătezi din izvorul artificial, ca să mai ascunzi efectele zăpușelii.

---

[1] Ambele, magazine cu *hard-discount* din Paris (n. tr.).

Deși e directorul magazinului, Lorenzo evadează uneori din turnul său de control și se amestecă printre vânzători. Astfel, într-o după-amiază, când departamentul de *prêt-à-porter homme* e foarte aglomerat, el se hotărăște să dea ajutor. O doamnă aflată în căutarea unui cadou pentru soțul său apelează la serviciile sale. Pentru început o întreabă la ce anume s-a gândit, apoi începe să îi prezinte costumele de comandă. Lorenzo adoră să-și facă numărul de *one man show* și joacă întotdeauna cu umor și entuziasm rolul vânzătorului. Și reușește să cucerească inimi cu buna sa dispoziție și fizicul de hidalgo. Dar în această sâmbătă, cu toate eforturile și talentele actoricești, bine cunoscutul lui șarm refuză să dea roade cu una, cu două. Lorenzo se concentrează, hotărât să etaleze o farandolă de costume și de cămăși, asortate cu cravate, alcătuind un camaieu irezistibil. Joacă la miză mare. Vitrina debordează de haine și, sedusă de propunerile lui, capricioasa clientă pare în sfârșit satisfăcută. Încrezințat de succes, Lorenzo continuă să-și etaleze talentul, furat de jocul vânzării. Clienta pare complet vrăjită. El se înfoaie ca un păun, probând veston după veston, fâțâindu-se de colo-colo prin fața ei. Îi place să facă pe manechinul și se laudă că în tinerețe ar fi defilat pe podium pentru Armani. Cu siguranță va reuși să îi vândă tot ce și-a propus. Tumultul mulțimii de sâmbătă a pus stăpânire pe tot parterul. În cele din urmă, clienta se retrage câțiva pași, privește peste umăr, cu precauție, și îi face un semn discret lui Lorenzo să meargă cu ea la cabine.

Intrigat, el o urmează în locul ferit de priviri. Ea coboară glasul și-i murmură:

– Sunt... luc... tru... abi... de.. cru... și... tare... marc...

– Poftim? face Lorenzo.

– Sunt head-hunter și lucrez pentru un cabinet de recrutare. Suntem în căutare de vânzători pentru o marcă de lux concurentă. Apoi își strecoară o mână în buzunarul interior al vestei și îi întinde cartea ei de vizită. Căutați-mă cât mai degrabă cu putință. Profilul dumneavoastră s-ar potrivi la perfecție. Corespundeți întocmai cerințelor noastre.

Lorenzo, rămas fără glas, nu reușește să-și creadă urechilor. Concurența intră să-i fure personalul chiar de sub nas și îl face să piardă timp prețios. Dar apucă ușor cartea de vizită, o privește pe față și pe dos, stupefiat, apoi înalță capul.

– Din păcate, nu cred că vom avea ocazia să ne întâlnim prea curând, doamnă.

– Pardon?... Dar... cum așa? Nu sunteți interesat?

– Tocmai ați comis greșeala de a vă adresa chiar directorului magazinului și, după cum puteți să vă imaginați, nu doresc să văd personalul meu părăsindu-mă pentru a se duce să lucreze la concurență.

Prinsă cu mâța-n sac, doamna se roșește toată, stânjenită, schițând un zâmbet crispat, ca să destindă atmosfera.

– Ah, oh, asta-i bună, tocmai mie să mi se întâmple una ca asta! Sunteți directorul? De necrezut!

– Ei da! Uneori și vânătorul ajunge vânat!

– Alo? Aș vrea să vorbesc cu șeful Serviciului Aprovizionare, vă rog.

– Da, bună ziua. Cu ce vă pot ajuta?

– Am o clientă care ar dori să cumpere o rochie de seară de la prezentarea dumneavoastră, cea de 18 000 de euro, dar nu găsește măsura sa.

– Ce măsură poartă clienta dumneavoastră?

– Ei bine, de fapt, ar vrea să știe dacă puteți comanda în Italia o măsură cincize...

– Ciiiincizeci?!! *(Hohote de râs.)* Dumneavoastră vorbiți serios?...

– Ăă, da...

– Îmi pare rău... Montezzo nu are colecții pentru femei însărcinate.

Tatiana câștigă 1 250 de euro pe lună, sumă cu mult mai mică decât prețul unei veste Montezzo. Situație care o întărâtă sau o deprimă, în funcție de dispoziția în care se află. O găsesc uneori plângând în birou, numărându-și cu grijă tichetele de masă pe care le păstrează cu grijă pentru a-și face cumpărăturile la supermarket. Rămâne fără bani foarte repede după ziua de leafă și numai așa își mai poate pune ceva în frigider. Dar scenariul e întotdeauna același. Își așteaptă fluturașul cu nerăbdare și, când deschide plicul, constată din nou cât de prost este plătită. Într-o zadarnică

așteptare a unui miracol. Sau a unei surprize, măcar. Cu toate că e o maestră a vânzării, niciodată nu a primit vreo recompensă. Doar „bravo, Tatiana!", alături de încurajări în *staff meeting*[1]. Ceea ce, la început, i-a dat aripi, fiind mândră ca un elev. Dar a priceput repede că, în ciuda oricăror performanțe, nu va culege niciodată roadele, sau va culege atât de puțin. Prin urmare lucrează pentru câțiva bănuți, raportat la uriașa cifră de afaceri pe care o realizează de una singură, grație carnețelului ei de aur, în care figurează cele mai groase portofele din Moscova. Cifra ei de afaceri ajunge la sute de mii de euro pentru un magazin care atinge un total de 21 de milioane pe an, considerat unul dintre stâlpii Faubourgului, magazinul Montezzo numărul unu din Paris și al treilea din Europa.

Educată, cu studii, și frumoasă pe deasupra. Brunetă, ochi de safir, ten sidefiu și un chip feciorelnic, rotund ca o perlă de cultură. Singurul ei defect e lăcomia. Dacă s-ar putea stăpâni, ar avea cu siguranță dimensiuni perfecte, dar dulciurile Ladurée au reușit să-și lase amprenta asupra ei, în ciuda repetatelor diete severe. În pauză, zilnic și la aceeași oră, Tatiana traversează rue Royale ca să își cumpere gustarea preferată: *macarons à la fleur d'oranger*[2]. Ușor crocante pe dinafară și moi pe dinăuntru, i se topesc în gură în două secunde. Le ține delicat cu unghiile

---

[1] Ședință cu personalul (n. tr.).

[2] Fursecuri rotunde cu cremă la mijloc, între crocant și fondant, create în secolul al VIII-lea în mănăstirile venețiene, aduse în Franța de Catherine de Medicis (n. tr.).

sale lăcuite și închide ochii când ia prima îmbucătură, urmată de-un „hmmm" de plăcere. Un deliciu pe care încearcă să-l limiteze la trei porții, nu mai mult, altminteri riscă să nu se mai oprească.

– Gata, am terminat! Trebuie să-mi păstrez linia, zice ea lingându-și degetele.

– Ai grijă la pernuțele de pe șolduri! o tachinează Florent.

– O, încetează! Omul mai trebuie să se și destindă... Nu-ți dai seama că n-apucăm să stăm jos nici măcar o secundă toată ziua? Sărim din pat dimineața și nu ne mai așezăm decât seara, acasă! E totuși o țăcăneală slujba asta, zău așa! În picioare tot timpul, opt ore pe zi. Prăjiturelele astea sunt minutul meu de plăcere, antidepresivul meu!

În ceea ce mă privește, acumulez ore suplimentare. *Planning*-ul magazinului este în mod constant supraîncărcat cu diverse seri dedicate, solduri private, program de duminică sau tot soiul de nocturne. Știu, am acceptat să respect regula jocului și să nu mă uit la ceas. M-am lansat în slujba asta cu toată energia, lucrând și în zile de sărbătoare. Ca să adun ore. Vin la lucru, deși sunt epuizată, sub presiunea tacită a conducerii. Lorenzo folosește diverse stratageme, printre care și lingușeala, pentru a ne face să cedăm.

– Charlotte, ești de neînlocuit, contez pe prezența dumitale duminica viitoare. Avem nevoie de ce e mai bun!

Fac un ultim efort. Unul în plus. Orele suplimentare nu se plătesc, fiind însă recuperabile. Astăzi înțeleg de ce colegii mei duc o asemenea luptă ca să își redobândească

timpul „furat", lovindu-se permanent de un zid. Lorenzo și Antonia pun tot soiul de piedici și când ajungem să batem la ușa lor ca să solicităm o zi de recuperare, o găsim adesea închisă.

– Charlotte, poți să te ocupi de livrarea la Plaza după ora închiderii?

– Ăă... da, dar pot să iau un taxi?

– Păi... nu ai card Navigo[1]?

– Încetați să vă mai plângeți tot timpul, se enervează Melany. Credeți că în Africa se plânge cineva? Aud?! Lor, celor de-acolo, le-ar plăcea să poată face ore suplimentare!

Rareori spun ce gândesc în adâncul ființei mele, chiar dacă dau în clocot pe dinăuntru. Observ diferitele situații, tăcută, ca un copil, uneori speriată de ce aud. Imobilă și impasibilă, îmi stăpânesc emoțiile, refuzând să le las să transpară. Ca și când nimic nu m-ar afecta sau

[1] Card de abonament cu reducere, și uneori gratuit, acordat anumitor categorii de salariați, pentru mijloacele de transport în comun (n. tr.).

n-ar putea să mă tulbure. O lipsă de reacție percepută drept seninătate. Pot emana un calm de fațadă, o aparență de înțelepciune care, în ochii superiorilor mei ierarhici, mă aureolează ca pe un înger.

Cum să răspund la remarcile deplasate ale clientelor sau ale șefilor? Am dreptul să răspund ceva, eu care mă aflu aici în primul rând pentru a servi? Fac figură de bună elevă serioasă și plină de politețe. Oare uniforma mă poate transforma într-atât? Zi de zi mă calc în picioare singură, resemnată.

OCTOMBRIE

– În viață, există două tipuri de persoane, cele care țin pistolul și cele care sapă![1] zice Melany.

Zece luni. Pe măsură ce înaintăm în an, încep să mă detașez tot mai mult de colegii mei, prin cifra de afaceri și capacitatea de a-mi atinge obiectivele, continuându-mi, încetul cu încetul, ascensiunea. Spre deosebire de ei, care își fac cu grijă copii după facturi pentru a-și totaliza rezultatele de la o zi la alta, eu rareori am idee cum stau. Înaintez la voia întâmplării, fără niciun calcul adevărat.

[1] Parafrazare a unei replici date de Clint Eastwood lui Eli Wallach în westernul lui Sergio Leone *Cel bun, cel rău și cel urât* din 1966 (n. tr.).

Și tot mai senină. Șirul de așteptare al clientelor mele se lungește și carnetul de comenzi se umple pe zi ce trece. Merg în ritmul meu, fără să-mi dau seama că depășesc pe toată lumea. Câteva observații ici, câteva observații colo mă fac să fiu tot mai remarcată, dar eu nu iau lucrurile prea în serios. Încep să primesc felicitări tot mai des din partea conducerii, iar Lorenzo mă dă drept exemplu în ședințe. Ironie a sorții. Dar mie mi-e tot mai jenă, nu-mi place deloc să ies în evidență și nici să stârnesc invidii. Am devenit pilda de urmat sau salariatul lunii, care își merită portretul înrămat pe perete, deasupra casei. Perseverența și răbdarea mea au dat roade și, probă de foc după probă de foc, am reușit să-mi alcătuiesc o clientelă fidelă. Dar prefer discreția și nu-mi pasă câtuși de puțin de recunoaștere. Cursa pentru podium nu mă interesează, iar titlul de „salariatul lunii" cu atât mai puțin. Mă aflu la jumătatea distanței, între specialist în *relooking* și terapeut de lux.

– Bravo, *miss!* Cu un scor ca ăsta o să-i iei locul lui Melany! exclamă Chris.

În fiecare seară, ea continuă să se amuze ascultând poveștile mele de peste zi. Iar eu tot nu izbutesc să înțeleg cum am reușit să ajung aici. Am devenit vânzătorul numărul trei, cu încasări consecvente la *prêt-à-porter femme.* Formate din șase cifre... Uimitor!

– Credeți-mă, doamna Ribelli, rochiile au fost livrate chiar astăzi la domiciliul dumneavoastră.

– Dar, dragă Charlotte, când îți spun că nu am primit nimic!

– Am în față bonul de livrare semnat...

– Și știi cumva de cine a fost semnat? Nici nu-ți imaginezi câte persoane lucrează la mine acasă! Între menajeră, bucătar, șofer, bonă și coach[1] sunt complet pierdută!

Miercuri. Doamna Morris intră pe *floor*, cu o urmă de zahăr pudră în colțul gurii.

– O, Doamne, am mâncat ca o scroafă, zice ea trecând prin fața unei oglinzi.

În ziua copiilor, își oferă doza săptămânală de glucoză, la ora gustării. E o abatere de la regimul său drastic, pe care nu și-o acordă decât o dată pe săptămână. Cedează adesea tentației *millefeuille*-ului cu zmeură de la Ladurée și apoi trece strada ca să ne facă o vizită. Patrulează prin tot departamentul, trecând pe lângă stative pe pilot automat.

– Of, sunt sătulă, nu e nimic nou, mereu aceleași lucruri!

– Dar, doamna Morris, abia ieri ați fost pe-aici...

Fața sa, în întregime acoperită de cruste minuscule, mă face să mă retrag puțin când se apropie să mă salute.

– Ei, nu te neliniști, nu-s contagioasă! Mi-am făcut de dimineață ședința de laser.

[1] Consilier sau instructor de fitness (n. tr.).

– A, asta era!... zic eu puțin jenată.

– Încerc să mă descotorosesc de petele de bătrânețe. Vrei să-ți dau adresa?

– ...

O simt cum se învârte în jurul meu, dorind să mi se destăinuiască.

– Ia spune, nu observi nimic?

– ...

– Ei bine, port acum un 95C! declară ea cu un aer încântat.

– Ah... Mi se părea mie..., zic, zăpăcită.

– Închipuie-ți că s-au înșelat cu un număr! îmi mărturisește râzând.

– Nu se poateee!

– ...Prin urmare am negociat o reducere la liposucție!

– Ah, ați fost curajoasă, se pare că-i foarte dureros...

– Olala! Nici nu-mi mai aminti, a fost o oroare! Dumnezeule mare, ce-am avut de suferit! Dar știi, între noi fie vorba, am făcut-o pentru soțul meu... El m-a rugat. După mai mulți ani de căsnicie, când vezi că bărbatul tău insistă întruna pe același subiect, nu trebuie să eziți. Tentațiile apar la tot locul, știi doar! În fine, totu-i în regulă, pe scurt, suntem foaaaarte fericiți împreună!

Continuă pe un ton jovial și îmi cere să-i arăt noutățile, deși nu le mai văzuse de ieri. Mă execut fără convingere și încep un tur de pistă, un pic consternată de protuberanțele ei de silicon. Se uită la tot ce-i prezint cu un surâs neclintit, de parcă ar fi luat Prozac. Fără îndoială că e încă sub efectul analgezicelor. Vrea să știe dacă

am primit „rochițe" cu decolteuri adânci, care să-i pună în valoare noua siluetă. Îi aduc câteva modele din depozit și ea începe să-și descheie bluza în mijlocul salonului VIP, drept în fața ascensorului, fără a catadicsi să mai meargă să se schimbe în cabină. Și rămâne acolo, ca o pițipoancă, etalându-și sutienul postoperatoriu și echimozele. Știu că micul ei joc nu urmărește decât să-mi suscite admirația și să îmi mănânce timpul. Acest număr de striptease este primul dintr-o serie lungă, pentru că, în sfârșit, va putea cuceri plajele din Saint-Tropez sau de mai știu eu unde. Un simptom destul de banal în zilele noastre.

Brusc, un miros respingător se răspândește în jur. Umbra lui Momo, agentul de securitate, tocmai se prelinge de-a lungul peretelui. Pășind pe mocheta groasă și moale, Momo continuă să se deplaseze tiptil ca o pisică vagaboandă pe lângă rigolă. Momo apare din nou, apoi Momo dispare în tăcere. Ascuns după stative sau retras în spatele ușilor, Momo e permanent la pândă. În câteva secunde, aerul devine de nerespirat, iar doamna Morris se uită la mine, plină de suspiciune:

– Dumnezeule, dar... ce-i mirosul acesta?

– Poftim? zic eu ca să câștig timp.

– E o mizerie! Nu simți nimic?

– A, ba da, într-adevăr... De unde-o fi venind?... Pare a fi un miros de canal... Trebuie să fie de la instalația de aer condiționat...

– O, Doamne, dar te sufocă de-a binelea... Ah, îmi pare rău, nu mai pot să rămân nici măcar un minut aici!

Rapid se încheie la bluză, apasă pe butonul ascensorului și dispare în viteză. Nici măcar n-am apucat să îi cer scuze. Momo a reușit s-o pună pe fugă ca pe insecte, cu un simplu jet de chimicale. Mersi, Momo!

Evaluarea individuală a performanțelor apasă pe umerii vânzătorilor. Rezultatele ei, constant cuantificate și clasificate conform unei grile care merge de la cel mai bun până la cel mai slab, îi țin într-o tensiune continuă. Frica de-a nu reuși. Frica de a nu-și realiza obiectivele. Frica de ierarhie. Frica de concediere... Spiritul de echipă se diluează cu trecerea timpului și face loc legii lui „fiecare pentru sine". Prinși în cursa pentru performanță și purtați de imboldul competiției, vânzătorii uită câteodată de spiritul de solidaritate, pentru ca, în cele din urmă, să se trezească singuri în fața adversarilor.

Melany mă convoacă la întrevederea de evaluare. Se instalează în birou și închide ușa. Își conectează stick-ul USB la calculator, deschide programul și ia o înghițitură de cafea.

– Înainte de a-ți comunica rezultatele, aș vrea să fac un rezumat al parcursului dumitale de la angajarea în magazin. În ciuda nivelului de „debutantă", ai reușit să evoluezi cu repeziciune în cadrul grupului și să-ți dobândești locul în palmaresul vânzătorilor. Evaluarea performanțelor îți va permite să-ți cântărești, într-o primă etapă, aptitudinile de *leadership* și eficacitatea dumitale, apoi nivelul de cunoaștere a muncii și, în sfârșit, orizontul de așteptare. *Ready?*

– Da.

Dă dublu clic și își deschide documentul. Pe ecran apare un tabel Excel întocmit pe mai multe pagini. Ea începe să-l comenteze, rând cu rând.

– Pot să spun că asiduitatea și ambiția dumitale ți-au permis să avansezi și să realizezi anul acesta o cifră de afaceri foarte frumoasă. Progresul dumitale în cursul ultimelor luni este remarcabil și ai fost în măsură să te impui pe *floor*. Pe de altă parte, lista exhaustivă a carnetului dumitale de adrese arată fidelizarea pe care ai dezvoltat-o printre clientele dumitale grație CRM. Pot așadar să spun astăzi că ai știut să-ți dai măsura și să demonstrezi că ești un element de bază pentru divizia *prêt-à-porter femme*. În fine, trebuie să știi că valorizarea salariaților este una dintre mizele majore ale grupului. Conferințele noastre profesionale ne îngăduie să identificăm cele mai bune elemente și să punem în aplicare strategia Montezzo bazată pe evoluția salariatului și remunerația sa. Este axa noastră de dezvoltare. Te încurajez să continui pe această cale. Voi transmite rezultatele dumitale directoarei de Resurse Umane pentru concluzia finală.

Cu un nod în stomac și inima bătându-mi nebunește, aștept momentul oportun pentru a-i vorbi despre dorința mea de a evolua. Oferta de mobilitate internă pentru funcția de *Visual Merchandiser* îmi monopolizează gândurile de prea mult timp și știu că postul e încă vacant. Oare aș putea, în sfârșit, să plec de la vânzare și să lucrez la vitrine? Știu că sunt capabilă să fac asta și că experiența dobândită la divizia *prêt-à-porter femme* și trecutul meu în publicitate ar putea să se îmbine de minune. Mă

hotărăsc să mă arunc în apă și încep să îi expun proiectul meu, cu seriozitate și motivație, încercând să-mi controlez discursul, deși vorbesc din ce în ce mai repede. Calmă, mă ascultă fără să spună nimic și notează cu discreție pe-o foaie de hârtie câteva observații. Treizeci de minute. Timpul ce mi-a fost alocat s-a scurs.

Sfârșitul întrevederii este precis și concis. Melany îmi dă aprobarea de a-mi depune candidatura la DRU și încheie întâlnirea noastră cu un surâs. Mă miră bunăvoința ei, deoarece mă așteptam la oarecare rețineri. Și disponibilitatea ei de a mă asculta, și aprobarea acordată mă miră în aceeași măsură. E dispusă să mă vadă plecând? Candidatura mea va fi, prin urmare, supusă instanțelor superioare. Victorie.

Tatiana este deosebit de admirativă în privința ascensiunii fulgerătoare a lui Lorenzo. Într-o dimineață, își face curaj și îl întreabă:

– Cum ați reușit să deveniți atât de repede directorul unui magazin prestigios ca Montezzo?

– Aaaa! Tot ce am, dragă Tatiana, datorez bijuteriilor mele de familie! răspunde el îndreptând ambele degete arătătoare în jos, în direcția testiculelor.

În săptămâna ce a urmat, mi s-a stabilit o întâlnire la sediul central. Directoarea de Resurse Umane mă întâmpină

într-un ansamblu fluid cămașă-pantaloni de mătase, Léonard, care aduce a pijama multicoloră. Un enorm colier îi coboară până în dreptul buricului, cu un pandantiv în formă de panteră. Seria mea preferată de la Cartier. Ai zice că mă primește în neglijeu, în apartamentul său de pe Coasta de Azur. Îmi oferă o Cola de la gheață, apoi și-o deschide pe a sa și bea o înghițitură care o face să ofteze de ușurare:

– Dumnezeule, ce căldură!

Îmi povestește apoi despre vacanța pe care și-a petrecut-o la Capri. Plimbările cu vaporul la patruzeci de grade Celsius, insolațiile, parcursul său profesional, apoi viața sa, întreagă și romanțată. Îmi privesc discret ceasul. Rolurile se inversează și îi ascult trăncăneala în vacarmul circulației, care pătrunde prin ferestrele larg deschise spre avenue Montaigne. Mă simt ușor descumpănită de turnura discuției, puțin cam dezlânate, în care eu abia am apucat să strecor două-trei fraze. Cufundată încă în evocarea voiajului său, isprăvește de aspirat ultimele picături de Cola, plângându-se din nou de căldură:

– Olala! Înăbușitor, nu? Uitați ce e, rostește în încheiere, am luat notă de intențiile dumneavoastră și totul a fost informatizat. Melany o să vă convoace în legătură cu asta cam într-o săptămână.

– Și... în privința celui de-al treisprezecelea salariu... Melany mi-a spus că...

– Dacă doriți un al treisprezecelea salariu, e simplu, trebuie doar să calculați salariul dumneavoastră anual și să-l împărțiți la treisprezece!

Închide discuția tamponându-și decolteul cu batista.

O salut și, ridicându-mă ca să ies, observ reflectat în fereastră monitorul computerului ei. Pe toată durata întrevederii noastre, directoarea resurselor umane a consultat un *site* de imobiliare.

Grupul WLG
Comunicat de presă

Stimați colaboratori,

Rezultatele WLG sunt în creștere față de anul 2010, un an-record pentru grup. 2011 a fost de asemenea un an excelent pentru Montezzo, a cărui cifră de afaceri a atins 3 568 de milioane de euro. Bravo tuturor.

Rezultate 2011
Nouă îmbunătățire a performanțelor operaționale și financiare.

Creștere susținută a cifrei de afaceri:
WLG are o cifră de afaceri de 23,2 miliarde de euro, o creștere cu aproape 9% a profitului net.

Mărcile de lux au înregistrat performanțe remarcabile în toate zonele geografice, cu o creștere spectaculoasă a cifrei de afaceri de aproximativ 18%.

NOIEMBRIE

– Ia uitați-vă ce cravată fainã am, fetelor! ne strigă Lorenzo.

– Uau, asta da culoare!! exclamă Florent ironic.

– Ce?... Nu mi se potrivește?...

– ...Ca un ochi vânăt în mijlocul feței!

În această perioadă a sărbătorilor, vitrinele sclipesc în ritmul colindelor de Crăciun, atrăgând turiștii așa cum lumina atrage insectele. Magazinul mișună de clienți care se revarsă supraîncărcați cu *shopping bags* cu sigle prestigioase. Magazinul Montezzo de pe rue du Faubourg Saint-Honoré este o adevărată mină de aur și mașinile transportatorilor de valori vin în mod regulat pentru a

goli sertarele caselor. Mulți clienți plătesc cu bani lichizi, fără nicio limită. Cifra de afaceri zilnică a unui *flagship*[1] de această anvergură este demențială și mă mir că nu are loc niciodată un atac armat.

Suntem percheziționați în fiecare seară la ieșirea din magazin. Însărcinat să verifice conținutul genților personalului, Djamel se crede mereu în misiune de supraveghere la nivel înalt, cu casca înfiptă în ureche de parcă ar sta la filaj. Zvonurile susțin că recrudescența furturilor este imputabilă salariaților. Ce-i drept, vânzătorii mai pot ceda câteodată la tentațiile ce li se oferă, abuzând de încrederea care le e acordată. Furturile interne sunt, prin urmare, ținta numărul unu a agenților de securitate, iar percheziția, o procedură de la care niciun vânzător nu se poate sustrage. Echipa agenților de securitate stă la pândă.

– Alo, Patrick, mă auzi, sunt Djamel, recepție.

– Sunt Patrick, ascult, recepție.

– Avem o urgență. Am interceptat un suspect, vino imediat, recepție.

– S-a făcut, vin acum. Terminat.

Olga, micul nostru paj, stă pe o banchetă, cu ochii în pământ, ca un copil pedepsit. Djamel tocmai a percheziționat-o și i-a găsit două perechi de pantofi ascunși în fundul genții. Corpuri delicte. Pe banca acuzaților, Olga plânge în tăcere și așteaptă sosirea lui Lorenzo. Olga, să fure? Bolborosește, încercând să se apere, nu își găsește cuvintele, amestecă tot felul de întâmplări și plânge cu

[1] Navă-amiral (n. tr.).

sughițuri. Cine ar fi putut bănui această angelică făptură, cu ochii ei mari și albaștri? Ce s-a petrecut în capul unei tinere exemplare? E dusă „în custodie" în biroul lui Lorenzo. El îi ascultă declarația cu fața crispată, fără să spună nimic. Antonia, consternată, tastează la calculatorul ei, cuvânt cu cuvânt, procesul-verbal.

Nimeni nu știe exact care a fost sentința, dar Olga nu a mai apărut în magazin a doua zi. Și nici altă dată. Cât despre Melany, nu a vrut să ne lămurească asupra incidentului. Olga s-a dovedit un soldățel rău, de care nu vrea să mai audă vorbindu-se. Luna următoare, la inventarul stocului de pantofi, lipseau optsprezece perechi.

– ...Chip și Dale, cred că ar fi o deghizare bună pentru următoarea paradă Gay Pride, murmură Florent cu un aer meditativ.

Piața Madeleine este acoperită de zăpadă. Privesc fulgii care cad molcom și mașinile ce se deplasează pe covorul gros și alb. În câteva ore, vremea rea a întunecat cerul și norii par să se descompună în firimituri de pâine care plutesc în aer. Din difuzoarele magazinului răzbate vocea lui Frank Sinatra. Curând anul se va încheia.

Încă de dimineață, magazinul e invadat de turiștii veniți la cumpărături în ultimul minut. Tatiana e chemată să dea ajutor la bijuterii. Acest departament are foarte mare căutare în perioada de sărbători, vinde în special inele și ceasuri, dar și pachețele-surpriză. Cum nu se simte tocmai în largul său în împărăția aurului și a diamantelor, Tatiana se teme să nu i se pună întrebări tehnice despre modul de fabricare a bijuteriilor sau despre pietrele prețioase. Din fericire pentru ea, însă, aceste cumpărături precipitate se fac întotdeauna pe un val de panică.

– Inele, aveți inele? Dar coliere? Aveți?

Tatiana îl vede apărând pe domnul Owen cu soția sa. Domnul Owen este directorul pentru Franța al firmei Montezzo. Tatiana o cunoaște foarte bine pe soția sa, căci vine în fiecare săptămână să ne viziteze și să se servească de la *prêt-à-porter* ca din dulapul său personal. Veșnic însoțită de Cachou, un teckel negru cu părul scurt, zâmbește larg și înaintează drept spre Tatiana, urmată îndeaproape de soțul său.

– Bună, Tatiana, ce mai faci?

– Bine, mulțumesc. Bună ziua, domnule Owen.

– Caut un cadou pentru asistenta mea, începe directorul. Își sărbătorește cei cincisprezece ani de serviciu alături de mine și aș vrea să văd ce-ați putea să-mi propuneți în materie de ceasuri.

– Foarte bine, domnule, luați loc, o să vă aduc colecția.

Tatiana face o primă selecție și se întoarce cu platoul îmbrăcat în catifea, plin cu ceasuri atent aranjate. Fiind vorba de domnul director, a avut grijă să-și pună și

mănușile albe – accesoriu ce a fost în cele din urmă votat, conform *Selling Guide*. El privește colecția fără nicio tresărire, în timp ce doamna se străduiește să rezolve totul, fără să reușească însă să îl convingă. Cu o figură sceptică și fără multe explicații, domnul Owen hotărăște:

– Nu sunt sigur că-i stilul ei...

– Ah, zău? intervine doamna, cu un aer surprins.

– Nu prea știu..., oftează domnul Owen. Apoi face o pauză și se întoarce spre ea. De ce nu îi oferi ceasul tău, cu brățară albastră? îi propune el, cu jumătate de glas.

Tatiana se face că nu aude, punând lucrurile în ordine prin sertare.

– Care? întreabă doamna Owen, intrigată.

– Păi... Cel pe care nu-l mai porți de ani buni, primit cadou de Crăciun de la Comitet.

– Aaa, da... E adevărat că nu îl mai port de mult... Dar are geamul destul de zgâriat, știi?

– Ei, nu-i nimic! Îl aduci la magazin și sunt sigur că domnișoara va putea să i-l schimbe, nu-i așa, domnișoară?

– Da, desigur, domnule Owen.

– Vezi? O să fie ca nou!...

– Bine, bine... De acord, așa o să facem, atunci..., se învoiește doamna. Îl aduc săptămâna asta.

– Credeți că mi-l veți putea ambala și într-o cutie nouă? întreabă directorul.

– Bineînțeles, domnule Owen, o să-i fac un ambalaj de cadou, va arăta perfect.

– Perfect. Totul este perfect, spune el, retrăgându-se.

– Alo, Charlotte? Bună ziua, sunt doamna Mendy, nu te deranjez?

– Nu, deloc, doamna Mendy. Ați sunat la țanc, tocmai voiam să vă telefonez în legătură cu rochiile pe care vi le-am rezervat...

– Oh, știi, trebuie să anulez toată comanda... Am avut un accident de mașină, la munte...

– Cum?! Și sunteți bine? Nimic grav, sper?

– Nu, dar m-am speriat foarte tare... Port un aparat ortopedic cervical și nu prea pot să mă mișc.

– Da, înțeleg...

– Știi, între noi... Cred că mi-a făcut vrăji cineva..., șoptește ea.

Doamna Fisher e cunoscută ca un cal breaz pe rue du Faubourg Saint-Honoré. Cutreieră zona în lung și-n lat în căutarea noutăților și se oprește pentru cumpărături în fiecare magazin. Văduvă a unui fost președinte al grupului, beneficiază pe viață de o reducere de cincizeci la sută, fără excepție. Are de asemenea dreptul să adauge la această reducere una suplimentară de cincizeci la sută în perioada soldurilor, ceea ce înseamnă că poate cumpăra orice la un sfert din preț. Este motivul pentru care doamna Fisher vine să ne viziteze atât de des. Mai exact, în fiecare săptămână. Intervalul său de vizită se situează între orele

douăsprezece și paisprezece. Ținând cu consecvență diete, evită cu orice preț să o prindă acasă ora dejunului. Așa, e în siguranță, cu trupul și mintea ocupate să cheltuiască, departe de tentațiile ascunse în bucătărie. Iată de ce vizitele sale coincid întotdeauna cu orele noastre de pauză.

– Aduceți-mi o Cola Light, mor de foame! cere ea sosind cu un aer nonșalant, gata să se prăbușească de inaniție.

– Doriți să vă punem articolele deoparte, până luați masa?

– Nici gând, asta-i acum, știți bine că nu mănânc la prânz niciodată!

O metodă care, fără doar și poate, și-a dovedit eficiența, întrucât, la înălțimea sa de un metru șaptezeci, doamna Fisher e filiformă, la limita anorexiei. Coapsele ei subțiate sunt cât pulpele mele, și-mi vine greu s-o privesc când se dezbracă. La fel de greu e să stabilești câți ani poate avea. Pielea tăbăcită i se plisează în cascadă sub gât, iar genunchii arată ca o pijama din carne. Foarte vârstnică fără îndoială, face parte din marea familie a siliconatelor și-a altor specimene de același gen. Bronzată UV și cu lentile de contact de culoare arămie, pentru a-i înviora privirea, are tenul ocru, ca al Donatellei Versace. Părul roșcat, voluminos și țeapăn, strălucește în lumina artificială ca un cocon de mătase incandescent. Astăzi, doamna Fisher e deghizată în Lolita, cu cizme negre cu toc înalt, minijup plisat, centură lată Balmain și un *perfecto*[1] Montezzo. O panoplie de

[1] Gen de bluzon din piele groasă, purtat mai ales de motocicliști (n. tr.).

mărci de lux, tipică pentru „intoxicația" vestimentară de care suferă acest gen de cliente. În vizita sa săptămânală este întotdeauna acompaniată de Aristotel, un câine microscopic, care își face cu regularitate nevoile pe mocheta magazinului, de parcă ar fi o litieră uriașă.

– Ooo, ai grijă, Aristotel, hai, vino-ncoa', scumpi, hai la mami!

Predecesorul lui Aristotel a murit prăbușindu-se de pe trotuar pe carosabil, secerat de-o criză cardiacă, în mijlocul Parisului. Moarte instantanee. O dramă pentru doamna Fisher care, incapabilă să se consoleze, și-a cumpărat imediat exact același model. Astfel, Aristotel l-a înlocuit pe Platon. Doamna Fisher a abandonat destul de repede doliul, răsfrângându-și afecțiunea fără margini asupra lui Aristotel. Pe lângă ținutele sale, pentru care alocă sume faraonice, accesoriile pentru câini au devenit o nouă pasiune. 11 000 de euro cheltuiți în câteva luni și în cinstea cățelușului. Într-adevăr, Aristotel se alege în fiecare săptămână cu un nou moft. Un sac de voiaj pentru weekend, un pandantiv pentru aniversare, un impermeabil pentru zilele ploioase, o lesă bătută în diamante pentru vernisaje, o ramă pentru fotografia lui simpatică, o pălăriuță pentru zilele de caniculă, o minge din piele ca să se distreze sau un castronel din argint gravat cu inițialele sale, AF – Aristotel Fisher. Pentru el, nu există restricții, merită tot ce e în catalog.

– Nu uitați să mă anunțați de cum primiți noutăți. Ștrengarul ăsta mic strică totul atât de repede!

Am grijă să-l servesc pe Aristotel cu un bol cu apă proaspătă de fiecare dată când vine în vizită. Execut *ad litteram* indicațiile din *Selling Guide* care ne învață să le aducem de băut tuturor clienților noștri și să le tratăm animalele de companie cu aceeași considerație. Curând le vom oferi și gustări, pe lângă băuturi. Meniu Waf în program.

Lipsa de orice preocupare îi dă adesea doamnei Fischer un aer de somnolență și o mină limfatică, dacă nu chiar amorfă. Constat și că șoferii și-i schimbă unul după altul, după toanele de moment. Doar Jaguarul său traversează timpul și întotdeauna este parcat exact în fața ușilor magazinului. Apoi portiera neagră și lucioasă este larg deschisă și doamna Fisher iese ca dintr-un cavou, readusă la viață de fervoarea *shopping*-ului. Știm că ne pregătește de câteva luni o surpriză și asta a devenit singurul nostru subiect de conversație. Toată echipa arde de nerăbdare să afle despre ce este vorba.

– Crezi că ne va oferi un cadou de Crăciun? întreabă Tatiana.

– Ne putem aștepta la orice..., răspunde Suzanne.

– Tu încă mai crezi în Moș Crăciun, draga mea! zice Florent.

Din întâmplare, lucrurile s-au potrivit perfect. Azi, la sosirea sa, suntem cu toții în departament. Maximă nerăbdare și freamăt general. Doamna Fisher intră cu un pachet mare în mâini.

– Poftiți, asta e pentru voi! Este cadoul de care v-am spus, l-am terminat în sfârșit.

Îi întinde mândră pachetul lui Florent, care îl preia cu delicatețe. Suspansul e intens, iar noi nu mai putem de curiozitate să vedem ce se ascunde acolo.

– Hai, hai, deschideți-l! E pentru voi, doar! exclamă ea cu un surâs larg.

– Dă-i drumul, Florent, ai onoarea, spune Tatiana.

Cu mâini tremurânde, Florent dezleagă încet panglica ambalajului. Tensiunea ajunge la culme. O simt pe Tatiana agitându-se în spatele meu, ridicându-se pe vârfuri ca să vadă mai bine. Paloma se înghesuie în mine, împingându-mă, să nu piardă nimic. În sfârșit, Florent desface pachetul și scoate la iveală o carte neagră și groasă. Pe copertă nu scrie nimic. Citesc dezamăgirea pe fața Palomei și a Tatianei. Florent e crispat și-și mușcă buzele cu nervozitate, cum îi stă-n obicei. Va izbucni în râs, cum și eu voi exploda în cel mai scurt timp. Doamna Fisher stă în fața noastră, tăcută, cu ochii plini de emoție. Florent întoarce prima pagină. În preambul se află o fotografie a lui Aristotel cu o bonetă de baie pe cap. Reacție instantanee. Florent începe să rânjească. Tatiana țâșnește ca din pușcă și se refugiază în birou. Paloma își etalează strungărețea. Doar Suzanne rămâne impasibilă în spatele ochelarilor ei cu dublu focar, un pic consternată, un pic sastisită...

– Aaaah, ce nostim e drăguțul de el, nu-i așa? Eram sigură c-o să vă placă! Eram sigură! exultă doamna Fisher.

Florent începe să dea paginile. Tot albumul continuă în același spirit: Aristotel la mare, Aristotel la restaurant, Aristotel suflând în lumânările de aniversare, Aristotel în parc, Aristotel pe trambulina de la piscină, Aristotel în

zăpadă, Aristotel la munte, Aristotel la revelion, Aristotel la Marrakech. Necontenit. Aristotel e fotografiat din toate unghiurile, arborând de fiecare dată un accesoriu de la Casa Montezzo. Un adevărat catalog de modă pentru un câine de lux. Se dezlănțuie un râs nebun. Florent abia mai poate să țină albumul în mâini. Iar eu nu mă mai pot controla, roșie ca racul chicotesc cu sughițuri.

– Ei bine, bravo! zice Tatiana ștergându-se la ochi. Cinstit, de mult n-am mai văzut ceva atât de nostim! Ne-ați spus de-un cadou, dar asta, asta e pur și simplu o piesă de excepție, doamna Fisher, ce album ex-tra-or-di-nar!

– Ce muncă de observație și ce răbdare! Cât timp v-a trebuit ca să-l realizați? întreabă Florent ștergându-și obrajii.

– Oh, aproape un an, dar știți, amândoi ne-am amuzat mult. Aristotel e un partener fantastic, a fost o adevărată muncă de echipă, ce mai! Mi-am dorit atât de mult să vă placă și văd că am reușit. Sunt foarte bucuroasă!

– Ce publicitate pentru firmă! adaugă Florent.

– Nu mai lipsește decât fotografia de copertă! zic eu zâmbind. Aristotel făcând *shopping* la Montezzo, de pildă?

– Ah, da... Da... Chiar că e o idee bună, de ce nu... Ar fi perfect, ca introducere! Am camera digitală în geantă, s-o facem acum dacă vreți! Ce ziceți? Ei? Lorenzo o să se distreze!

Doamna Fisher scotocește până în fundul genții, scoate aparatul și i-l plasează pe Aristotel în brațe lui Florent.

– Ei, rahat, iar trebuie să fiu eu ăla, îmi șoptește el. O să mă umple de păr!

– Hei, Suzanne, dă-te un pic mai aproape, nu ești în cadru! strigă doamna Fisher.

Repede ne strângem cu toții în jurul lui Florent. Doamna Fisher reglează cadrajul.

– O să-l pun pe declanșare cu întârziere, ca să apar și eu în poză. Așază aparatul pe-un raft și vine în fugă să ni se alăture. Hai, tinerețe, strângeți-vă mai mult în jurul lui, o să fie o fotografie de familie! Haide, Aristotel, zâmbește la mami! Atenție, sunteți gata? Trei, doi, unu...

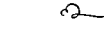

– Ce-mi dai dacă-ți vând un pont? mă întreabă Patrick, în fața automatului de dulciuri.

– O invitație la soldurile private Dior...

– Vax, știi doar că nu port țoale de marcă.

– Un bilet la cinema?... Două bonuri de masă?

– E un megapont, să știi... Exploziv! mai adaugă, rontăindu-și Twixul.

– OK, trei bonuri... Care e pontul?

– Am pus-o cu Antonia!

– Ceeeeee?! strig eu, aproape sufocându-mă.

– Hai, bagă bonurile de masă, să-mi iau diseară meniu Bucket la KFC!

Se apropie Crăciunul și șefii își pregătesc vizita în Italia pentru bilanțul anual. E perioada în care magazinul se golește de ierarhie, iar vânzătorii rămân de capul lor. Pentru noi e momentul destinderii, momentul distracțiilor. Camerele de supraveghere nu ne mai spionează și reflecțiile Antoniei cu privire la uniformele noastre au dispărut cu desăvârșire. Iar noi ne amuzăm pe cinste jucând fiecare rolul celor mai delirante personaje. Ce relaxare!

Palomei, mascota magazinului, îi place mai cu seamă să se deghizeze în braziliancă bogată. Se închide la cabine pentru a trece în revistă integrala colecției, în căutarea celor mai ademenitoare veșminte, oglinda stării sale de spirit din acel moment. După o jumătate de oră, și nenumărate variante probate, optează pentru o ținută provocatoare, sub privirea rafinată a lui Florent. Paloma excelează în rol, cu o teribilă capacitate de metamorfoză. Ușa cabinei se deschide de parcă s-ar ridica o cortină roșie, iar ea își face intrarea în salonul de probă, înfășurată într-un enorm mantou de blană. Cuceritoare. Tatiana, Suzanne și cu mine o aclamăm în urale. Ea își unduiește șoldurile și se împăunează în fața oglinzii, defilând ca pe *catwalk*. Consiliată de Florent, *coach*-ul său personal pentru această ocazie, cere să i se aducă o pereche de cizme din piele de crocodil pe care se înalță, cu trufie. Apoi, cu gesturi deosebit de senzuale, își trece peste încheietura mâinii, ca pe o jucărie sexuală, un *minaudière*[1] bătut în aur.

[1] Săculeț cochet sau geantă de mici dimensiuni care se poartă la încheietura mâinii (n. tr.).

Studiată până în amănunt, reușește, în cele din urmă, să strângă pe ea marfă de aproape 80 000 de euro. Sub mantoul de vulpe argintie ascunde o rochie care îi subliniază formele, punându-i în valoare sânii generoși. Un irezistibil rezervor de seducție, ce magnetizează toată suflarea. Într-o euforie generală cabinele de probă se transformă în culise de cabaret. Suzanne și cu mine, însă, facem de gardă la clientelă, invitându-i la spectacol, pe rând, și pe ceilalți vânzători, din toate departamentele. O vizită gratuită la un *show* improvizat. Tot magazinul se înghesuie s-o admire pe Paloma, perfect intrată în rolul multimilionarei, atent îndrumată și susținută de Florent. Irezistibil!

– Hai, Palou, o să te însoțesc prin magazin! îi propune Florent.

– Ce, ești nebun, să ne vadă clienții!

– Dar nimeni n-are de unde să știe că ești vânzătoare, fii serioasă!

– Hai, Palou, o să ne distrăm pe cinste! Nu trebuie decât să joci teatru în continuare, îi spun eu.

– Gata, îi dăm drumul! strigă Florent.

Suzanne rămâne de gardă pe *floor*, iar noi plecăm în șir indian după Paloma, ca după o divă. Florent, surescitat, este un perfect *personnal shopper*.

– Ocupați-vă de doamna, este o foarte bună clientă din Brazilia, le murmură el celorlalți vânzători, complici la impostură.

Toți clienții se uită lung după Paloma și după picioarele ei atletice, uluiți de o asemenea siluetă ravisantă. Plină de cutezanță, Paloma arată splendid, elegantă, cu

șarmul ei debordant. Turbulențe. Câțiva vânzători pufnesc pe furiș în râs, în timp ce alții exclamă:

– Aaa, bună ziua, doamna Dos Santos, ați călătorit bine?!

– Ce plăcere să vă vedem din nou printre noi...

Și hazul nebun reîncepe în forță. Florent își continuă misiunea, cu aceeași seriozitate cu care își consiliază clientele. Turul de magazin se încheie după aproape o oră și o completă trecere în revistă a celor peste o mie cinci sute de metri pătrați, de la atelierele de retușuri până la depozitul de stocuri de la subsol. Ziua a trecut în mare viteză, iar seminarul din Italia a fost pentru noi ca o călătorie la clasa întâi la Rio de Janeiro.

– O să iau inelul și cerceii asortați.

– Prea bine, domnule. Vă fac un pachețel-cadou?

– Ăăă, da, vreau să le ofer... Dar nu sunt pentru soția mea, înțelegeți?

– Desigur, domnule.

– Prefer să vă atrag atenția asupra acestui fapt fiindcă vin des la Montezzo și sunt un foarte bun client.

– Desigur, domnule.

– Și-o să revin săptămâna viitoare cu soția mea, de aniversarea ei... Contez pe discreția dumneavoastră.

– Desigur, domnule.

În afara calităților sale termice dovedite în anotimpul rece, mantoul de blană este mai cu seamă accesoriul obligatoriu pentru zona Faubourg. Simbol al eleganței absolute, nu are egal și rămâne apoteoza luxului. Podoabă ostentativă și voluminoasă, el acoperă umerii tuturor clientelor care deschid ușa de îndată ce temperatura începe să scadă puțin. Ca în Preistorie, în perioadele glaciațiunilor, când femeile umblau acoperite cu piei și blănuri de animale, așa defilează și în ziua de azi prin tot magazinul. La fel stau lucrurile și cu *it bag*-ul[1], nelipsit de pe braț, ca un trofeu de vânătoare, purtat în stil *bras cassé*, inconturnabil pentru o atitudine *trendy*. Unite printr-un soi de spirit tribal, toate gem sub povara colierelor sau a cerceilor în formă de trifoi cu patru foi. Dar esențialul, detaliul suprem, veșnicul *the girl's best friend*[2], rămâne, desigur, *le solitaire*, silex scânteietor al oricărei făpturi de cavernă!

– Ei, doamna Rivière, ce planuri aveți, alegeți tot soarele Dubaiului pentru următoarea dumneavoastră vacanță?

---

[1] Termen generic folosit pentru a desemna o poșetă sau geantă scumpă, confecționată de un mare designer de modă, gen Hermès sau Fendi, considerată în vogă (n. tr.).

[2] Aluzie la piesa „Diamonds Are a Girl's Best Friend" („Diamantele sunt cel mai bun prieten al unei fete") lansată în 1953 de cântăreața și actrița Carol Channing pe Broadway, în musicalul *Domnii preferă blondele* (n. tr.).

– Aaa! Noooo! Știți ce mi-a spus soțul meu? „Ascultă, dragă, vedem destui arabi în Franța tot anul, ca să ne mai lovim de ei și în vacanță!"

Există zile în care omul ar face mai bine să rămână acasă. Zile în care pornește cafetiera și uită să pună ceașca. Zile în care confundă fixativul cu deodorantul. Zile în care se pomenește așteptând autobuzul cu punga de gunoi în mână. Pe scurt, despre o asemenea zi îmi amintesc de parcă ar fi fost ieri. Toți vânzătorii își amintesc, de altfel, mai ales Hou-chi, noul chinez recrutat la marochinărie, care ar fi făcut mai bine, și el, să nu coboare din pat. Credeam că am văzut de toate și-am auzit de toate în acest magazin, dar mă înșelam amarnic.

E duminică și vânzătorii lucrează pentru că sunt plătiți dublu. Astăzi, totul merge de-a-ndoaselea: climatizarea e defectă, toaletele destinate clienților nu funcționează și frigiderul s-a golit încă de la prânz. Și, ca o încununare, președintele, soția sa și fiul lor descind pe neașteptate la Montezzo. Panică generală. Luat pe nepregătite, Lorenzo îi ordonă Tatianei să fugă la Ladurée ca să cumpere *macarons* și sucuri de fructe. Cât despre Régis, agentul de securitate, bâiguie neputincios în emițătorul său:

– Lă-lăsați pa-pauza de țigară, fraților. A venit șeful cel mare, treceți la posturi!

Lorenzo e lac de sudoare pe frunte și are palmele umede. Deschide cutia cu *macarons*, înșfacă din mers trei pahare și adaugă niște șervețele de hârtie.

– Tatiana, hai, iute, un platou!

– Dar nu e decât unul singur liber! Sunt toate pe la clienți!...

– Bun, ia rama aia de pe perete, de deasupra calculatorului, scoate fotografia și pune la loc geamul... Așa, frumoaso, un platou nou-nouț! Bun, pe unde sunt acum?... Nu-i mai văd la camere...

Soția președintelui, celebră actriță hollywoodiană, nu poate trece neobservată și atrage după sine un alai de admiratori și gură-cască, într-o permanentă învălmășeală. Și în scurt timp magazinul începe să arate ca un parc de distracții. Starul, pentru care teatrul e o a doua natură, defilează dintr-un departament în altul, fidelă renumelui său. Trece peste tot unduindu-și trupul, probează pălării, șaluri, pantofi și poșete, urmată îndeaproape de micul prinț. Simțindu-se sub lumina spoturilor ca sub lumina reflectoarelor, se agită, vorbește tare și-și face numărul. Liniște, se filmează!

Unii vânzători și-au pierdut mințile și nu mai izbutesc să-și ia privirile de la ea, în vreme ce alții i se aruncă la picioare, pentru a o servi. Ea e frumoasă. Și știe asta. Ea e celebră. Ea îi face pe mulți să viseze. Ea este soția președintelui și figurează printre cele mai mari averi din Franța. Ea poate avea totul. Ea are totul. Ea jubilează.

Minutele se scurg de parcă ar fi ore. Lorenzo stă drepți la parter. Face pe chelnerul și asigură serviciu complet,

în timp ce președintele probează costume. La etaj, spectacolul e în toi. Starul a umplut tot locul.

– Rahat, ai văzut ce scundă e!

– Mda, așa-i, mi-o închipuiam mult mai înaltă...

Aflată în centrul atenției și în plină desfășurare a show-ului, la un moment dat observă că fiul său, instalat pe o canapea împreună cu bona, începuse să caște. Fără îndoială, micuțul își pierduse răbdarea. Și imediat, sigură pe ea, se întoarce spre Hou-chi, aflat foarte aproape. Chiar foarte aproape, picat în contemplație lângă icoana cinemaulului. După ce îl privește lung, face o pauză, apoi îi spune:

– *Could you do the tiger for my son? I think he's a little bored...*[1]

Nu-mi cred urechilor. Vânzătorul, descumpănit, ezită o fracțiune de secundă. E în stare de șoc. „Soția președintelui" i-a cerut ceva. Ce-i de făcut? E prins în capcană. Stop-cadru. Lasă privirea în jos, trage aer în piept, depărtează călcâiele, îndoaie genunchii. Și îngenunchează. Toată lumea e cu ochii la el. Se trântește la podea. Apoi ridică mâinile, cu degetele încovoiate ca ghearele, de-o parte și de alta a feței și deschide gura. Încruntă sprâncenele, își ia un aer fioros, își dezvelește caninii și începe să ragă:

– Grrrrr.... Grrrrrrrrrr... Grrrrrrrrrrrrrrrrr...

---

[1] „Puteți să faceți pe tigrul pentru fiul meu? Cred că se cam plictisește..." (n.a.).

Toți suntem încremeniți de stupoare. Nimeni nu protestează. Starul zâmbește. Și vânzătorul se ridică, stingherit. Sfârșit. Copilul aplaudă. Mama copilului aplaudă. Apoi i se adresează lui Hou-chi, râzând în hohote:

– Braaavoooo!! *You're a very good actor!!*[1]

[1] „Sunteți un actor foarte bun!!" (n.a.).

DECEMBRIE

– Am o veste bună și una rea, îmi spune Melany. Vestea bună este că am găsit pe cineva pentru postul de *Visual Merchandiser*. Vestea rea e că nu ești dumneata.

Anunțul lui Melany are asupra mea un efect de Fulguropumn... sau de Cornofulger[1]. Simt că mă descompun, simt că mă scurg transformată într-o masă informă. Iar inima îmi bate de parcă vrea să îmi iasă din piept. Sunt mută. Și răpusă. De unde atâta cruzime? Atunci am

[1] Arme distrugătoare ale robotului Goldorak, personaj al unui popular serial japonez de desene animate difuzat între anii 1975–1977 (n. tr.).

priceput că Melany e făcută din oțel, ca o armură trasă în piele de om. Fără îndoială o specie pe cale de apariție în acest minunat cocon, care este piața forței de muncă.

Melany lucrează cu încrâncenare și locuiește în partea de vest a Parisului. Se distinge de toți ceilalți șefi prin tenacitate și rezistență. Sosește prima întotdeauna, câteodată chiar înaintea directorului, în unele dimineți și la șapte, cu trei ore înainte de deschidere. Se bănuiește că ar fi insomniacă. Și, cel mai probabil, sonată. Îndrăgostită de Montezzo, îndrăgostită nebunește. Fără să-și mai împartă viața cu altcineva. Fardată în baie, la lumină de neon, în fiecare dimineață are aerul că vine după o noapte albă. Prospețimea tinereții și-a pierdut-o de mult, sub *blush*-ul care-i acoperă pomeții. Inseparabilă de calculator și de BlackBerry, redactează rapoarte și citește e-mailuri fără încetare. Disponibilă la orice oră din zi sau din noapte, chiar și în mijlocul vacanței. Fără nicio supărare, ba dimpotrivă. Montezzo este amfetamina sa, iar luxul, ADN-ul! Nu face pauză la prânz, înhață un sendviș din automat și-l înfulecă în câteva minute pe-un colț de masă. Singura „gură de oxigen" pe care și-o acordă e doar pentru țigară, pe care o fumează afară, pe rue Royale, cu alte câteva responsabile de la magazinele de lux din cartier. Iar toate sunt bine cunoscute că golesc de antidepresive farmacia din colț, fiind nevrozate. Se pare că unele firme, foarte exigente, își împing personalul până în pragul depresiei. Dependentă de Lucky Strike-ul ei, Melany savurează volutele de nicotină, întotdeauna cu un espresso în mână, ritual ce se

repetă de câteva ori pe zi, sperând parcă să-și înece nefericirea în hectolitri de cafea. Asta e Melany.

– Charlotte, ce-i cu creionul ăla negru în jurul ochilor dumitale? mă interpelează Antonia.

– ...E machiaj...

– Mai degrabă s-ar zice că-i camuflaj! Îți amintesc că nu lucrezi la „Hidoșenii și Mărunțișuri" (H & M).

Duminicile îmi amintesc de anii copilăriei. Angoasa zilei de luni a revenit ca frica de întoarcerea la școală, de la începutul fiecărei noi săptămâni. De fapt, încep să mă frământ chiar de sâmbătă seara, gândindu-mă la repeziciunea cu care vor zbura orele, fără să mai apuc să mă bucur și de puțină odihnă. Cinefilă înverșunată, îmi fac plinul cu filme de la videoclubul din vecinătate. Am chef să revăd integrala Woody Allen. Pregătesc un castron cu pop-corn, apoi o sun pe Chris, înainte de a-mi pune ultimul film.

– Ia zi, ai de gând să te mai ocupi mult timp de creșterea puicuțelor de lux?

– E în orice caz mai convenabil decât de creșterea porcilor, nu?

– Nu, serios acum, gluma a durat destul, nu crezi?

Nici nu știu cum mai găsesc puterea să-mi îmbrac uniforma, luni dimineață, și să urc apoi cele două etaje, până la divizia *prêt-à-porter femme*.

– E ceva în neregulă, Charlotte? mă întreabă Lorenzo, cu care mă întâlnesc pe scări. Zâmbește, ce înseamnă asta!

Lipsa de motivație mă omoară încetul cu încetul. Lipsa unei măriri de salariu și lipsa unei prime anuale, toate amăgirile, toată sastiseala de acest vodevil al luxului și, pentru a încheia, anunțul lui Melany, toate astea m-au terminat. Sunt sătulă de discursurile lui Lorenzo. Și de speranțele deșarte, și de circularele președintelui, și de morcovul după care aleargă toată lumea, și de „pacientele" mele sufocante. Câtă nedreptate și cât dezgust!

Totuși, cum pot trata vânzătorii cu atâta lipsă de considerație? Sau își imaginează că personalul mărunt e bun numai ca să-i îngrașe pe acționari? Și nimic mai mult. Nici nu mai pot să ascult *briefing*-urile lui Melany, mi-au devenit total indiferente. Și nici să mai dau telefoane la toate clientele, să le invit la următorul nostru cocktail, nu mai pot, cum nu mai pot nici să-mi bat capul să le stârnesc curiozitatea pentru prezentarea de toamnă-iarnă, cu un aer preocupat de beneficiile grupului. Gata! Și gata și cu vânzările! Montezzo ne stabilește, premeditat, ținte de neatins. Și atunci, de ce să continui? Mii de euro au fost încasați datorită eforturilor mele, iar eu nu am să primesc niciodată o primă anuală. Tatiana, care a ajuns la milionul de euro, nu va primi nici ea, niciodată, nimic. Nici ea, nici altcineva, de altfel. În ceea ce mă privește, am depășit cu treizeci de procente baremul stabilit, dar tot

nu-i suficient. Morcovul ne vâjâie pe sub nas. Nu mai simt decât repulsie, amărăciune și oboseală. Duminica nici nu mai pot să ies din casă și dorm până la prânz. Un soi de hibernare, în așteptarea zilelor mai bune.

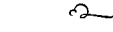

„N-am niciodată timp să înot câteva lungimi în propria mea piscină", declară Isabella Canalli, celebra stilistă a Casei Montezzo, în cursul unui interviu.

O alarmă îmi curmă somnul. Visam, dar vuietul pătrunzător mă trezește brusc. Tresar și încep să mă dezmeticesc. Cuprinsă de panică, recunosc alarma de incendiu a magazinului. Mă ridic în mare grabă de pe toaletă, mă încalț din mers și mă avânt în vacarmul care mi-a scurtat siesta. Cu gura încleiată, cu ochii umflați și cu obrazul stâng înroșit de la peretele zgrunțuros de care m-am sprijinit cât am reușit să ațipesc, îmi dau repede cu puțină apă pe față și încep să cobor treptele, câte două deodată, până în magazin. Oare cât timp am dormit? Și de când sună alarma? Ajunsă în departament, sirena îmi sfâșie timpanele.

– Dar ce se întâmplă? strig în gol.

Niciun răspuns. Magazinul e pustiu. E limpede că tot personalul a fost evacuat și n-am mai rămas decât eu, prinsă în capcana microsiestei mele. De undeva, se aude

curgând un torent de apă și, luându-mă după zgomot, descopăr că pe scara principală se revarsă o cascadă. În mijlocul magazinului! Ridic privirea spre tavan și văd o perdea de apă, o adevărată ploaie torențială, vrednică de marile arteziene de la Versailles. Îmi fac curaj și mă încumet să o pornesc mai departe, prin apă, cu pantofii complet afundați în mocheta inundată ce îmi absoarbe fiecare pas, ca o ventuză. Înaintând spre ieșire, la un moment dat am senzația că aud un zgomot înfundat răzbind din spatele unui perete. Și o voce îndepărtată, parcă, și lovituri din ce în ce mai distincte. Mă întorc imediat într-acolo și parcă încep să disting și un chelălăit.

– E cineva? strig eu, apropiindu-mă de ușile ascensorului.

– Sunt doamna Fisher! Am rămas blocată cu Aristotel, scoateți-mă de-aici!

– O să anunț imediat securitatea, doamna Fisher!

Ajunsă în dreptul ușilor principale, dau cu ochii de mașinile de pompieri garate pe Faubourg. O mulțime de oameni se înghesuie în fața magazinului. Antonia, care își numără angajații, mă zărește dintr-odată apărând în spatele vitrinei. Stupoare. Rămâne cu gura întredeschisă, ca un pește la peretele acvariului.

– Ce faci acolo?!! N-ai auzit sirena? zbiară ea.

– Ba da, dar...

– Oh, fir-ar să fie, nu se poate una ca asta!

– Poate să mă scoată cineva de aici? strig, udă leoarcă.

– Ușile sunt blocate automat... Trebuie s-așteptăm să se întrerupă alarma, rahat!

Încerc în zadar să mă fac auzită din spatele geamului și să-i spun de doamna Fisher, dar Antonia nu mă ascultă, nervoasă și depășită de situație. Reia numărătoarea angajaților în mijlocul agitației generale. Evacuarea personalului s-a dovedit o ratare, iar Antonia, care poartă toată răspunderea, în mod sigur va fi sancționată. Din fericire pentru el, Lorenzo are zi liberă. Antonia a reușit să abandoneze un angajat și, mai presus de orice, chiar pe văduva fostului președinte, blocată în ascensor. O greșeală care ar fi putut fi fatală în caz de incendiu. Udă și rușinată, îmi privesc vârful picioarelor. Cum oare să mă justific? Tremur la gândul că voi fi convocată în biroul Antoniei.

– Poți să-mi explici unde erai? mă întreabă ea după deschiderea ușilor.

– Ei bine... ăăă, de fapt... încercam să caut ajutor ca s-o eliberez pe doamna Fisher din lift...

Antonia rămâne cu gura căscată.

– Doamna Fisher este blocată în lift?

– Da, dar nu vă faceți griji, am anunțat agenții de securitate...

Antonia încremenește de spaimă, pricepând, în sfârșit, că într-adevăr a dat de belea. Și, o oră mai târziu, când Mamadou și Patrick au izbutit să deschidă ușile ascensorului, au găsit-o pe doamna Fisher așezată pe jos, lângă Aristotel care, înnebunit de hărmălaia sirenei, reușise să ude singur toată podeaua.

Îmi închei ziua îmbrăcată în hainele mele, după ce mi-am pus uniforma la uscat în vestiar, cu părul plin de

resturi de zugrăveală, care arată ca vata de zahăr. Magazinul a hotărât, totuși, să își închidă porțile cu o oră mai devreme. O pornesc pe jos, ca să iau aer. Cartierul e pustiu, iar eu pășesc pe trotuarele ninse, prin fața decorațiunilor feerice din place Vendôme. Se lasă frigul și respirația mea scoate abur. E liniște peste tot și asta îmi face bine. Când ajung la Palais Royal, mă hotărăsc totuși să iau metroul spre Bastille. Și intru în vagon cu căștile iPod-ului pe urechi, în timp ce refrenul lui Tahiti 80 răsună ca un ecou al zilei mele de lucru: *My life is a mess, just like everybody else's I guess...*[1]

– Nu știi ultima noutate! Se pare că Antonia iese cu Patrick! strigă Tatiana.

– Ce? Săraca Antonia! Ăsta-i chiar un S.O.S. în mijlocul deșertului! vine replica lui Florent.

Sâmbătă dimineață. Tot nu pot să mă împac cu ideea că trebuie să merg la serviciu și în weekend. E ziua ședinței cu personalul. Lorenzo o să-mi ceară iar definiția pentru *Cross Selling*, iar eu îmi voi recita lecția în fața tuturor. Aplauze garantate.

– Vom accelera ritmul! explică Lorenzo. Începând de azi, *staff meeting*-ul nostru va fi zilnic. Ca atare, veți veni

[1] „Viața mea-i vraiște, ca și-a altora, presupun..." (n.a.).

în fiecare dimineață cu o jumătate de oră mai devreme pentru a revizui strategia comercială.

Deșteptătorul meu sună ca o bombă cu ceas. Sar din pat și intru imediat sub duș. Mă șterg în viteză, mă îmbrac, îmi prăjesc o chiflă și îmi dau repede cu lac pe unghii, între două înghițituri de espresso. Apoi mă întorc în baie ca să mă machiez și să-mi prind părul. Treizeci de secunde. Cu fața încă umflată de somn, mă încalț și trântesc ușa în urmă.

Dar mă opresc pe palier, șovăitoare. Încă mai pot să fac stânga-mprejur. Să mă întorc acasă și s-o termin cu toată mascarada asta. Mi-ar plăcea atât de mult să mai lenevesc în pat, să mă duc la expoziția Basquiat de la Muzeul de Artă Modernă, să mă ghiftuiesc cu *cheesecake* sau să ascult ultimul album al lui Benjamin Biolay. Nu, nu, mai bine nu! Cine îmi va mai plăti ședințele de epilat și abonamentul la Canal+? Fericirea mea constă în atât de puține lucruri. Cobor în goană cele trei etaje și mă arunc în gura metroului. O scurtă călătorie cu trenul-fantomă.

Ajunsă în fața magazinului, împing ușa buncărului de lux. Și totul intră pe pilot automat. Salut agenții de securitate. Pontez. Îmbrac costumul de gală. Apoi, orele încep să se scurgă din pipetă, în timp ce mă fâțâi de colo-acolo, pe *floor*. Mă plimb cu brațele încrucișate și capul plecat, fără să mă gândesc la nimic. Privesc luminile din tavan. Îmi ridic gulerul vestei. Fac cale-ntoarsă, ca o jucărie care se lovește de pereți, și o pornesc din nou, în direcție opusă. Ce sens au toate astea? Încă o zi goală. Goală de orice sens.

Nu mai vreau rolul micuței vânzătoare-model. Nici Tatiana, de altfel. Înțepenită în fața calculatorului din birou, la adăpost de orice priviri, navighează pe Internet toată ziua. Își revede cursurile pentru următoarele parțiale, apoi intră pe site-urile celebrităților din Rusia și rătăcește ore în șir în abisul rețelei. Gata cu „bună ziua, doamnă, bună ziua, domnule", gata cu întâmpinările, cu cafeaua, cu Cola sau Perrier. Ne-am „debranșat" cu totul.

– Ați primit costumele de baie de la Croisière? întreabă o clientă.

– Stocu-i epuizat, doamnă, răspund fără să ridic capul.

Minciuna și aroganța au intrat în cotidian. Cât despre Florent, se mulțumește să arunce o privire clientelor, abia catadicsind să scoată nasul din mesageria mobilului. Își vede neîntrerupt de „vânătoarea de bărbați", fără să-i mai pese de nimic. „*Gym queen* caută *Bear*." Iar, Suzanne, care așteaptă cu nerăbdare să se pensioneze, s-a obișnuit să moțăie pe bancheta de catifea din cabina de probă, ca într-un adevărat culcuș.

– Treziți-mă dacă apare Lorenzo, ne roagă întotdeauna, înainte de a închide ușa.

Lorenzo și Antonia scrâșnesc din dinți când văd cifra de afaceri în scădere vertiginoasă și-și înmulțesc amenințările. Oricum, Antonia tot caută să-și ia revanșa după întâmplarea cu inundația. Convocările în biroul ei se țin lanț, ca și înștiințările de recadrare. Dar totul e în zadar: departamentul *prêt-à-porter femme* e într-o derivă totală și nu văd cum vom mai putea menține direcția.

Lorenzo își face apariția pe *floor* în pas de dans, pocnind din degete, încercând să-l imite pe Sinatra, pentru amuzamentul nostru.

– Ei, fetelor, vă place swing-ul? V-am pus muzică pentru ambianță!

Apoi începe să dea din șolduri și să fredoneze cuvintele care ies din difuzoare:

– *„Saaaanta Clauuuuus is coming tooo taaawn!"*... La-la-la, hai, puțină mișcare! O zi bună, fetelor!

Chix total.

SCRISOAREA

După evaluarea pagubelor provocate de inundație, în sala de repaus apare imediat un nou anunț de angajări. Se caută o directoare adjunctă pentru magazinul nostru. Antonia e transferată la Cannes, expediată ca o simplă marfă, după plângerea făcută de doamna Fisher. Afacere clasată.

Se fură cu perseverență și avem din ce în ce mai mult de-a face cu adevărați profesioniști. Mai întâi, sunt hoții care ne înșală vigilența și reușesc să părăsească magazinul încălțați cu perechea de pantofi pe care au cerut-o la probă. Apoi sunt cei care, în cabină, decupează cipurile antifurt sau doamnele care dispar cu o poșetă din piton strecurată în cărucior copilului. Mai sunt și Arsène Lupin-ii[1] Faubourgului, cei care nu abordează niciodată vânzătorii și intră și ies din magazin ca printr-o magie și

[1] Arsène Lupin – personaj literar, tipul „gentlemanului-spărgător", creat de scriitorul Maurice Leblanc (n. tr.).

preferă articolele scumpe, cum ar fi mantourile de blană. Acum mantoul e la locul lui, expus pe stativ și asigurat cu șnur de oțel, acum a și dispărut! De parcă s-ar fi evaporat. Și imposibil de înțeles cum. Dar există situații și mai spectaculoase, demne de cei mai iscusiți prestidigitatori. Și blănurile expuse pe manechine sunt furate. Cum poate fi dezbrăcat un manechin sub nasul tuturor angajaților și apoi cum se poate ieși cu un astrahan de 30 000 de euro fără ca nimeni să nu observe nimic? Misterul rămâne de nepătruns. Iar performanța a fost realizată de două ori în departamentul nostru, exact la o săptămână distanță. Miercurea, la aceeași oră. A doua oară s-a întâmplat, din nefericire, tocmai în ziua în care Paloma s-a plimbat prin tot magazinul deghizată în bogată moștenitoare braziliană. Confirmarea furtului a fost oficială de îndată ce șefii s-au întors din Italia. Și, într-adevăr, am avut nevoie de ceva timp ca să ne dăm seama că mantoul dispăruse. Florent, Tatiana, Palou și cu mine ne-am albit la față când am fost anunțați. Pentru că am înțeles imediat că vor fi luate la puricat toate înregistrările video ale camerelor de supraveghere și că va fi descoperită Paloma, urmată de alaiul nostru...

Melany nu și-a anunțat plecarea. Când am sosit la magazin, într-o dimineață de decembrie, ea nu era acolo. Mai întâi am crezut că-i bolnavă. Dar pe urmă a venit Lorenzo și ne-a dat vestea. Demisionase. Păstrase acest secret vreme de trei luni. Candidase pentru un post la Hong Kong, de director al noului magazin Givenchy. N-a dorit să-și

previnã echipa, şi nici conducerea. Melany detestă despărţirile. A dispărut de pe-o zi pe alta, fără nicio vorbă, conform ultimei sale dorinţe. Nu tu discurs, nu tu mulţumiri, nimic. Deschid agenda departamentului la ziua de luni, 11 decembrie, şi descopăr aceste câteva rânduri:

„*Hello everyone.*

Surprinşi???!!! Ei da, mi-am luat zborul spre alte aventuri!

Nu uitaţi nicio clipă că sunt cu ochii pe voi...

Just joking!

Bye,

Melany"

Câteva zile mai târziu, găsesc o recomandată în cutia de scrisori. Florent, Tatiana, Paloma şi cu mine suntem convocaţi la biroul DRU. Treaba e gravă.

Aşezaţi toţi patru pe bancheta din holul de intrare al sediului social, aşteptăm răbdători să compărem în faţa tribunalului.

– Toate astea iarăşi din vina ta, Florent! geme Palou, cu un tremolo în glas.

– Oh, drăguţo, calmează-te, lasă-ne cu telenovelele tale...

– *Mas* am un copil de patru ani, io! Vrei sa-mi spui ce-o sa fac daca ma da afara?

– O să faci ce o să fac și eu, o să te duci pe centură!

Florent își păstrează un umor imperturbabil chiar și în momentele cele mai grave. E principala sa calitate și o exploatează cu brio, dar astăzi nimeni nu mai are chef de râs. Suntem într-o situație critică și viitorul pare destul de sumbru.

După vreo cincisprezece minute, ușa biroului se deschide și asistenta ne poftește înăuntru, unul după altul. Urmează să fim audiați de DRU timp de o jumătate de oră. Acuzația e clară: suntem suspectați de complicitate la furt. Ne face morală pe rând, cu o privire amenințătoare, lovind cu pumnul în masă. Directorul securității pentru Europa stă în picioare lângă ea, bănuitor îndărătul lentilelor, cu burta bombându-i costumul la două rânduri. DRU își continuă rechizitoriul și tonul vocii sale străpunge toată încăperea. Prefer să nu spun nimic în apărarea mea, tac asemenea colegilor mei. Lipsa noastră de profesionalism e evocată îndelung și, în chip de concluzie, DRU ne recită câteva pasaje din biblia Montezzo, subliniind cu degetul iresponsabilitatea noastră. Acum va trebui să așteptăm verdictul.

În săptămâna care a urmat, a sosit o a doua scrisoare recomandată. Paloma era din nou convocată la sediul central, pentru o întrevedere oficială. Doar ea, protagonista glumei, a fost singura pedepsită. DRU a fulgerat-o din priviri și a executat-o în câteva minute. Entuziasmul semănat de noi prin tot magazinul a ușurat din plin acțiunea hoților. Cu toții, vânzători și

agenți de pază, apăream râzând cu gura până la urechi pe înregistrările video.

Paloma și-a privit tot timpul vârful pantofilor, cu fața șiroind de lacrimi. Iar acum iese din birou, plângând fără contenire. Își trage nasul și-și tamponează ochii cu un Kleenex folosit, pătat de rimel și de ruj. Sunt foarte supărată și plină de remușcări. Mă simt vinovată că am încurajat-o prostește în toată povestea. Apoi ne vine ideea să mai facem o încercare să o salvăm și solicităm o nouă întrevedere cu DRU. În zadar. Și, pentru prima dată de când îl cunosc, Florent rămâne tăcut zile la rând. Paloma își crește singură copilul într-o garsonieră de douăzeci de metri pătrați de la periferia Parisului. Se trezește devreme în fiecare dimineață ca să ia metroul și trudește din greu pentru fiul ei. Ca toți nou-veniții la Montezzo, a avut parte de farsele colegilor și Florent a luat-o în colimator încă de la sosire. Dar a înțeles repede cu cine are de-a face. Paloma a pătimit mult la viața ei și emigrarea în Franța a întărit-o și mai și. A reușit să treacă peste snobismul parizian, peste răceala orașului și a învățat limba franceză pentru a putea să lucreze la una dintre cele mai prestigioase firme de lux din lume. Parcursul său este un succes în ochii celor șase frați și surori, care-o admiră din Rio. Le trimite bani în fiecare lună și visează ca, într-o bună zi, să-și construiască o casă acolo. O să ne lipsească enorm. Mi se pune un nod în gât. Mă pierd în scuze, dar e prea târziu. Nimic nu se mai poate schimba. Paloma are un preaviz de o lună.

– Ei, ce mai face drăguțul de Lorenzo? Nu l-am mai văzut de mult pe-aici, întreabă doamna Lebrin, care se află din nou în trecere prin Paris.

– Oh, o duce foarte bine, doamnă, răspund. De altfel, pot să vă spun un secret?...

– Sigur! Ce anume?...

– Ei bine, dar între noi să rămână, cred că nu mai este celibatar!

– CUUUUM? Spuneți-mi tot!!!! Cine e fericita aleasă?

– Uitați, cu riscul de-a vă surprinde... e vorba de un bărbat.

Tăcere.

– Un bărbat? Asta-i bună... Sunteți sigură?

– O, da, nu încape nicio-ndoială, doamna Lebrin.

– Ei, la una ca asta nu m-aș fi așteptat!... mai apucă să spună, cu un aer uluit, lăsându-se moale pe canapea. Un bărbat..., repetă, într-un murmur.

– Vă simțiți bine? Doriți un pahar cu apă, doamna Lebrin?

Nu mai zice nimic și rămâne câteva clipe nemișcată, cu o expresie buimacă și gura întredeschisă.

– Aduceți-mi un whisky, dublu, fără gheață.

Florent a dispărut de câteva săptămâni, fără niciun semn de viață. Concediu de boală. Deși și-a dat toată silința ca să rămână pe primul loc, a pierdut trofeul, după ani buni. Oboseala și sentimentul de culpabilitate față de Paloma l-au cufundat într-o tăcere încărcată de remușcări. Peste douăzeci de zile Paloma nu va mai fi aici. S-a terminat cu hohotele de râs care răsunau pe etaje, cu parada de coafuri, cu gafele, cu mersul legănat și cu strungăreața ei – mascota noastră va pleca pentru totdeauna. Va rămâne un gol în urma sa și nici nu mă încumet să-mi imaginez cum va fi. A invitat pe toată lumea la petrecerea de adio pe care s-a hotărât să o organizeze. O notă lipită pe un automat din sala de repaus anunță:

Boa tarde a todos! Caipirinhas y mojitos[1] la discreție sâmbătă seară la Escale, înaintea marii mele reîntoarceri la Rio de Janeiro!

Love,
Palou

De când a venit în Franța, nu s-a mai întors niciodată, în vacanțe, în Brazilia, iar mama ei nici nu își cunoaște nepotul. Paloma are în sfârșit prilejul să se lanseze și să se dedice visului său dintotdeauna: deschiderea unei case de oaspeți.

---

[1] În portugheză: „Bună ziua tuturor!" *Caipirinha* și *mojito* sunt denumirile unor cocktailuri sud-americane (n.a.).

– Atunci, o sa veniți cu toții in vizita la mine, da?!

– Bineînțeles, frumoaso! De cum te vei fi instalat, o să și debarcăm!

Barul e rezervat și decorat cu baloane și serpentine. Coloanele sunt împodobite cu hârtie creponată, cu panglici și podoabe poleite. Paloma a pregătit un castron imens cu *rum punch* și a invitat toate buticurile din jur. În ciuda frigului, trotuarul e invadat de vânzătorii veniți de Galeries Lafayette, de la Printemps și de la Bon Marché, care își savurează cocktailul într-o bună dispoziție generală. Un grup de amici de-ai ei brazilieni au venit să cânte și ne antrenează pe toți, într-un cor uriaș, sub ninsoare. Un moment de neuitat, de care-mi voi aminti întotdeauna, cu tristețe și melancolie.

Anul e pe sfârșite și eu mă aflu tot aici. Iar la orizont, nu se întrevede nicio lumină. Oare voi rămâne vânzătoare toată viața?

– Când ți-ai luat slujba asta, mi-ai spus că e doar pentru moment... Și curând o să treci în al doilea an de Montezzo...

– ...

– Hai, deșteaptă-te, Charlotte... Asta-i o bramburească, valorezi mult mai mult! îmi spune Chris.

Florent s-a întors ca să ne anunțe că cererea lui de formare profesională a fost în sfârșit acceptată. Schimbare de carieră. A hotărât să se facă DJ. Tatiana, complet lipsită

de orice motivație, își pândește cu nerăbdare cutia de scrisori în așteptarea admiterii ei la Cambridge. Cât despre mine, mă uit la Suzanne ca la o reflexie a propriului meu viitor. O să mă pomenesc singură cu ea, care așteaptă pensionarea și papucii de casă. Tristă soartă. De douăsprezece luni rătăcesc prin cei o mie cinci sute de metri pătrați. Și m-am rătăcit. Simt cum o lacrimă îmi alunecă pe obraz.

SEARA DE CRĂCIUN

Și seara de Crăciun, atât de așteptată, a fost, în cele din urmă, tot un dezastru. Fără nicio mirare, pe măsura considerației pe care Montezzo o poartă vânzătorilor săi. Suzanne a făcut efortul să vină și ea, în ciuda tuturor reținerilor sale. Culoarul de la etajul întâi al sediului central este rezervat pentru festivități. Fără nicio cheltuială inutilă. Se instalează un DJ, cu un pupitru și trei reflectoare, pe-un colț de mochetă. Se scot pe culoar mesele de ședință, în chip de bufet, și apar și farfuriile din plastic, garnisite cu rondele de salam, mortadella și castraveciori, o concepție rustică. Jalnic. Plus câteva gustări frugale, livrate direct de la Picard – „pâinișoarele-surpriză din opt cereale", „douăsprezece prune uscate cu slănină afumată", „treizeci de minipateuri ale soarelui". Le cunosc pe de

rost. Şi, ca o încununare, o şampanie necunoscută, fără îndoială promoţia lunii la Auchan[1].

Florent se apucă s-o imite pe Melany cu accentul ei englezesc.

– Ascultaţi ce vă spun, când eram la Londra, directorul nostru ne oferea întotdeauna de Crăciun o cutie de bomboane Quality Street şi-o *fortune cookie*[2], atâta tot! Aşa că, socotiţi-vă fericiţi!

Tradiţionala tombolă e organizată anul acesta de DRU şi Lorenzo. Câştig un parfum. Faimosul Cloud – lichidare de stoc. Eternul nor toxic, care sfârşeşte ca deodorant la closet. Florent se alege cu un săculeţ pentru farduri.

– Ce-o să pui în el? îl întreb.

– Cinci sau şase prezervative şi-un ruj!

Tatiana, verde de furie, se pricopseşte cu un prosop, iar Suzanne, cu o centură. Crăciun fericit! Fac câţiva paşi timizi de dans cu Tatiana pe mocheta de pe culoar, sub privirea voioasă a DRU. Bate de miezul nopţii şi, asemenea Cenuşăresei, hotărăsc s-o tai din locul ăsta feeric înainte de a mă preschimba în cârpă de şters pe jos.

– Nu uitaţi, trebuie să facem fotografia de grup înainte de plecare! strigă DRU.

---

[1] Supermarket universal, al doilea ca mărime din Franţa, după Carrefour (n. tr.).

[2] Cornuleţ crocant, cu răvaş (n. tr.).

Împart taxiul cu Tatiana, după imortalizarea momentului de neuitat.

– A fost cel mai mizerabil bufet rustic din viața mea! începe Tatiana.

– Vrei să zici, cea mai mizerabilă serbare de Crăciun! Cum de-au putut să ne facă asta?...

Traversăm place de la Concorde. Privesc pe fereastră cheiurile care defilează în viteză. E atât de frumos Parisul. Am trecut de sute de ori pe aici și tot am impresia că sunt într-o secvență de film. Ca într-un generic de final. Liniștită, lângă mine, Tatiana admiră orașul.

– Charlotte, trebuie să ne facem o promisiune, una alteia. La anul, n-o să mai lucrăm acolo, de acord?

– ...Spune-mi, Tatiana, care e visul tău?

– Eh... Știi bine: să lucrez cu Vladimir Putin! Dar tu, Charlotte, visul tău care e?

Tăcere.

– Să scriu o carte.

Mulțumiri

Hélène Fiamma, Lilia Bounab, Christine Canale Parola, mama, Oscar și Benoît-Pierre, Svetlana Galagan, Anne Samain, Grégoire Biseau, Philippe Brunier, Charlotte Bénazet, Dina Harbi, Nicolas Hoffman, Sophie Toulouse, Virginie Bos, Pascaline Brette, Marie Lemelle-Ligot și Dominique Descantes, mulțumiri pentru toate încurajările!

Cuprins

Ianuarie 7
Februarie 29
Martie 43
Soldurile 64
Ceremonia 87
Iulie 103
Vara 123
Septembrie 142
Octombrie 157
Noiembrie 167
Decembrie 187
Scrisoarea 198
Seara de Crăciun 207
Mulțumiri 210

...Vând și dau sfaturi, dau sfaturi și vând. Fără să cunosc prea mult despre această meserie, îmi urmez instinctul. Strategia mea, dacă se poate numi așa, este foarte spontană și sinceră, fără vreo tehnică deosebită. Continui să-mi sfătuiesc clientele în funcție de ceea ce izbutesc să decodez din personalitatea lor. Le judec dintr-o privire când apar pe *floor*, apoi avansez pe dibuite. E o muncă de analiză și observație. Ca să pot trata o afecțiune, trebuie mai întâi să stabilesc diagnosticul. Și, cu trecerea timpului, clientele încep să vină la mine ca la psiholog, doar că o consultație e mult mai scumpă... Le examinez, apoi începe ședința. Nu le amăgesc niciodată c-ar arăta ca un manechin când ele arată ca o mătură. Căutăm împreună soluția pentru problema lor, oricât de neînsemnată ar fi ea. Fiecare mă ascultă cu atenție și, treptat, încep să înțeleg tot mai bine câtă putere de convingere am. Sunt ca o confidentă care, așezată pe marginea căzii de baie, își asistă prietena care-și încearcă toată garderoba pentru o singură ocazie specială. Sub ochii mei, cabinele de probă devin un imens budoar, un fel de cabinet privat cu o ambianță intimă în prezența „terapeutului la comandă". Prescriu rețeta care le va vindeca nevroza: „Un mantou de vulpe, asortat cu o poșetă din piton, de trei ori pe zi cu un pahar mare de apă. Vă vor face să vă simțiți mult mai bine, doamnă." Relația pe care o am cu clientele este foarte apropiată, dar uneori mult prea delicată. Cunosc defectele anatomiei lor, complexele care le obsedează și afecțiunile de care suferă. Au devenit „pacientele" mele.

Montezzo

Marcă fondată la Milano în 1910, ce poartă numele fondatorului său, Paolo Montezzo. Simbol al luxului și al eleganței. Renume internațional. Aură și farmec excepționale. Un secol de succes.

Domenii de activitate

Marochinărie, încălțăminte, confecții, mătăsuri, bijuterii, accesorii pentru animale de companie, cosmetice. Unul dintre lideri mondiali la nivelul său. Aparține grupului WLG, Worldwide Luxury Goods.

Cifre

6 000 de colaboratori.

220 de magazine în întreaga lume.

2 miliarde de euro cifră de afaceri.

Filosofie

Vehiculăm visuri prin intermediul unor produse de excepție. Oferim clientelei un moment unic și de neuitat. Și un serviciu de calitate excepțională. Exclusivitatea și iscusința italiană sunt cuvintele-cheie ale acestei mărci fără egal.

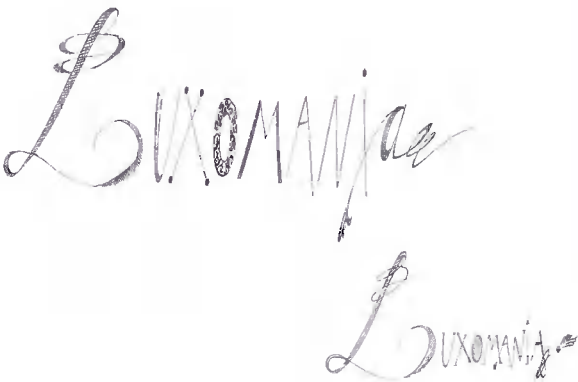

Montezzo își instruiește fiecare vânzător așa cum se instruiește o armată a luxului. Sunt soldații săi, realizați după imaginea sa. Profesioniști până în vârful degetelor, trilingvi și cât de cât cultivați, care își recită zi de zi lecția, solemn și pe de rost. Au urmat un antrenament special și sunt oricând gata să intre în arenă sub deviza: „Noi vindem iluzii, acolo unde ele nu există!"

„Un mantou de vulpe, asortat cu o poșetă din piele de piton, de trei ori pe zi, cu un pahar mare de apă. Vă veți simți mult mai bine, doamnă."
Este rețeta descoperită de Charlotte spre liniștea clientelor sale. Pentru câteva zile.
Ca apoi să revină cu forțe proaspete, avide să recucerească bâlciul deșertăciunilor moderne.

„– Alo, Montezzo Faubourg, Florent. Bună ziua, cu ce pot să vă fiu de folos?
– Bună ziua, domnule, aș vrea să știu dacă ați primit rochia de pe coperta revistei *Vogue*.
– Vă referiți la *Vogue*, ediția franceză?
– Păi, da, suntem în Franța, nu?
– Da, aveți întru totul dreptate, doamnă, dar *Vogue* este editată în mai multe țări și primim apeluri din întreaga lume...
– Mă refer la *Vogue* Franța, bineînțeles.

O enciclopedie la fel de utilă ca un briceag elvețian!

BĂRBATUL ABSOLUT

OLIVER KUHN

Tot ceea ce trebuie să poată bărbatul absolut
colecția savoir-vivre
traducere: Matei Martin
ilustrația copertei:
Irina Dobrescu

Tot ceea ce trebuie să știe bărbatul absolut
colecția savoir-vivre
traducere: Matei Martin
ilustrația copertei:
Irina Dobrescu

Oliver Kuhn, în copilărie și adolescență, era mereu ultimul ales în echipele de fotbal. Cu două mâini stângi și aproape lipsit de orientare, nu putea supraviețui decât într-un oraș mare. A urmat Deutsche Journalistenschule din München, a lucrat mulți ani ca reporter, a devenit autor de bestselleruri și încă e tânăr.

CADOUL PERFECT PENTRU ORICE BĂRBAT!

LOGIC, O ENCICLOPEDIE PE CARE O VOR CUMPĂRA TOATE FEMEILE...

„Când oare va deveni Adam-ul de azi un om de lume?
Poți să înveți criteriile potrivit cărora un costum își merită banii, cum să săruți mâna și cum să ții haina unei doamne, cum e când te îndrăgostești și cum te despărți elegant, cum să strângi mâna – și să nu o strivești –, ce tacâmuri să folosești și mai ales când, cum să faci un cocktail, cum să-ți ceri iertare, cum să scapi de mahmureală, cum să citești rapid – și gânduri, și sentimente –, cum să lupți pentru victorie. Care sunt secretele bucătarilor de succes? Cum să te îmbraci la birou, fără să arăți la fel în fiecare zi? Cum să recunoști un mincinos, dar și cum să minți frumos! Care sunt cele mai fine stofe și cei mai eleganți pantofi? Cum îți dai seama dacă o cămașă își merită banii? Dar sacoul, pantalonii și pantofii? Cum arată un guler impecabil și un nod de cravată perfect? Care sunt cele mai bune ceasuri din lume, dar și cei mai mari escroci. Și să nu uităm de spionii celebri și de cele mai rafinate ținute."

HELGA KÖNIG

„Aventură, știință și, nu în ultimul rând, literatură și artă, politică și istorie, bune maniere, dar și vinuri, mâncăruri fine și modă. Totul pentru Bărbatul Absolut."

C. SCHLEGEL

Jurnal de lectură
Un Don Juan al cărților
Alberto Manguel
colecția savoir-vivre
traducere: Ioana Ieronim
ilustrația copertei: Stela Lie

Un Don Juan al cărților? Un jurnal elegant eliptic și confuz contemporan, despre orașe revizitate și cărți recitite. Manguel? Un strălucit causeur și conferențiar pe toate continentele.

„Lecturile sale sunt eclectice, de la H.G. Wells la Conan Doyle, de la Margaret Atwood la Kipling și Goethe, trecând prin Chateaubriand, Virginia Woolf și Chesterton.
Manguel găsește un deliciu în alcătuirea listelor, fie ele de autori preferați de romane polițiste, de oameni de știință, de nebuni sau de eroi ai literaturii.
Jurnalul său este o mină de aur a «Neașteptatului», iar personalitatea sa caldă și profund cultivată îi va vrăji pe toți cei care se dau în vânt să citească și să reflecteze."
PUBLISHERS WEEKLY

Reflecțiile unui cititor pasionat asupra unui an al cărților.
În vreme ce călătorea la Calgary, Alberto Manguel a fost frapat că romanul pe care îl citea (Goethe, *Afinități elective)* părea să reflecte haosul social al lumii în care trăia.
Un articol din ziarul acelei zile era brusc pus în lumină de un pasaj din roman, o lungă reflecție stârnită de un singur cuvânt.
Atunci a hotărât să păstreze aceste momente, recitind o carte în fiecare lună, alcătuindu-și astfel *Jurnalul*, de o voluptate molipsitoare a lecturii, care, ca orice literatură de calitate, reprezintă un adevărat festin intelectual pentru gândire.
O idee elegantă și binevenită, pe subiectul miracolului minor care se petrece ori de câte ori deschidem o carte și o lume prinde formă în mâinile noastre.

ARTA simplității

Dominique Loreau vă propune o subtilă alianță a eticii cu estetica, inspirată din filosofiile orientale, o apologie a simplității, care nu înseamnă, în ruptul capului, simplificare.

„Spațiu, lumină și ordine, iată de ce are nevoie omul ca să trăiască, pe lângă o farfurie cu mâncare și un pat."

LE CORBUSIER

„De ziua mea, oferiți-mi, vă rog, un singur, suplu și frumos pahar pentru șampanie – Baccarat sau Lalique. Nu vreau nici să am lucruri multe, nici să răspund de ele. Nu vreau decât să am tot ce-mi trebuie, atunci când îmi trebuie ceva. Mulțumește-te să îți alegi un frumos șirag de perle și spune-le prietenilor că nu îți dorești cadouri care să trăiască mai mult decât o sticlă de Taittinger sau un buchet de trandafiri mov. Nu, nu vreau obiecte, vreau doar momente."

ACTRIȚĂ AMERICANĂ

Dominique Loreau, eseistă franceză, trăiește de peste treizeci de ani în Japonia. A devenit cunoscută în întreaga lume odată cu bestsellerul său *Arta simplității*.

Arta simplității
Dominique Loreau
colecția savoir-vivre
traducere: Luiza Vasiliu
ilustrația copertei:
Ana Wagner

Înalta societate

Alexander
von Schönburg

colecția noblesse

traducere: Mihai Moroiu

ilustrația copertei:
Ana Wagner

„Astăzi, cine are bani duce în general lipsă de stil, iar cine are stil duce în general lipsă de bani. Pe timpuri, snobismul îndeplinea o anumită funcție, câtă vreme exponenții înaltei societăți impuneau un stil care merita imitat. Dar în momentul în care membrii înaltei societăți vizibile oferă exemple îndoielnice sau se declară deschis adepți ai vulgarității, categoric snobismul își pierde funcția sa de rafinare. Iar eșecul definitiv al acestei atitudini de spirit dezvăluie poate mai mult decât ar fi de bănuit [...].

Snobismul nu poate funcționa fără modele, dar în ceea ce privește bunul-gust și bunele maniere, modelele au dispărut de mult și astfel snobismul își trăiește resemnat agonia."

ALEXANDER von SCHÖNBURG

ÎNALTA SOCIETATE

Alexander von Schönburg, temut cronicar monden, privește în urmă la viața fără griji, extravagantă și uneori decadentă a celor bogați și frumoși, de dinaintea prăbușirii piețelor financiare. Și le propune cititorilor săi să-l însoțească într-o expediție printr-o lume, devenită între timp de poveste, a miliardarilor care își proiectează submarine, a bebelușilor cu legitimații de *frequent flyer* și a doamnelor care își injectează scurt o doză de neurotoxină în pomeți, spre înviorare, în pauza de masă. Observațiile sale asupra celei mai alese societăți sunt o retrospectivă tăioasă și adorabil de ironică a unei perioade care, astăzi, mai amintește doar de un dans nebun pe marginea prăpastiei. Contele Alexander von Schönburg s-a născut în 1969, în Somalia, unde tatăl său era corespondent de presă. Este căsătorit cu prințesa Irina Verena de Hessa, nepoata prințului Christoph de Hessa și strănepoata reginei Elisabeta a II-a. Împreună au trei copii, descendenți direcți ai reginei Victoria și stră-stră-strănepoți ai prințesei Margareta a Prusiei, mezina împăratului Frederic.